

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra romanistiky

Ivana Macháčková

Překlad Papelucha, díla Marcely Paz

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Daniel Nemrava

Rok: 2009

obor: Španělská filologie (jednooborová)

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra romanistiky

Ivana Macháčková

Překlad Papelucha, díla Marcely Paz

Translation of Papelucho- Marcela Paz

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Daniel Nemrava

Rok: 2009

Obor: Španělská filologie (jednooborová)

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškerou použitou literaturu a informační zdroje.

V Olomouci dne 4. dubna 2009

Ráda bych poděkovala Mgr. Danielovi Nemravovi za jeho připomínky a vedení mé diplomové práce. Dále můj dík patří Paule a Raulovi Claro Huneus za jejich bezmeznou ochotu, děkuji také svému dědečkovi JUDr. Emanuelovi Havlíkovi za jeho pozornost a trpělivost a v neposlední řadě můj dík patří Kristýně Horáčkové za pomoc.

Obsah

Úvod	6
Chilská dětská literatura první poloviny dvacátého století	8
Marcela Paz	11
Papelucho	13
Komentář překladu	16
<i>Specifika překladu Papelucha</i>	16
<i>Název knihy a jméno hlavního hrdiny</i>	16
<i>Komentář k jednotlivým dnům</i>	17
<i>Shrnutí</i>	33
Překlad Papelucha, díla Marcely Paz	34
Závěr	108
Použitá literatura a prameny	110
Přílohy	113
<i>En una carta escrita por Marcela Paz en 1969 da ella cuenta de detalles de su vida</i>	113
<i>Dílo Marcely Paz</i>	114
<i>Vydání Papelucha</i>	115
<i>Genial Aventurero</i>	119
<i>Dopis od Pauly Claro</i>	120
Abstrakt	121
Abstract	122

Úvod

Moje rozhodnutí přeložit nejslavnější chilskou dětskou knihu *Papelucho* ovlivnilo několik okolností. Jednou z nich je můj zájem o dětskou literaturu jako takovou, který pramení z mnohaleté a soustavné práce s dětmi ve sdružení Pionýr. Dalším důvodem byla moje bakalářská práce s názvem *La literatura infantil y juvenil española en la segunda mitad del siglo veinte: enfocando en la obra de Ana María Matute* o pohádkách španělské spisovatelky Any Maríi Matute, ve které jsem se seznámila konkrétněji s pojmem literatura pro děti a mládež.

Když jsem se rozhodovala o tématu diplomové práce, věděla jsem, že se bude jednat o téma, které má k dětské literatuře blízko. K rozhodnutí, že se práce bude týkat latinskoamerické literatury pro děti, mi pomohlo mimo jiné studium Iberoamerikanistiky na Univerzitě Karlově a konzultace s profesorkou Annou Houskovou. Vzápětí jsem dostala nabídku vycestovat na měsíc do Chile, nastudovala možnosti, které chilská dětská literatura nabízí, kontaktovala chilskou sekci IBBY (*IBBY Chile*) a její tehdejší prezident Mauricio Paredes mi doporučil *Papelucha* a následně mi i zaslal kontakty na dědice Marcely Paz. Dostala jsem od paní Pauly Claro Huneeus pozvánku k návštěvě a v dubnu roku 2008 jsme se setkaly a vedly několikahodinový rozhovor o *Papeluchovi* a její matce. Po mém odjezdu mi byla i nadále velkou oporou a ochotně mi odpovídala na všechny mé dotazy a společně se svým bratrem Raulem mi zasílali materiály, které by se mi mohly hodit do mé práce. Práce se měla původně věnovat fenoménu *Papelucha* v chilské literatuře a kultuře. K překladu jsem přistoupila na žádost Pauly a Raula a postupně mě tato myšlenka nadchla. Nejdříve jsem se snažila seznámit s teoretickým základem pro svou práci a načetla jsem vybrané odborné teoretické studie o překladu krásné literatury, dopodrobna jsem se seznámila nejen s *Papeluchem*, ale i s jeho dalšími jedenácti pokračováními.

Svoji práci jsem rozdělila na tři části, první část se bude věnovat velmi stručně chilské dětské literatuře první poloviny dvacátého století, autorce Marcele Paz a jejímu

dílu, v druhé části se bude zbývat komentářem překladu - seznámení s obtížnými pasážemi apod., a závěr bude tvořen samotným překladem, doplněným o autentické ilustrace z prvního vydání Papelucha v roce 1947.

Chilská dětská literatura první poloviny dvacátého století

Na počátku chilské dětské literatury dvacátého století stojí zcela bezpochyby založení časopisu *El Peneca*, který byl po mnoho let veden Elvirou Santa Cruz Ossa, ženou, které se povedlo časopis distribuovat i do jiných latinskoamerických zemí. Časopis obsahoval pohádky, poezii, krátké příběhy a ve své době byl ilustrován předními chilskými výtvarníky. Soumrak nastal v šedesátých letech, kdy do Chile začaly pronikat komiksy z dílny Walta Disneyho (Mickey Maus, Kačer Donald...)¹

Významným počinem chilské dětské literatury bylo v roce 1912 vydání pohádek Rodolfo Lenzem (*Cuentos y adivinanzas*)² a také jeho studie, ve kterých se snaží o klasifikaci tradičních lidových pohádek. Napomohl tak zájmu o studium problematiky dětské literatury.

Blanca Santa Cruz Ossa, sestra již zmiňované šéfredaktorky časopisu *El Peneca*, se zasloužila o rozvoj dětské literatury v Chile nejen svými *Cuentos Chilenos* a *Cuentos Araucanos*³, ale i povídkou *El Negrito* ze sbírky *Páginas infantiles*, díle, které je doprovázeno mnoha fotografiemi, jež nám umožňují nahlédnout do světa dětí okolo roku 1918.⁴

Ve dvacátých letech dvacátého století se z dětské literatury stává výchovný nástroj a autoři se snaží o co největší začlenění výchovných a moralizačních prvků do své tvorby. Dále je to období, kdy Chilané začínají překládat dětskou literaturu evropskou a zároveň se snaží o co možná největší obrácení pozornosti na národní pověsti. Mezi nejvýznamnější autory této dekády patří Berta Lastarria de Cavero, spisovatelka, která pro-

¹ Manuel PEÑA MUÑOZ, *Historia de la literatura infantil chilena*. Santiago: Editorial Andres Bello, 1982, 15-17.

² Carmen BRAVO-VILLASANTE, *Historia y antología de la literatura infantil iberoamericana, tomo 1.*, Madrid: Doncel, 1966, 131.

³ Manuel PEÑA MUÑOZ, *De El Peneca a Papelucho : panorama histórico de la literatura infantil chilena desde la época de la Colonia hasta la actualidad, v Memoria chilena*, <http://www.memoriachilena.cl/temas/documento_detalle.asp?id=MC0011022>, [citováno 12-11-2008].

⁴ Manuel PEÑA MUÑOZ, *Historia de la literatura infantil chilena*. Santiago: Editorial Andres Bello, 1982, 23.

slula svými knihami plnými fantazie a imaginárních světů *Lo que cuentan las hojas*, *Lo que cuentan las nubes*, *Lo que cuentan las olas* a mnoha dalšími.⁵

Ve třicátých letech nastává pro chilskou literaturu pro děti a mládež zlaté období, do dnešních dnů bylo v té době vydáno nejvíce knih pro děti⁶ je to zároveň období, kdy své první knihy vydávají později velmi významní autoři Marcela Paz, Marta Brunet či Alicia Morel. Zde zmiňme alespoň autory jako je Ernesto Montenegro, který vytvořil *Cuentos de mi tío Ventura* a hlavně Gabriulu Mistral, pozdější držitelku Nobelovy ceny, která v této době mimo jiné věnovala část své tvorby poezii pro děti *Canciones de cuna*, a také sepisuje *Los Derechos del Niño*⁷. V této době také vznikají nové časopisy pro děti *El Abuelito*, *Campeón* a mnoho dalších. Dále se začínají objevovat nakladatelství, která se specializují na dětskou literaturu Empresa Zig-Zag, Colegio, Splendor.⁸

Významný autor třicátých let Hernán del Solar, mimo jiné držitel Premio Nacional de Literatura, založil v roce 1946 Rapa Nui, první chilské nakladatelství specializující se na dětskou literaturu (zde byl poprvé vydán i *Papelucho*) a zároveň byl jedním z nejplodnějších autorů své doby. Jeho dílo pro děti a mládež se velmi často inspirovalo detektivními romány a je plné záhad a překvapení.⁹

Čtyřicátá léta se již nesou v duchu nakladatelství Rapa Nui, kterému se snaží konkurovat jiné, ale také významné nakladatelství Colegio. Počátkem těchto neklidných let vznikají i nové časopisy *El Cabrito* a *El Colegial*, které soutěží o přízeň s již zmiňovaným časopisem *El Peneca*.¹⁰ Do tohoto období spadá také počátek rozsáhlé tvorby hned několika chilských autorek pro děti. Alicia Morel, která se řadí mezi nejvýznamnější chilské dětské autory, vydává v roce 1940 knihu *Juan, Juanilla y la Abuela* a později se věnuje psaní scénářů pro rozhlasové hry pro děti, spolupracuje na mnoha vydání časopisu *El Peneca*, v roce 1968 se stává tváří chilské IBBY, v sedmdesátých letech ji vychází

⁵ Ibidem, 27.

⁶ Ibidem, 31.

⁷ Carmen BRAVO-VILLASANTE, *Historia y antología de la literatura infantil iberoamericana, tomo 1.*, Madrid: Doncel, 1966, 136.

⁸ Manuel PEÑA MUÑOZ, *Historia de la literatura infantil chilena*. Santiago: Editorial Andres Bello, 1982, 37 – 39.

⁹ Carmen BRAVO-VILLASANTE, *Historia y antología de la literatura infantil iberoamericana, tomo 1.*, Madrid: Doncel, 1966, 139.

¹⁰ Manuel PEÑA MUÑOZ, *Historia de la literatura infantil chilena*. Santiago: Editorial Andres Bello, 1982, 52 – 55.

několik dalších knih a mimo jiné spolu s Marcelou Paz vydává v roce 1978 *El Perico trepa por Chile*, „cestopis“ pro děti. Další a neméně významnou autorkou je Ester Cossani, která velmi úzce spolupracuje s nakladatelstvím Zig-Zag, kde jí vycházejí díla jako *Leyendas de Quena* (kečuánská pověst), *Leyendas de la Vieja Casa* a v roce 1943 *Cuentos a Pelusa*, pohádky, které ona sama vyprávěla svojí nejstarší dceři. Dalším dílem, kterému našla inspiraci ve své rodině, je kniha *Cuentos a Beatriz* z roku 1957, povídky, které jsou o neplechách jejích synů.¹¹ A na konci čtyřicátých let, v roce 1947 vychází *Papelucho* Marcele Paz a stává se tak na mnoho let nejoblíbenější chilskou dětskou knihou.

¹¹ Ibidem, 55 – 57.

Marcela Paz

Marcela Paz je pseudonym nejvýznamnější chilské dětské autorky, jejíž pravé jméno je Ester Huneus de Claro. Této ženě se podařilo společně s jinými, dnes již klasickými chilskými autory Pablem Nerudou, Gabrielou Mistral či Isabel Allende, dostat do povědomí světové veřejnosti a to ještě navíc s tvorbou pro děti.

Narodila se na počátku dvacátého století, v roce 1902.¹² V roce 1905 její otec Francisco Huneus zakládá *Compañía General de Electricidad Industrial*¹³ společně s otcem jejího budoucího manžela Raúlem Claro Solarem. V mládí se Marcela Paz věnuje četbě a ráda by se stala jeptiškou.¹⁴

Již v roce 1916 sepisuje první „knihu“ s názvem *La familia bestia bruta*, tento sešitek plný vtípů a anekdot posbíraných z těch, které tou dobou kolovaly společností, si získává své čtenáře v řadách spolupracovníků jejího otce.¹⁵ O dva roky později ve filmovém týdeníku *La semana cinematográfica* vychází Marcela její první článek. Později ve dvaceti letech se stává teprve druhou řidičkou v Santiagu a již o dva roky později zakládá společnost na pomoc slepým *Sociedad Protectora de Ciegos Santa Lucía* a stává se její sekretářkou až do roku 1950, zároveň zde také vyučuje slepé psaní na stroji a tanci.¹⁶ Na konci dvacátých let, v roce 1927, získává cenu *Premio Sanidad* za svoji krátkou povídku *Pancho en la luna* a o pět let později vychází její první kniha *Tiempo, papel y lápiz* a začíná vyučovat dospělé na univerzitě společně se svým budoucím mužem.¹⁷

Od svého snoubence José Luis Clara dostává diář *Nestlé*¹⁸, a protože je v něm velmi volného prostoru na jednotlivé dny, začíná se na těchto stránkách rodit její pozdější

¹² Zajímavost: narodila se v roce 28. února 1902, jak říká její křestní list, jako druhá dcera Teresy Salas Subercaseaux y Francisca Huneus Gana, ale ona sama v dopise o svém životě (viz. příloha) nechává připadnout den svého narození na 29. února 1903, kdy rok 1903 nebyl ani přestupným. Po roce 1982, kdy zemřela, se nejčastěji objevuje rok 1904, kdy je konečně datum 29. února v kalendáři.

¹³ Archivo Ediciones Marcela Paz S. A., (parte: *Cronología de Ester Huneus*).

¹⁴ rozhovor s Paulou Claro (IV. 2008, Santiago de Chile).

¹⁵ Archivo Ediciones Marcela Paz S. A., (parte: *Cronología de Ester Huneus*).

¹⁶ *Ester Huneus y el Hogar de Ciegos Santa Lucía*, <<http://papelucho.cl/marcelapaz/santalucia.htm>>, [citováno 13-12-2008].

¹⁷ Archivo Ediciones Marcela Paz S. A., (parte: *Cronología de Ester Huneus*).

¹⁸ Archivo Ediciones Marcela Paz S.A., (parte: *Datos importantes para conocimiento de todos*).

nejznámější postava Papelucho, tehdy ještě jako bezejmenný chlapec, kterému se zrovna rozvádějí rodiče. V polovině třicátých let se s příběhem *Soy colorina* účastní pod pseudonymem Paula de la Sierra soutěže *Club Hípico* a jako vítězce je jí dílo publikováno. V roce 1935 uzavírá sňatek s již zmiňovaným José Luisem Claro Montesem a později se jim narodí pět dětí: Raul, Marcela, Paula, Andrés a Francisco.¹⁹ Rok 1947 je pro Marcelu Paz přelomový, nakladatelství Rapa Nui Hernána Solara vyhlašuje autorskou soutěž, které se účastní se svým *Papeluchem* z roku 1934 a získává možnost jeho publikace. *Papelucho* sklízí úspěch a v následujících letech vychází jeho jedenáct pokračování (podrobněji v příloze).

V padesátých letech se Marcela Paz pokouší v nakladatelství Zig-Zag publikovat časopis *Pandilla*, ale tato její činnost neslaví veliký úspěch, zároveň opouští po konfliktu ve vedení společnosti *Sociedad Protectora de Ciegos Santa Lucía* svoji vedoucí pozici. V roce 1964 zakládá za pomoci významné španělské autorky Carmen Bravo-Villasante chilskou sekci dětské knihy (*Sección Chilena de IBBY*) a stává se její prezidentkou. V sedmdesátých letech společně s Alicí Morel sepisuje další knihu pro děti *Perico trepa por Chile*.

V roce 1982 získává nejvýznamnější chilskou cenu za literaturu - *Premio Nacional de Literatura* a stává se tak po Gabriele Mistral a Martě Brunet teprve třetí ženou, které se dostalo tohoto vyznamenání. 12. června roku 1985 umírá na rakovinu ledvin v rodinném kruhu.²⁰

¹⁹ rozhovor s Paulou Claro (IV. 2008, Santiago de Chile).

²⁰ rozhovor s Paulou Claro (IV. 2008, Santiago de Chile).

Papelucho

Papelucho je nejznámější dílo a literární postava Marcely Paz. Kniha *Papelucho* byla poprvé vydána roku 1947 v nakladatelství Rapa-Nui a do dnešních dnů se jí prodalo devět miliónů svazků.²¹ Autorka se Papeluchovi věnovala v jedenácti pokračováních - *Papelucho casi huérfano* 1952, *Papelucho historiador* 1954, *Papelucho detective* 1956, *Papelucho en la clínica* 1958, *Papelucho perdido* 1960, *Papelucho, mi hermana Ji* 1964, *Papelucho misionero* 1966, *Papelucho y el marciano* 1968, *Papelucho: mi hermano hippie* 1971, *Papelucho en vacaciones* 1972, *Papelucho: "Soy dixleso?"* 1974.²²

Již jednou zmiňované - Marcela Paz sepsala *Diario de un niño: Papelucho* již v roce 1934 do diáře, který jí věnoval její budoucí manžel, který je také velmi spojen se samotným jménem hlavního hrdiny. Manžel Marcely Paz se jmenoval José Luis a Marcela jméno Papelucho odvodila z jeho přezdívky Pepelucho.²³ Inspirací jí nebylo jejich pět dětí, jak si mnozí dodnes myslí, protože když vznikal první díl Papelucha, byla svobodná a bezdětná, zároveň se nedá říci, že by se inspirovala ve svém vlastním dětství.²⁴ Marcela Paz při přebírání chilské národní ceny za literaturu prozradila, že jednou z inspirací jí byl její synovec Francisco Cox Huneeus, ale i zde je mnoho důvodů si myslet, že to není pravda, Francisco, budoucí biskup, se narodil v roce 1934, tedy v roce kdy byl Papelucho vepisován do autorčina diáře.²⁵

Papelucho byl do dnešního dne přeložen do několika světových jazyků - do francouzštiny, angličtiny, italštiny, němčiny, japonštiny, ruštiny, bulharštiny a řečtiny, ale také byl vydán v brailově písmu. Podle jedné z knížek - *Papelucho y el marciano* byl k šedesátému výročí prvního vydání natočen v roce 2007 celovečerní animovaný film, který byl v roce 2008 uveden i na Mezinárodním filmovém festivalu pro děti a mládež

²¹ Archivo Ediciones Marcela Paz S. A. (parte: *Historia de las historias de Papelucho*)

²² obsah těchto knih je k dispozici v příloze

²³ Archivo Ediciones Marcela Paz S. A. (parte: *Datos importantes para conocimiento de todos*)

²⁴ rozhovor s Paulou Claro (IV. 2008, Santiago de Chile)

²⁵ Archivo Ediciones Marcela Paz S. A. (parte: *Algunas historias alrededor de Papelucho y la familia*)

ve Zlíně.²⁶Na počest Papelucha i na počest autorky se v Chile zakládaly školky a školy nesoucí jejich jméno, Papelucho se stal součástí povinné četby, dostalo se mu také veliké cti se dostat do slabikářů a učebnic, pořádají se literární soutěže pod patronací Papelucha a do dnešních dnů je pro mnohé velikou inspirací.²⁷

Papelucho je kniha psaná přímo pro děti, podobně jako *Pipi Dlouhá punčocha* Astrid Lingrenové, která vyšla o dva roky dříve než Papelucho. Dle klasifikace autorů Pedra Cerrilli a Jaime García Padrina v jejich knize *Literatura infantil y enseñanza de la literatura* spadá Papelucho do literatury pro mládež, protože má v sobě její charakteristické rysy (útěky z domova, dobrodružství prožité s kamarády...)²⁸, Dušan Karpetský upřesňuje, že se jedná o čtenáře mladšího školního věku.²⁹

Kniha je psaná jako deník osmiletého chlapce Papelucha. Papelucho popisuje svůj život od 1. ledna do 16. května, celkem se jedná o podrobnější popis sedmdesáti dnů. Ale některé dny jsou ale rozepsány jinak - třeba 17. ledna je rozděleno na tři části, 5. a 6. května na dvě, zároveň nesmíme opomenout, že datum 15. května se vyskytuje v deníku hned dvakrát a potom z normálu vybočuje ještě označení 2. zítra (a pondělí 18., tyto výjimky nám jen dopomáhají k pocitu, že čteme deník osmiletého, trochu nepokojného chlapce.

Papelucho vyrůstá se svoji rodinou v Santiagu v Chile ve čtyřicátých letech dvacátého století, tento fakt ale není v knize nikterak zdůrazněn. Chlapec žije se svými rodiči, kteří v knize vystupují jen málokdy, a když, tak většinou v roli přísných rodičů. Má staršího bratra Javiera a to, že je Javier starší, lze jen odhadovat z jeho chování (v následujících dílech je nám tato domněnka potvrzena). Ve společné domácnosti žije ještě chůva Domitila a kuchařka Gladys.

²⁶ Filmový festival Zlín 2008,

<<http://www.zlinfest.cz/katalog.php?akce=show&id=1294&referer=http%3A%2F%2Fwww.zlinfest.cz%2Fprogram.php%3Fden%3D20080603>>, [citováno 21.11.2008]

²⁷ rozhovor s Paulou Claro (IV. 2008, Santiago de Chile)

²⁸ Pedro CERRILLO, Jaime García PADRINO (coordinadores), *Literatura infantil y enseñanza de la literatura*, Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 1992, 30.

²⁹ Dušan KARPETSKÝ, *Malý labyrint literatury*, 3. ^a ed., Praha: Albatros Praha, 2001, 113.

Papelucho je zvědavý chlapec, který si chce vše vyzkoušet sám, disponuje na svůj věk také nepřiměřeně velkým sociálním cítěním, jeho představivost se opírá o reálné základy, které si neumí vysvětlit. V Papeluchově písemném projevu se střídají pasáže, ve kterých popisuje všední život, historky, ale také začleňuje části dialogů a svoje myšlenky. Dalo by se říci, že se snaží o kultivovaný projev a jak sám říká o *zanechání stopy do budoucnosti*.³⁰ Čtenáře často překvapí v jeho dětském projevu a popisu daných událostí hlubší myšlenky, které trochu odvádějí pozornost od děje, ale dokazují, že Papelucho je chlapec, který přemýšlí a není mu lhostejný okolní svět.

³⁰ Marcela PAZ, *Papelucho*. Santiago de Chile: Ediciones Marcela Paz S.A., 2007, 8.

Komentář překladu

U komentáře překladu bych ráda nejdříve přistoupila k obecnějším problémům a později se zaměřila na konkrétní rozhodnutí.

Specifika překladu *Papelucha*

Papelucho je kniha, která pochází z pera chilské autorky Marcely Paz, dílo vznikalo ve třicátých letech a bylo v poupravené formě vydáno v roce 1947, kniha je určena pro děti a je psaná deníkovou formou.

Nejprve si zodpovíme jednu z hlavních otázek překladatele: Komu je překlad určen? Odpovědí bude, že kniha je určena pro děti nižšího školního věku, a i toto samotné rozhodnutí v sobě nese jistá specifika. Vystavujeme se zde i další otázce – jak naložit s tím, že dílo píše jakoby osmiletý chlapec? Samotná tvorba dětí má také svá určitá specifika, ať už jednodušší větnou stavbu, užší slovní zásobu, nejednotnost vyjadřování (občasná ztráta hlavní myšlenky), utváření nových slov, pravopisné chyby... Bylo tedy důležité přizpůsobit *Papeluchův* styl psaní zhruba osmiletého českého dítěte s vědomím, že text psala dospělá žena.

Z dlouhých *Papeluchových* vět jsem vytvářela věty kratší. Také jsem se potýkala s problémem vlastních jmen, nabízela se možnost jejich ponechání v originále (*Papelucho*, *Urquieta*, *Mocho*...), uvedení do českého pravopisu (*Sokrates*), úplného počestění (*Růženka*, *Ruda*...), ale o tom později. Oříškem byly leckdy výrazy gastronomické (*Kutchen*, *jaela de membrillo*...), převedení kulturních odlišností a také výrazů z *Papeluchova* slovníku (*piraterías*, *Chistelândia*). *Papelucho* se také mnohdy snaží odosobnit události, nebo si leckdy neuvědomuje, že on je původcem děje a tak bylo nutné v češtině v podobných případech zvolit vhodnou formu.

Název knihy a jméno hlavního hrdiny

Přeložit či případně počestit španělský název knihy a jméno hlavního hrdiny *Papelucho* jsem zavrhl z několika důvodů - za prvé: dnes je samotný název *Papelucho* svým způsobem značka s letitou tradicí, za druhé: při překladu do jiných jazyků byl knize ponechán původní název, za třetí: již jako *Papelucho a Martín* bylo dílo již jednou uvedeno

do českého prostředí (film *Papelucho y el marciano*), za čtvrté: dědicové autorských práv mi doporučili ponechání v původní podobě a konečně jeden z neposledních důvodů je fakt, že samotné slovo *Papelucho* se v celé knize vyskytuje pouze dvakrát (poprvé 22. ledna, když se Papelucho pokouší žebrať jako slepec a je odhalen tetou Pepou: „¡Papelucho en persona!“ a po druhé, když popisuje, jak k němu mluvil duch: „Papelucho, tú serás famoso algún día“). Vzhledem k tomu, že se tedy čtenář nesetkává s výrazem natolik často, aby mu mohl činit problémy např. s výslovností a také vzhledem k tomu, že se svým způsobem nejedná jen o název, ale i jakousi obchodní značku, rozhodla jsem se název ponechat v nezměněné podobě.

Komentář k jednotlivým dnům

Pro další rozbor překladu a snadnější orientaci v obou textech jsem se rozhodla postupovat po jednotlivých dnech, zapsaných v deníku.

V úvodní části Papeluchova deníku kde chlapec popisuje, proč se vlastně rozhodl si deník psát, se vyskytuje hned několik překladatelsky zajímavých situací. Jako první bych ráda uvedla pojmenování kuchařky „la Gladys“. Vlastní jméno kuchařky jsem ponechala v původní podobě a člen, který zde Papelucho používá, jsem se rozhodla nahradit zájmenem přivlastňovacím, tedy „naše Gladys“. Obdobně jsem pak postupovala i v dalších případech (la Domitila apod.)

Naopak o překlad do českého jazyka jsme se rozhodla při převodu slova „sandwich“ („...hice con él un sandwich para algún ratón goloso.“) Jsem si vědoma toho, že čeština nám umožňuje použít slovo sendvič³¹ a že české děti by tomuto výrazu rozuměly, ale přišlo mi vhodnější použít slovo chlebíček, které se významově tolik od slova sendvič neliší.

Výrazy Domitily, kterými odpovídá na poněkud prapodivné otázky Papelucha, když se jí ptá, co by dělala, kdyby věděla, že zemře, sice nepředstavovaly takový překladatelský oříšek, protože smyslu bylo rozumět, spíše bylo obtížné potvrdit, že se tak výraz dá

³¹ Internetová jazyková příručka; <<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=sendvi%C4%8D&Hledej=Hledej>>, [Citace: 10. leden 2009.].

opravdu přeložit. Domitila odpovídá: „Me daría una vuelta de carneros“ a pak ještě v následující větě dodává: „Me daría una fiesta en La Bahía“. První výraz jsem se rozhodla přeložit jako „skákala bych radostí do stropu“, rodilí mluvčí mi ho popisovali jako radost atletů či fotbalistů po dosažení úspěchu, při které dělají salta vzad. Tudiž by se dal použít výraz „metala bych radostí kotrmelce či kozelce“, ale tento výraz mi připadal zastaralý. Druhou větu jsem se rozhodla převést jako „roztočila bych to“ - sice ubírám na obraznosti a konkrétnosti, ale ani ve frazeologickém slovníku jsem nenašla vhodný výraz podobného významu.

A výraz „y todo“ se v podobných variantách („y listo“) bude vyskytovat i ve zbytku knihy, zde jsem se rozhodla pro variantu „a bude“. Možností je ale mnohem více, od prostého „a tak“ či „a hotovo“.

1. ledna

Tento den si Papelucho poprvé do svého deníku významněji zafilozofoval, tentokrát o tom, co by musel udělat pro to, aby se stal svatým a také nad tématem Nového roku.

Pro výraz „así no hay bolina en las comidas“ jsem zvažovala různé „není kravál při jídle“, „není hluk...“, „nejsou hádky...“ a nakonec jsem zvolila variantu „protože to se u jídla nikdo nehádá“.

V části, ve které Papelucho popisuje, jak si od sluhy Miguela půjčil drátky výměnou za dvě tatínkovy kravaty, jsem narazila na první zajímavé Papeluchovo chápání světa dospělých. „Papá tiene demasiadas corbatas, y eso es como avaricia, y también hace que Miguel se ponga comunista.“ Po konzultacích s rodilými mluvčími a vedoucím mojí práce jsem byla schopná rozluštit, že kravata je zde symbolem kapitalismu a vyšších vrstev a že sluha Miguel ji chce mít, aby alespoň trochu stoupnul na společenském žebříčku. Matoucí bylo ono slovo „comunista“ a obzvlášť z úst osmiletého. Do češtiny bylo tedy přeloženo jako „Vypadá tak, že je lakomec a navíc může se stát, že to z Miguela udělá komunistu.“ Vlastní jméno Miguel jsem ponechala v původním španělském tvaru, protože ani nezkušený čtenář nebude mít problém s jeho výslovností.

Stejně jako pro předcházející výraz „bolina“ se nabízelo hned několik možností i pro překlad slova „boche“ - kravál, rámus, randál, vynadání...“. Vybrala jsem si podstatné jméno povyk, protože stejně jako „boche“ není v řeči osmiletých dětí úplně běžné.

Také zde se vyskytuje jedna z neosobních vazeb „cuando uno cree...“, uvažovala jsem o možnosti „když si jeden myslí...“ či „když si člověk myslí...“, ale nakonec jsem zvolila „když si myslíte...“.

Papelucho vysvětluje, že po smrti sousedky se před jejím domem objevilo patnáct aut a mezi nimi i dva Cadillacy.³² Se správným přepisem slova Cadillac jsem si nebyla jistá, ale po průzkumu v internetových vyhledávacích a v knize pro milovníky aut (slovo Cadillac se nevyskytovalo ve Slovníku spisovné češtiny a ani ve Slovníku cizích slov) jsme se rozhodla pro verzi Cadillac, v množném čísle Cadillacy. Při pohledu do anglického překladu jsem zjistila, že překladatel použil pro popis slovo Mercedes, ale myslím, že Cadillac je stále v českých zemích známý automobil, vyjadřující jistou exkluzivitu.

10. ledna

Tento den se Papeluchova rodina chystá na dovolenou a hned v první větě jsem zjednodušila vazbu „nos vamos a veranear a la costa“, doslova „pojedeme na prázdniny na pobřeží“ na - v Čechách používané - „pojedeme k moři“.

Také je zde třeba zdůraznit, že vzhledem k tomu, že se Chile nachází na jižní polokouli, mají letní prázdniny v naší astronomické zimě.

I zde se znovu objevují vazby typu „...cuando uno les habla y todo... a uno se le echa a perder una llave...“ a i zde jsem se rozhodla pro použití druhé osoby množného čísla.

Výraz „gasfiter“ se nevyskytoval ani v internetové verzi slovníku RAE, ani ve španělsko-českých slovnících, které jsem používala. Z kontextu v knize, ale i z internetových vyhledávačů vyplynulo, že se jedná o údržbáře či instalatéra, rodilí Chileané mi potvrdili, že se tento výraz používá v Chile daleko častěji než třeba „plombo“ či „fontanero“.

³² Willson QUENTIN, *Velká kniha o klasických automobilech*. Bratislava : TIMY, spol. s. r. o., 1996, 56.

Do největšího překladatelského pokušení jsem se dostala ve chvíli, kdy Papelucho popisuje, že pojedou k moři a budou na pobřeží a že pobřeží musí být skvělé, protože se tam mimo jiné vyrábí čokoláda značky Costa „... se fabrica el chocolate Costa“. Nejenže jsem již jednou zmiňovaný problém s ježděním na pobřeží přeložila znovu jako cestu k moři, ale čokoládu Costa jsem překřtila na sušenky Vlnky. Žádná česká sladkost čokoládě *Pobřeží* neodpovídá, konzultovala jsem to s jedním z vrchních manažerů Opavie Rastislavem Spavelkem a po zavrnutí varianty, že tento Papeluchův vtip, způsobený jeho nevědomostí vypustím, jsem se rozhodla pro odvážný krok s Vlnkami, které mají nejbližší z českých sladkostí k reáliím moře.

11. ledna

Papeluchova rodina přijíždí k moři do letoviska, které se jmenuje Viña del Mar, tento geografický název jsem ponechala v původní podobě, protože se jedná o známé letovisko a mladým čtenářům nebude způsobovat žádné komplikace ve výslovnosti či problémy se čtením. Rovněž v této větě se vyskytuje termín „fuñingue“, který podle internetové verze slovníku RAE neexistuje, ale po konzultacích s rodilými mluvčími jsem nakonec použila výrazu, vyjadřujícího určitou neutrálnost: „nic moc“.

13. ledna

Tento den se Papelucho vydává koupat do moře a sní o tom, že se stane potápěčem, protože na mořském dně musí být hodně pokladů. Zároveň se prozradí, že si den předtím půjčil Javierovy kalhoty a ustříhl jim nohavice a dostane za to vyhubováno. Musí s tatínkem do obchodů vybrat nové a celou dobu se na něj tatínek zlobí.

Papelucho si do svého deníčku zapsal *Papelucho si do svého deníčku zapsal: „Yo tenía harto cototo...“*, „cototo“ je chilský výraz, který znamená dle RAE „*En lenguaje juvenil,*

*grande, notable*³³ Toto spojení jsem převedla do češtiny jako „měl jsem sto chutí brečet“.

S bratrem Javierem si hrají na střeše a objeví „calcetín guancho“, tento výraz znamená „zatoulaná ponožka“, další varianty jako „osamělá či opuštěná ponožka“. Výraz „guancho“ se ve slovníku RAE nevyskytuje, nejpodobnější je výraz „guanche“, znamenající obyvatele Kanárských ostrovů v době jejich objevení.³⁴

20. ledna

Tohoto dne se v domě na pobřeží stane nepředvídatelná událost a praskne kotel, Pape-lucho se snaží pomoci chůvě Domitile, protože se bojí, že ji kuchařka Gladys zabije a rozhodne se půjčit Domitile tatínkův revolver, vystřelí ale omylem do stropu a odpadne kus omítky. Navečer nemůže usnout, protože přemýšlí o chudobě. Zjistil, že existuje nějaký pán, který mu okrádá maminku a tatínka. A tento „Sr. Escudero“ se stal největší záhadou celé této knihy. Slovník RAE nabízí výrazy jako:

escudero, ra (Del lat. *scutarĭus*). **1.** adj. Perteneciente o relativo al **escudem**, **2.** m. Hombre que por su sangre es noble y distinguido, **3.** m. Hombre que está emparentado con una familia o casa ilustre, y reconocido y tratado como tal, **4.** m. Paje o sirviente que llevaba el escudo al caballero cuando este no lo usaba, **5.** m. Hombre que antiguamente se ocupaba de asistir y atender a un señor o persona distinguida, **6.** m. Hombre que hacía escudos, **7.** m. Criado que servía a una señora, acompañándola cuando salía de casa y asistiendo en su antecámara³⁵

Bohužel žádná vysvětlení akademického slovníku a ani slovníků španělsko-českých či služby vyhledávačů nepomohly. Domnívala jsem se na základě kontextu, že se jedná o

³⁴ *Real Academia Española*, <http://buscon.rae.es/draeI/SrvltConsulta?TIPO_BUS=3&LEMA=guancho>, [Citace: 10. leden 2009].

³⁵ *Ibidem*, <http://buscon.rae.es/draeI/SrvltConsulta?TIPO_BUS=3&LEMA=escudero>, [Citace: 10. leden 2009].

„berního úředníka“, „majitele domu“. Pomohl anglický překlad³⁶, kde byl tento pán označen jako „Mr. Crupier“ a s touto pomocí jsme se rozhodla pro překlad na české „pan Krupier“. Je to jeden z nejlepších příkladů, kdy Papelucho nerozumí světu dospělých a utváří si vlastní obraz reality.

23. ledna

Papelucho je vytrestán za to, že se snažil na ulici v roli slepého chlapečka žebrať a nemůže z domu. Rozhodla jsem se pro tuto okolnost použít sousloví „mít zaracha“, které se sice nevyskytuje ve Slovníku spisovné češtiny, ale je běžně používané a vyskytuje se i v článkách na internetu a dle mého soudu vhodně vyjadřuje, co chtěl Papelucho říci větou: „Una persona castigada, que no puede salir a ninguna parte...“

25. ledna

Papelucho se stále snaží vydělávat peníze, aby mohl pomoci svým rodičům, které obírá již zmíněný pan Krupier a vymyslí si novou činnost - chov mořských zvířat.

Za pomoci internetového vyhledávače a rodilých mluvčích jsme se dopátrala, že „jaivita“ je diminutivum od kraba (kastilská španělština užívá výraz cangrejo), „chorito“ je tvor „*Mytilus chilensis*“ a při pohledu na fotografie jsem ho označila jako „slávku“. S výrazem „loco“ mi pomohl slovník RAE a také internetový vyhledávač. „Loco“ je slovo mapučského původu, „Molusco de carne comestible, pero dura, que se come guisado.“³⁷. Za pomoci studentů oceánografie jsem si dovolila slovo přeložit jako „přísavka“.

Všechny svoje potvůrky si Papelucho uložil pod postel do „tarritos“, což je zdobnělina od slova „tarro“, které znamená mimo jiné „hrnec, džbán, láhev, plechovka, nádoba, kelímek, konvice“. Vzhledem ke zdobnělině a situaci použití jsem se rozhodovala mezi

³⁶ Marcela Paz, *Papelucho*. Santiago de Chile : Copesa Editorial, 2006, (edición bilingüe), 21.

³⁷ *Real Academia Española*, <http://buscon.rae.es/draeI/SrvltConsulta?TIPO_BUS=3&LEMA=loco>, [Citace: 10. leden 2009].

domáctějšími výrazy, jako jsou „škopek, škopec, lavór či lavórek“ a nejpříhodnější se mi zdál právě poslední zmíněný - „lavórek“.

26. ledna

Papelucho svoje mořské poklady uschová do šatny, protože má dojem, že mu tam na ně nikdo nepřijde, ale jak se později ukáže, mýlí se. Jeho krab se mu zdá nemocný a rozhodne se ho operovat.

Vzhledem k tomu, že v knize je „jaivita“ ženského rodu a má také ženské vlastní jméno „Manuelita“, ale v češtině je „krabík“ rodu mužského, překřtila jsem ho na „krabíka Manuela“. Zvažovala jsem možnost dát mu počestlé a zdrobnělé mužské jméno „Emánek“, ale sousloví „krabík Emánek“ se mi nezdálo vhodné.

Poté, co je objevena Papeluchova líheň v šatně, rozhodne se Papelucho schovat a hrát si na neviditelného, aby nedostal vynadáno. Vzhledem k tomu, že je neviditelný, nemůže si zajít pro svačinu. A právě španělské „no puede tomar el té“ jsem se rozhodla nahradit „svačinou“ protože v českém prostředí si děti dopřávají odpolední svačinu mnohem častěji než odpolední čaj.

10. února

Před odjezdem na venkov se situace mezi rodiči podle Papelucha vyhrcoje a hádají se již o vše možné a mimo jiné také o „časopis nebo o noviny“, zde jsem přistoupila na zjednodušení autorčina „el 8 o el Público“ což byla ve své době významná periodika.

Papelucho stále zvažuje možnosti, jak vyjít z chudoby a mezi jednou z nich je možnost stát se zlodějem, ale jak moc dobře ví „es una lástima que sea pecado ser ladrón“. Nabízelo se několik možností od doslovného „je škoda, že krást je hřích“ po variantu zpodstatnění, kterou jsem zvolila také s ohledem na Papeluchovu občasnou potřebu vyjadřovat se slovníkem dospělých „Škoda, že zlodějna je považována za hřích“.

13. února

Papelucho s rodinou přijíždějí na venkov, kde bude Papelucho společně s bratrem trávit následující dny. Čeká na ně spousta dobrodružství a také volnosti, protože je bude mít na starosti stará tetička, která už špatně slyší a vidí. O tetě Papelucho píše jako o „tía Rosarito“, zde se nabízela varianta počestění, aniž by příběh ztratil na své chilské autentičnosti a tak se z „tía Rosarito“ stala „tetička Růženka“ a občas pouze „teta Růženka“. Zdrobnělinu výrazu „teta“ jsem využila nejčastěji vzhledem k tomu, že se jedná již o starší paní.

15. února

Tento den přichází telegraf od maminky, kde stojí „Detenida por acontecimientos. Regresaré mañana. Cariños.“ Problém nastal se slovem „acontecimiento“ znamenajícím příhodu či událost, Papelucho popisuje svůj sen, kde „acontecimientos“ jsou muži v uniformách. Nepodařilo se mi nalézt vhodný výraz, který by odpovídal Papeluchově nepochopení mamčinu telegramu, kde si myslel, že maminka byla zadržena nějakými osobami a zvolila jsem proto variantu „Zdržení v důsledku nepředvídaných událostí, vrátím se zítra, pusu“. Stejně tak pro mamčinu rozloučení jsem se rozhodla pro použití slova „pusa“ které mi přišlo nejvhodnější pro španělské „cariños“.

20. února

Maminka se u tetičky podle Papelucha strašně nudí, protože musí s Růženkou stále jen plést. Vazba „aburrirse como caracol“ je jeden z Papeluchových novotvarů a tak jsem se rozhodla ho doslovně přeložit, jen jsem si nebyla jistá, jestli je vhodnější „nudit se jako šnek, jako plž či jako hlemýžď“. Vzhledem k tomu, že se spojením šnek se zpravidla pojí nějaká činnost, která se provozuje pomalu, ve spojení s plžem je spojení zase velmi netradiční a mnoho dětí by ani nemuselo vědět, co to plž je, rozhodla jsem se tedy pro „nudit se jako hlemýžď“.

1. března

Zatímco jsou oba sourozenci u tetičky na venkově, tatínek se snaží najít nové bydlení, které by bylo méně nákladné než předcházející. Rodina se tedy stěhuje do nového. Papelucho popisuje nové bydlení a říká, že se jmenuje „departamento“, do češtiny přesně přeložené jako „byt“. Vzhledem k tomu, že Papelucho žil předtím v domě, jedná se pro něj o nové slovo a neznámou realitu.

Následuje popis života v novém domě a také popis tragické události, úmrtí jednoho ze sousedů. I zde je také možné pozorovat Papeluchovo nepochopení světa dospělých a vzhledem k tomu, že v našem jazyce existuje velmi podobný popis, bylo možné toto nepochopení přenést i jazykově i když s posunutím do jiné roviny. „Se murió de Función“, Papelucho si myslí, že pán zemřel, protože byl v nějaké významné funkci, ale slovní spojení znamená i to, že zemřel na zástavu srdce, čili jinak na nečinnost srdce. A právě „zemřel na nečinnost“ nám přináší Papeluchovo neporozumění do češtiny dvojsmyslnou větou.

15. března

Papelucho začíná navštěvovat církevní internát a vzhledem k tomu, že je to poněkud jiné prostředí, než na které je malý český čtenář zvyklý, vyskytlo se zde několik problémů. Jedním z nich je pojmenování výchovných pracovníků - vzhledem k tomu, že se jedná o církevní školu, jsou to duchovní. Snažila jsem se překladem jmen alespoň přiblížit prostředí českému dítěti a tak z „Padre Carlos“ vznikl otec Karel a v pozdějších dnech z „Padre Rector“ pouze „pan ředitel“.

16. března

Papelucho má za sebou první den v internátu a už se stačil i skamarádit, ale také se mu začalo stýskat po mamince. Její nepřítomnost si uvědomí ve chvíli, kdy ho začne bolet břicho a nemá to komu říct. Vazbu „me saltaron las lágrimas“ jsem se rozhodla přeložit

jako „začal jsem natahovat“, protože spojení „propuknutí v pláč, vyskočení slziček...“ mi nepřišla tak vhodná.

17. března

Papelucho popisuje svůj vztah k Fidelovi Ríosovi, kamarádovi, se kterým se seznámil předešlého dne a popisuje, že není úplně nadšený z toho, jak za ním Fidel stále chodí. Vazba „ser una cola“ se dá do češtiny přeložit doslova jako „být něčí ocásek“.

1.zítřa

Do svého deníčku Papelucho popsal bouřlivou noc, kdy měli s Ríosem tak veliký strach, že si oba zalezli do jedné postele. Nakonec je vysvobodil sluha Mocho, který zavřel okno. Při popisu Mocha využil Papelucho zvláštního obratu „riendo con su cara ancha como de rana“, tento obrat není běžný a zní stejně prapodivně ve španělštině jako v češtině a tak jsem se rozhodla ho zanechat ve tvaru „zasmál se jeho podlouhlý žabí obličej“. Další Mochův popis „barrillito con patas“ se dal přeložit jako „soudek s nožičkami“, výraz, který mimo jiné znamená, že byl Mocho tlustoučký.

pondělí 18.

Ve škole se začaly ztrácet věci, chlapci se tedy rozhodnou proti neznámým zlodějům zakročit. Papelucho, protože je mu líto, že není v dobrodružné skupině zlodějů, se rozhodne přidat alespoň na stranu spolužáků, kteří se snaží zloděje odhalit. Nechá se jmenovat „oficial de reserva“, což ve vojenské terminologii znamená „záložní důstojník“.

Vzhledem k tomu, že Papelucho musel přiznat, že si některé věci sám schoval, aby to vypadalo, že mu toho zloději ukradli daleko víc, spolužáci se na něj rozzlobili. Papelucho je označil jako „unos canallas“ což znamená „chátra, sebranka, holota, chamrad, cháska, lump, ničema, bídák, mizera, syčák...“. Rozhodla jsem se pro výraz „lotr“ protože nezní tak drsně jako některé předchozí.

4. dubna

Papelucho najde na dně studny dopis od Chata, je napsán nečitelně a s chybami „A quí le de jo lo pro me ti do y lo que le de bo se lo si go de bien do por que ya no tra ba jar é más a quí. Espiñeira“. Rozhodla jsem se respektovat dělení slov a navíc jsem přidala jednu pravopisnou chybu, která v českém překladu dokresluje Chatovu nevzdělanost: „T a dy vám ne chávám to co sem vám slí bil a to co vám dluším proto že už tu ne budu prac ovat. Espiñeira“

7. dubna

Papelucho onemocněl neštovicemi a leží na ošetřovně, kde se o něj stará ošetřovatel. Když Papelucho popisuje jeho obličej, používá zajímavého spojení „se le cruzan los ojos y es todo hecho como de goma de borar y a cada rato uno cree quo se a va a borrar.“ Vzhledem k tomu, že doslovný překlad zněl nehezky a nebylo skoro rozumět, co autor chtěl říci, rozhodla jsem se pro variantu za použití jiné kancelářské pomůcky a to lepidla „mhouří oči, že to vypadá, že se mu za chvíli slepí jako lepidlem“.

Na část, kdy Papelucho popisuje, že mu ošetřovatel vyprávěl, jak v jeho posteli zemřeli už tři chlapečci, jsem využila lékařského slovníku. „Peritonitis“, česky „peritonitida“, je zánět pobřišnice, čili závažné onemocnění dutiny břišní³⁸, „meningitis“ je „meningiti-

³⁸ *Velký lékařský slovník.*, <<http://lekarske.slovníky.cz/pojem/peritonitida>>, [Citace: 10. leden 2009].

da“, zánět mozkových blan.³⁹ Výrazy jsem ponechala v původní latinské terminologii a s koncovkou „itida“, tak zůstala zachována slovní hříčka.

9. dubna

Papelucho na Velikonoční prázdniny odjíždí domů a protože trochu závidí svému kamarádovi Irribarrovi, který jede se skauty na hory, snaží se vymyslet nevýhody pobytu na sněhu. Výraz „un frío caballuno“ se dá doslova přeložit jako „koňská zima“, ale nic podobného čeština nezná, ve frazeologickém slovníku jsem objevila několik výrazů pro podobnou situaci a nejvhodnější a také neutrální se mi zdál pojem „zima jak v psárně“.

14. dubna

Předcházejícího dne se s Papeluchem seznámila paní ze sedmého patra, velice si ho oblíbila a pozvala ho do kina. Vzhledem k tomu, že je vdova a že jí před třiceti lety zemřel syn, je osamělá a nechává si od Papelucha říkat „la mamá Adela“. Pro překlad do češtiny mi přišly nevhodné varianty jako „maminka, mamka...“ a zvolila jsem poněkud archaičtější termín „mamička Adéla“, protože stejně jako v případě tetičky Růženky se jedná již o starší paní a tento výraz to jen potvrzuje.

Papelucho se také skamarádí s chlapečkem Rudou (ve španělštině „Rudi“) a popisuje, jak spolu tráví den. V této části se vyskytuje slovíčko „Kuchen“, které znamená podle Pauly Claro a jiných rodilých mluvčích „malé ovocné koláčky“ a původ slova je jasným dokladem přítomnosti německé emigrace v Chile. Vzhledem k tomu, že jsem pod výrazem „kuchen“ našla také fotografie podobné sušenkám, tento výraz jsem použila, protože bude českému publiku bližší.

Pod vlivem filmu, který Papelucho viděl s mamičkou Adelou, si s Rudou hrají na piráty a Papelucho si pro tuto hru vymyslel vlastní termín a to „piraterías“. Nic podobného

³⁹ *Velký lékařský slovník.*, <<http://lekarske.slovniky.cz/pojem/meningitida>>, [Citace: 10. leden 2009].

jsem ve slovnících neobjevila a proto jsem nechala podobně staré děti jako je Papelucho zahrát si na piráty a pak se jich zeptala, co dělaly. Odpovědí mi bylo, že „pirátoviny“, tento výraz se mi zamlouval a tak jsem ho použila.

15. dubna

Papelucho popisuje, kolik úsilí ho stojí odpovědět ve škole na nějakou otázku a popisuje stav, kdy mu tvrdne jazyk „y me carga tanto como la leche de magnesia“. Magnesiové mléko existuje i v našich zeměpisných šířkách a požívá se pro zlepšení zažívání.

17. dubna

Papelucho si našel novou zábavu a tou jsou skoky, chce se v nich stát mistrem světa. Ve španělštině se tomu to určitému typu skoku říká „salto mortale“. Během hledání českého ekvivalentu jsem narazila na různé druhy překladu a při zjišťování u sportovců a školáků jsem několikrát narazila i na shodný český ekvivalent, který jsem se nakonec rozhodla ponechat jako „salto mortale“.

18. dubna

V textu se objevuje pojmenování nového duchovního, jmenuje se „Hermano Relojero“ čili v doslovném překladu „bratr Hodinář“. Po konzultacích s rodilými mluvčími jsem pochopila, že se může jednat o určitou metaforu ve smyslu jako ten bratr, který hlídá dodržování denního režimu, ale také o příjmení. Pojmenování „bratr Hodinář“ mi nepřipadalo adekvátní oné metaforické vazbě, zde se nabízelo „bratr Ručička“ či „bratr Ciferník“.

Neděle 20. dubna

Tento den do internátu přicházejí návštěvy a Papeluchův kamarád Cif se rozhodne, že Pamelucha seznámí se svojí sestrou „Rosou“, kterou jsem překřtila na „Rózu“.

Také se seznámí se sestrou Gómeze, který mu připadá „colosal“. Zde se podařilo zachovat stejnou slovní hříčku, kde ve španělštině toto slovo může znamenat „ohromná“ ve smyslu „veliká“ či „úžasná“.

V zápisku z tohoto dne se také objevuje typicky chilský termín „polola“, který znamená „holka, přítelkyně, slečna“. Existuje i sloveso „pololear“ ve významu „s někým chodit“.

Papelucho si píše do deníčku, když zrovna prší a tak přemýšlí o tom, z čeho vznikají mraky. Podle jeho teorie se jedná o „estornudos de otros planetas“. Slovo „estornudo“ je dle slovníku „kýchání, kýchnutí...“. Zvolila jsem termín „pšíkance“.

25. dubna

Papelucho si při svých saltech mortale zlomil nohu, dovezli ho do nemocnice a operovali. Po probuzení srovnává svůj čin s činy Artura Prata, nejvýznamnějšího chilského námořníka a bojovníka, který zemřel na potopené lodi Esmeralda v bitvě u Iquique během Pacifické války (Ledkové války). Jeho krok byl riskantní, protože se rozhodl bojovat proti přesile.

30. dubna

Papelucho je stále doma s nohou v sádře, ale tento den ho rodiče vezmou na vyjížďku autem po městě, cestou se podívají i do parku, kde je horská dráha, na kterou by Pamelucho moc rád. Překlad oné „horské dráhy“ byl velmi komplikovaný, Pamelucho ji popisuje jako „Cuncuna“, což dle mluvčích znamená „housenka“ a to ve větě nedávalo smy-

sl, ale vzhledem k tomu, že v angličtině slovo „caterpillar“ znamená také housenku, ale i jeden z druhů horské dráhy, problém se vyřešil.

1.května

Vzhledem k tomu, že zemřel soused, je u něj v bytě sešlost truchlících. Zvědavý Papelucho by se rád podíval do neznámého bytu a tak přemluví chlapce, který přináší smuteční věnce, aby také mohl jeden donést. Dostane za to spropitné a s chlapcem se popere.

Seznámí se ale ještě s jedním chlapcem „Jacintem Sotem“, jehož jméno jsem se rozhodla přeložit. „Jacinto“ znamená „Hyacint“ - jméno v Čechách poněkud méně obvyklé, ale vzhledem k tomu, že Hyacint pracuje v zahradnictví, jedná se zde nepochybně o slovní hříčku.

Název zahradnictví, ve kterém Hyacint pracuje - „Fleur de Lys“ - je z francouzského slova znamenajícího „lilie“. Chtěla jsem zachovat exotický název a rozhodla jsem se pro latinské označení lilie „Lilium“.

1.května

Papelucho se s Hyacintem skamarádí a pozve ho i s jeho sourozenci k sobě domů. Jména Hyacintových sourozenců jsem se rozhodla zanechat v původní podobě (Urbano, Segundo, Efren a Juditas), jediného „Sócrata“ jsem převedla dle českého pravopisu jako „Sokrata“.

Hyacin a jeho sourozenci mají příjmení „Soto“ a Papelucho je popisuje jako „los Sotos“. Zde se nabízely dvě možnosti, které jsem se rozhodla využít, „Sotovi“, častěji ale kolokviální „Sotovic“.

4. května

Papelucho se vrací do školy a je uvítán spolužáky, mezi kterými jsou i nejmladší kluci. Jeden z těchto chlapců je Papeluchem označen jako „cabro“, což znamená „kozel“, což není úplně běžné označení v českém prostředí. Nabízela se jiná zvířata jako třeba „vůl, prase“, která jsou už citově zabarvená, ale i označení jako „borec“ či „zvíře“. Vzhledem k tomu, že věta pokračuje, že onen chlapec vydal zvuk „el barraco“ což je „zachrochtání“, zvolila jsem nakonec spojení „opičák z první třídy i zachrochtal“, protože „opičák“ je výraz, který se dá použít pro označení člověka a není nikterak vulgární.

6. května

Potom, co byl Papelucho vylákán anonymem v noci k tělocvičně a když se vrátil, našel tři kluky, kteří si četli jeho deník, se svěřil Gómezovi a vymysleli, že budou vydávat časopis plný vtipů, napsaných vlastní rukou jejich spolužáků.

Časopis pojmenovali „Chistelandia“, čili „Země vtipů“, ale vzhledem k tomu, že existuje v dnešní době reálný časopis „Země pohádek“, rozhodla jsem se pro název „Vtipáلكov“ (obdobně jako „Kocourkov“ či „Kačerov“).

8. května

Papeluchův konflikt s Urquietou se vyostřuje, když Urquieta nechá Vtipáلكov č. 3 považovat v jídelně a otec Karel ho objeví. Když Papelucho s Gómezem vyjdou potrestaní z ředitelny a zjistí, že písmo anonymu se shoduje s písmem Urquiety, dostanou vztek. Papelucho na dvorku vrazí pár facek Urquietovi a ten upadne na zem. Spolužáci se to před přicházejícím otcem Karlem snaží zamaskovat a dělají, že si hrají hru, při které si otec ani nevšimne, že se dělá nějaká nepřístojnost.

„Jugando a un pillarse desaforado“ jsem se po po výkladu Pauly Claro přeložila jako „hra na honěnou“:

Es un juego conocido como "el pillarse" (pillarse= encontrarse). se supone que la mitad de los jugadores huye y la otra mitad los persigue. Al momento de hacer contacto un jugador que persigue con otro que huye (generalmente con la mano), se grita "pillado" (encontrado o capturado), y el jugador tocado automáticamente pierde. Dependiendo de la modalidad, a veces solo uno persigue y todos los demás arranca, y al momento de tocar a uno de los que arranca, ese pasa automáticamente a ser el perseguidor. En otras modalidades, cuando la mitad arranca y la otra los persigue, se acuerda una "base", en donde se van depositando los jugadores que van perdiendo, teniendo o no la oportunidad de torturarlos, o de otro jugador de su equipo de liberarlos.

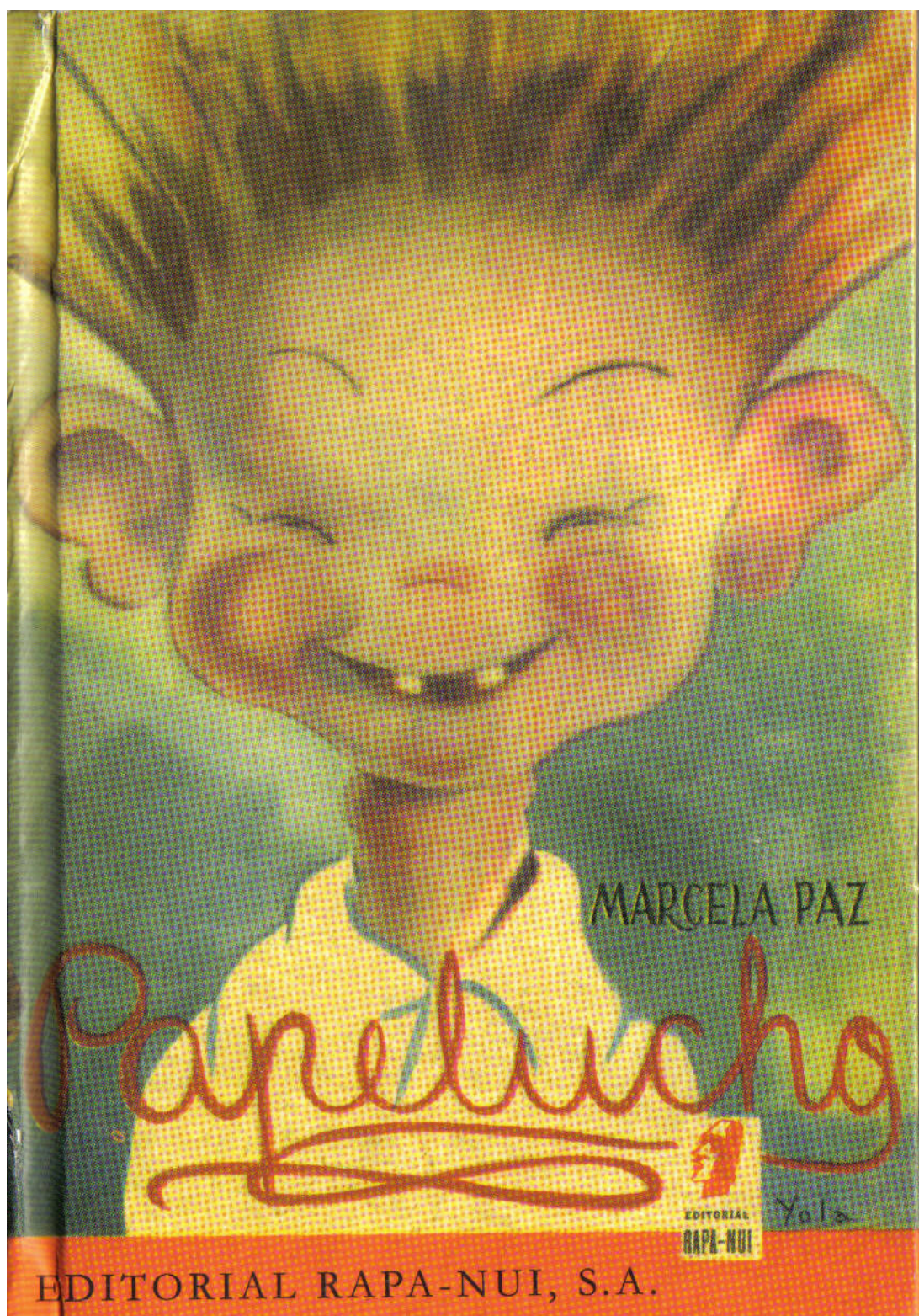
12. května

Papelucho nemůže kvůli své zlomené noze skákat a tak si s Gómezem najde novou zábavu a chtějí mít cirkus, trénují tedy žonglování s talíři apod. Urquiteta by se také rád dostal do jejich cirkusu a tak ho nakonec přijmou jako klauna. Papelucho si do deníčku zapíše „lo aceptamos de Tony“ což dle slov Pauly je archaické označení klauna podle jedné typické americké postavy.

Shrnutí

Smyslem tohoto komentáře bylo poukázat na nejzajímavější a nejzákladnější místa překladu knihy *Papelucho*. Soustředila jsem se zde jednak na výrazy, které přímo souvisely s Papeluchovým stylem vyjadřování, ale také na výrazy z chilské španělštiny u kterých bylo obtížné se dopátrat jejich přesného významu. Celkově byla práce na překladu a komentáři velmi přínosná a zajímavá, umožnila mi nahlédnout do jiných světů a realit a seznámila mě s novým prostředím a mnoha zajímavými pomocníky, ať už písemnými tak i lidskými.

Překlad Papelucha, díla Marcely Paz

To, co se děje, je strašné. Tak strašné, že jsem včera celou noc nemohl spát a stále na to musel myslet. Je to jedna z těch věcí, kterou nejde a neměla by se ani vyslovit. Dokud to nikomu neřeknu, nebudu moct spát. A tak jsem se zeptal Gladys, naší kuchařky, co by dělala, kdyby měla nějaké strašné tajemství.

„Někomu bych ho prozradila,“ odpověděla mi.

„Ale co když je to něco, co se prozradit nemůže?“

„Tak napíšu dopis.“

„Ty ničemu nerozumíš,“ řekl jsem jí, „víš, je to něco, co by se vůbec nikdo neměl dozvědět.“

„Tak o tom napište nikomu,“ řekla mi a vyprskla smíchy.

Teď už je znovu večer a už bych měl spát. Přemýšlel jsem, co mi řekla Gladys a rozhodl se to napsat *nikomu*. Ostatní tomu říkají - psát si deník. A až to budu mít napsané, nebudu na to muset myslet.

Ve své Laboratoři jsem měl lahvičku s vynálezem. Ten byl vyroben z mnoha věcí, mezi jinými obsahoval dvě krabičky hlaviček od sirek, pudr na zuby, včelí med, trochu oleje, krém na obličej a střešný prach. A jelikož jsem chtěl zjistit, co z toho vznikne, vyrobil jsem pro nějakou mlsnou myš chlebiček. Nechal jsem ho na nočním stolku, ale když jsem se vrátil, už tam nebyl. A naše Domitila mi řekla, že ho snědla. Pochopitelně jsem jí nemohl říct, že se tím otrávila. A tak jsem se jí zeptal, co by dělala, kdyby se dověděla, že zemře.

„Skákala bych radostí do stropu,“ řekla, „protože smrt pro chudé znamená štěstí.“

„A co dalšího bys udělala?“

„Roztočila bych to a utratila bych tisíc peso za jídlo...“

„Na, vem si, dám ti svoji kasičku (třicet dva peso šedesát). Dej si něco dobrého, ale bylo by lepší, kdyby ses vyzpovídala.“

Prudce se otočila a podívala se na mne: „A proč myslíte, že zemřu?“

„Protože smrt přijde vždy, když ji člověk nejmíň čeká,“ odpověděl jsem jí a zavřel se do pokoje, kde jsem mohl přemýšlet. Přišel jsem na to, že by možná bylo dobré, kdyby si vzala projímadlo, ale pak jsem zase přišel na to, že by to možná dopadlo ještě hůř. Přemýšlel jsem, zda bych jí neměl říct, co se stalo, ale pak jsem si uvědomil, že by z toho mohla mít infarkt. Vždyť není jisté, že na otravu doopravdy zemře.

Je ale jasné, že jestliže zemře, tak bych se měl jít udat na policii. Napíši dopis rodičům a potom se udám. A až si odsedím trest, budu neviný.

Ve vězení můžu studovat, abych se stal vědcem. Budu na to mít hodně volného času. A pak, až vymyslím něco, co je potřeba vymyslet, zproští mě viny a bude.

Tato myšlenka mě uklidňuje. Ale je příšerné čekat, až někdo zemře. Říkám si, že občas bych byl rád, kdyby zemřela, protože potom bych si konečně mohl uspořádat svoje věci.

O odpolední svačině, když jsem ji našel bledou, zašimralo mě v žaludku. Zeptal jsem se jí, co se stalo a ona vyprskla smíchy.

„Vypadá to, že jste se asi praštil do hlavy,“ řekla mi. „Stále se mě ptáte na takové věci... díváte se na mě takovýma očima...“ a pak znovu vyprskla smíchy. Naštěstí naše Domitila nemá děti a říká, že ji nikdo nebude postrádat. To mě hodně uklidňuje.

Až se mi ani nechce věřit, že doopravdy snědla ten chlebiček. Možná mě podvedla. Rád bych uvěřil tomu, že když je to taková lhářka, tak lže znovu. S tímto vědomím budu moct usnout.

1. ledna

Naše Domitila stále ještě nezemřela. Slíbil jsem, že se výměnou za to, že nezemře, stanu svatým. A tak jsem dnes daroval svoje věci, protože aby se z člověka mohl stát svatý, je potřeba všechno darovat. Tedy všechno kromě fotbalového míče, pušky, revolveru a dalších nezbytností. Nevěřím, že jsem svatý, protože svatí se za svaté nikdy nepovažují. Moc by se mi líbilo, kdyby byl Javier také svatý a daroval mi svoji raketu. Až já budu svatý, budu dělat opravdové zázraky: chudí budou mít letadla a takové různé věci.

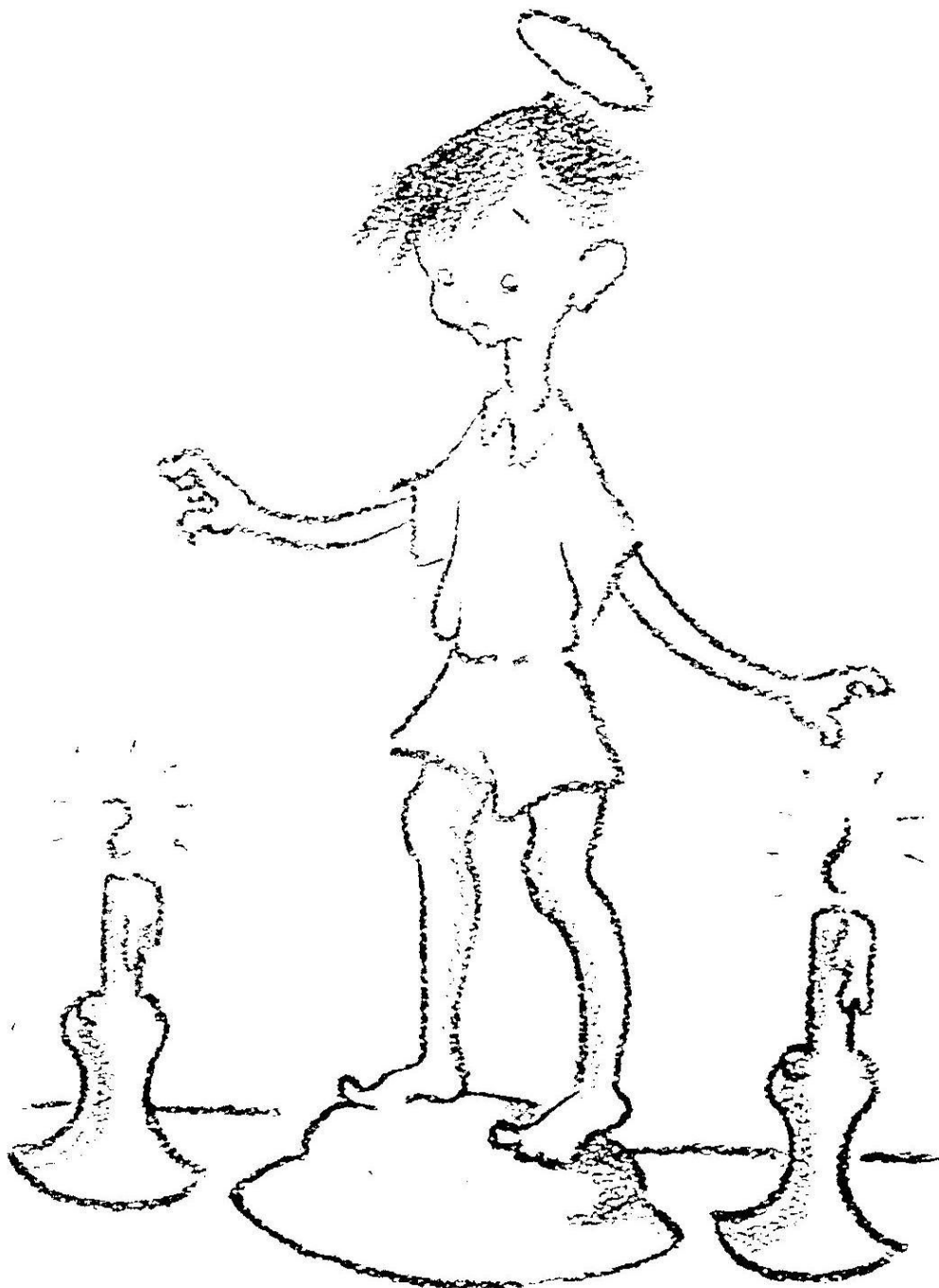
Dnes je Nový rok, výročí dne, kdy Bůh stvořil svět. Co bylo předtím za den?

Nudí mě sváteční dny - mám mnohem raději dny předtím, protože pak je svátek až zítra.

Aniž bych chtěl, píši si deník, protože když nepíši, nemůžu spát. V hlavě mám stále tu záležitost s naší Domitilou. Navíc si ale myslím, že je dobré zanechat po sobě svůj deník, protože když zemřete, lidé mohou lépe pochopit vaše úmysly.

Vymyslel jsem jednu modlitbu, a to mi není víc než osm let. Rozdal jsem ji našim služebným, protože je platná tisíc let.

Dnes byl k obědu krocan, jako zákusek zmrzlina s jahodami a k večeři to, co zbylo od oběda. Poháry nechali úplně naplnit, jeden se ale rozbil na mém místě. Jsem rád, když přijde návštěva, protože to se u jídla nikdo nehádá. Na mě nezbyl zákusek, což mi ani nevadilo, protože jsem si ho snědl už předtím.

Teď, když nemám věci na pokusy, musím je zkoušet dělat s něčím jiným. A proto jsem poprosil sluhu Miguela, aby mi půjčil kleštičky a drát a za to jsem mu musel darovat dvě tatínkovy kravaty. Tatínek jich má hodně. Vypadá tak, že je lakomec a navíc se může stát, že to z Miguela udělá komunistu.

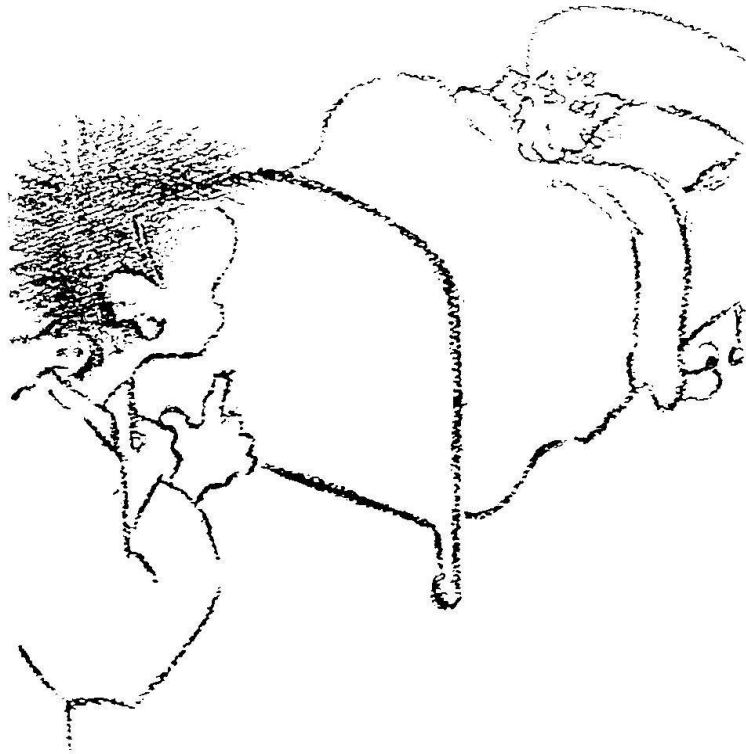

Nakonec jsem spojil dráty od telefonu s těmi od lampičky na maminčině nočním stolku. Chtěl jsem, aby z telefonu vycházelo světlo a z lampičky hlasy, ale nepovedlo se. Když přišel večer, v domě se setmělo a nebylo už komu volat, protože byl svátek a navíc byl rozbitý telefon. Opravil jsem své zařízení, jak se dalo a když přišel tatínek, vyměnil šroubky a bylo. Ani nebyl žádný povyk. Vždycky, když si člověk myslí, že to bude velké, nic se nestane.

Vypadá to, že zemřela paní odnaproti, před dveřmi stálo patnáct aut a dva osmiválkové Cadillacy.

3. ledna

Včera mě ze spánku vzbudilo tušení, že Domitila zemřela. Začal jsem tedy přemýšlet a přemýšlet, až jsem nakonec vstal a šel se na ni podívat. A tak se stalo, že si tatínek, když bouchly dveře, myslel, že po domě chodí zloději. Proto vytáhl revolver a bylo. Říká, že obešel celý dům, ale naštěstí mě neviděl. Naše Domitila ležela ve své posteli a chrápala. Já jsem měl dojem, že zápasí se smrtí a proto jsem ji probudil. Ona mě poslala spát a doporučila mi mokrý hadr na hlavu (prý na mé nervy). Ani nevím, co se stalo, ale když se rozednívalo, byla moje postel vlhká a já měl kašel. Výsledkem toho bylo, že po obědě jsem zakašlal už po sto osmé.

Nejspíš zemřu a v tomto případě bych byl rád, kdyby mě pochovali do chudé, jemným stříbrem vykládané rakve a chudým dětem koupili čokoládu. A taky bych rád, aby mi neprohlíželi zásuvky a dali mému kanárkovi semenec. A ať pro mě nebrečí, protože nejspíš půjdu do nebe.

4. ledna

Stále jsem v posteli. Mám horečku a zánět průdušek. Plakal jsem, protože Javier šel do kina. Ale když jsem si uvědomil, že pláču, protože chci trpět, uklidnil jsem se. Když chcete trpět, lítost vás přejde. Když ale nechcete jít ven, stane se, že přijde maminka a naloží vás do auta.

Rozlila se mi polévka do postele, a tak mi dali povlečení pro hosty. Také se mi rozbily hodinky, které mi půjčil tatínek. Ale nevyhubovali mi, protože jsem měl horečku. Jsem rád nemocný, protože to mi všichni říkají chlapečku, vaří mi speciální polévku a žádostivě mě prosí, abych ji snědl. Také mi slibují vše, na co si vzpomenu. A když maminka vypravuje panu doktorovi o horečce a kašli, mám pocit lítosti i radosti, až se musím smát a zároveň brečet. A také se myji vlažnou vodou, a když nechci, tak se mýt nemusím.

Vypadá to, že můj zvoneček zvonil celou noc.

Přišel jsem na to, jak vycvičit mouchy, aby se z nich stali poslové. Během pokusu mi sice čtyři zemřely, ale už teď mám promyšlený plán, který zítra vyzkouším. A věřím, že budou moci nosit atom a sloužit jako bomba.

Naší Domitile je stále dobře. Ale připadá mi tlustější, ale kdo ví, jestli to není jeden z příznaků smrtelné nemoci.

V každém případě, ať zemře nebo ne, stanu se svatým a nebudu muset do vězení.

Musel jsem vstát, protože jsem spadl z postele. Jelikož se výstřelem z mé pušky rozbilo sklo, musel jsem sesbírat všechny střepy, aby nebyly vidět. Tak jsem zabránil maminci ně další rozmrzelosti.

Mám tak dobrou mušku, že jsem zabil mouchu, která seděla na skle a další, která zůstala přibitá na stropě.

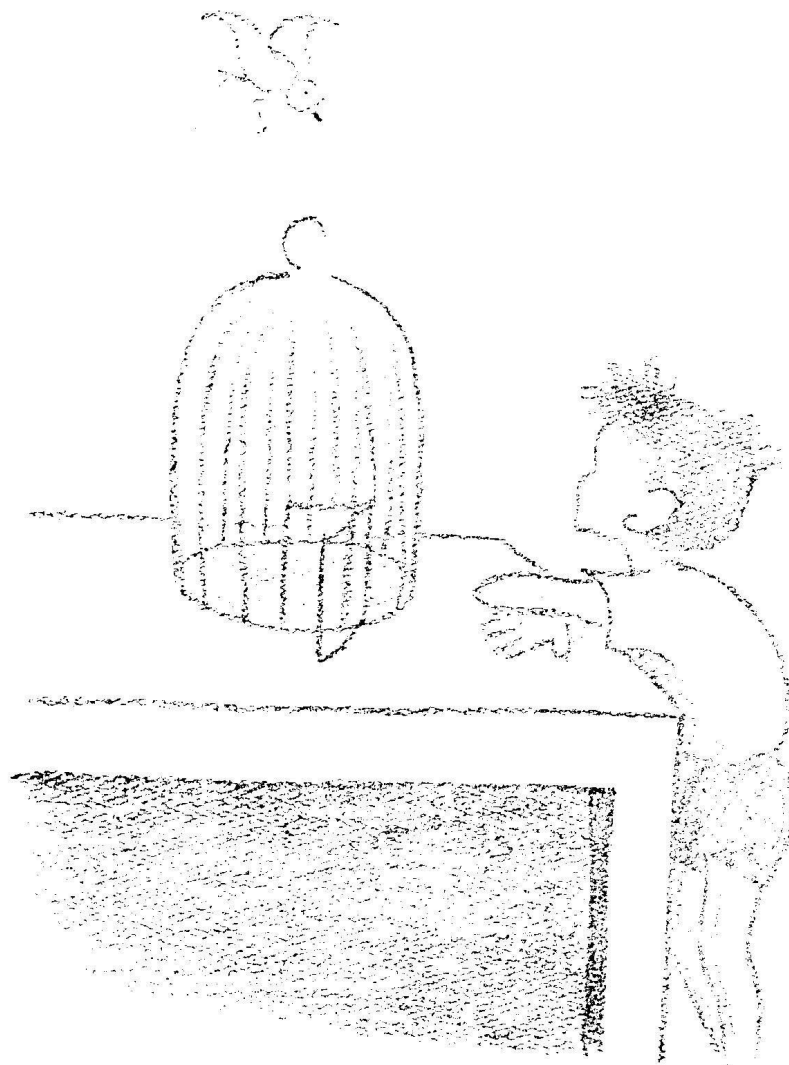
10. ledna

Už to vypadá, že na prázdniny pojedeme k moři, a celý dům začíná balit kufry. Naše maminka je tak popletená, že se jí ztrácejí klíče a každou chvíli nás hubuje. Služebné neodpovídají, když na ně mluvíte a všichni jsou naštvaní, protože se vám ztratil klíč od koupelny. Je to otrava chystat se na cestu, protože vás ani nenechají jít ven něco dělat. Navíc vás odevšad vyhazují. Cítíte se jako vězeň a proto se není čemu divit, že na vězně myslíte. A když spatříte v kleci svého kanárka, je jasné, že mu otevřete dvířka a ten chudáček uletí. A maminka se pouští do další hádky, protože uletěl kanárek a to i přesto, že kanárek je váš.

Naštěstí odpoledne přišel instalatér, ten co voní jako učitel a má takové špinavé ruce. I mně zůstaly taky trochu špinavé, když jsem použil jeho náradí. Hloupé bylo, že mi upadl francouzský klíč a rozbila se dlaždička v koupelně. Ale protože je moje maminka teď tak popletená, ničeho si nevšimla. A až se vrátíme z prázdnin, už to bude dlouho a nebude to důležité.

Tatínek se rozzlobil, protože jsem přišel ke stolu se špinavýma rukama. Zamluvil jsem to vyprávěním o nehodě, která se stala už dřív a ani jsem neřekl kdy. A on mi řekl, abych se napil vody, protože jsem mu připadal bledý.

Přece nejste pokrytec, jestliže si o vás ostatní myslí, že jste bledý, i když ve skutečnosti bledý jste.

Je úžasné, že jedeme na prázdniny k moři! Já ho neznám, ale mám pocit, že by to mohlo být místo plné dobrodružství. A navíc je to místo, kde se vyrábí sušenky Vlnky.

Zabalil jsem si kufr, ale nevešlo se mi do něj nic víc, než moje věci. Požádal jsem tedy Javiera, aby mi vzal oblečení, ale on nechtěl. Tak jsem ho schoval pod matraci a až se vrátím, bude krásně čistoučké a vyžehlené a to je velká věc. Na prázdniny nepotřebuji nic víc, než to co mám na sobě a když se to ušpiní, vezmu si plavky a bude.

11. ledna

Konečně jsme u moře. Jmenuje se to tu Viña del Mar a zdejší nádraží není nic moc. Dům má zahradu s krásnými květinami, ale zbytek je pěkně ošklivý. Na moři je strašné to, že máte hlad a musíte proto stále běhat do kuchyně. A taky tady není nic zábavného. Kromě toho, že zatím ještě nemůžete jít na pláž, po vás chtějí, abyste se tvářili spokojeně.

A nakonec se mi ušpinily kalhoty od oleje z plechovky, opláchnul jsem je vodou, ale vypadaly potom ještě mnohem hůř. Maminka mi vynadala, protože jsem chodil jen v plavkách, ale já jsem jí řekl, že si na ně chci zvyknout. Myslím, že nejlepší bude, když kalhoty namočím do oleje celé a potom alespoň budou vypadat stejně.

* * *

Namočil jsem je a dal sušit pod matraci, aby je nikdo neviděl. Ale obtiskly se na ni a ta matrace navíc není naše. Nastala noc, ale kalhoty pořád ještě ne a ne uschnout. Nevím, co budu zítra dělat. Budu muset onemocnět, nebo něco podobného. Nemůžu jít přeci na pláž bez kalhot...

* * *

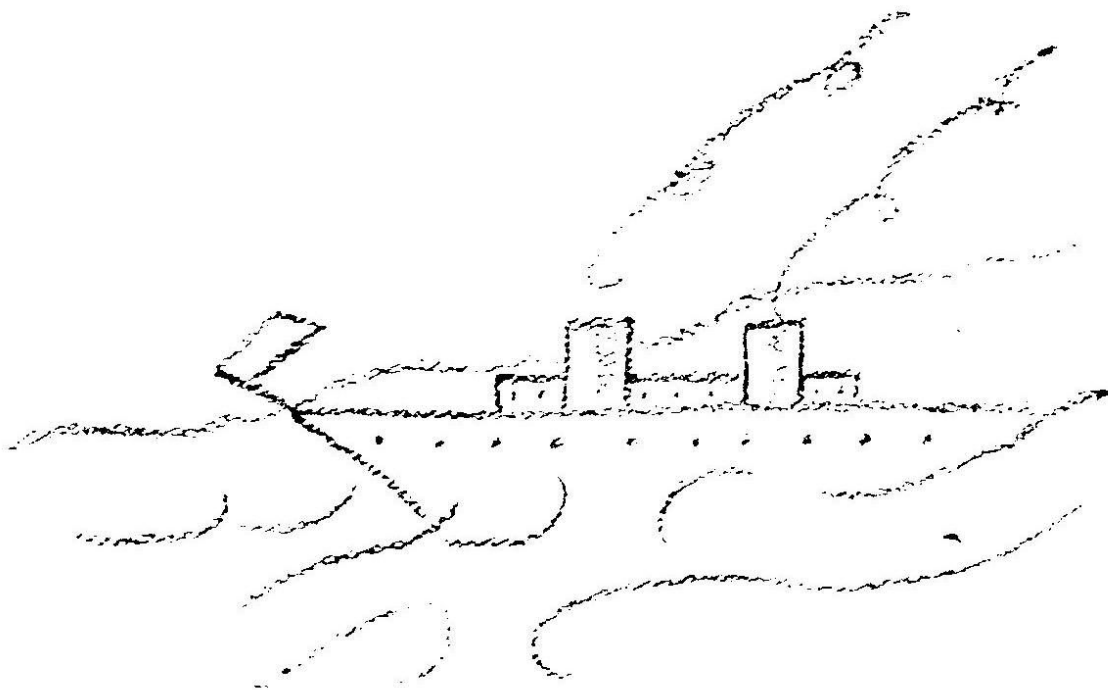
Stala se mi divná věc. Poprosil jsem o kalhoty Javiera, lépe řečeno, pronajal jsem si je od něj za tři pesa. Ale byly mi tak dlouhé, že jsem jim ustříhnul nohavice a to Javiera vytočilo. Vyhrožoval mi, že na mne bude žalovat a tak jsem mu musel dát svoji pušku. Teď můžu jít na pláž a je mi jedno, že nemám pušku.

U mě v pokoji to voní jako v garáži.

13. ledna

Dnes jsme se byli koupat. Moře je hrozné. Vlny mají nahoře něco jako špičku a vůbec se nedá plavat. Na hraní je písek skvělý, ale nejvíc se mi líbí samo moře, chtěl bych být námořníkem. Je ale jasné, že moře je hodně nebezpečné, protože když jsem sledoval jednu hodně vzdálenou loď, tak zmizela. Já si myslím, že se potopila, ale nikomu jsem

to neřekl, protože i kdybych to řekl, stejně by se nic nestalo, když byla tak daleko a určitě už byla potopená. Ale teď v noci myslím na trosečníky a na jejich děti a je mi to líto.

Také by se mi líbilo stát se potápěčem, protože když tolik lodí troskotá, je určitě snadné najít na dně moře poklady.

Maminka mi vzala Javierovy kalhoty a pěkně se naštvála. Naštěstí jí ale tatínek řekl, ať se nerozčiluje, že mi koupí nové a tím to celé skončilo. Ale neskončilo to úplně, protože když se tatínek dozvěděl, že nemám jiné kalhoty než ty od oleje, museli jsme jít nakupovat. Cestou se na mě po celou dobu zlobil a přestal jen na chvíli, když jsem si v obchodě kalhoty zkoušel. Měl jsem sto chutí brečet, ale zvykl jsem si a nebrečel.

Odpoledne mi za trest zakázali jít ven, ale s Javierem jsme vylezli na střechu a tam jsme si užívali. Našli jsme jeden suchý míč a jednu zatoulanou ponožku.

Naše kuchařka Gladys byla naštvaná, protože jsme přišli pozdě k večeři a ona chtěla do kasina a my ji zdržovali. Naštěstí jsou zítra rodiče pozvaní na večeři. Dal jsem Gladys svých deset peso, aby je vsadila. Jak se sází?

V sousedním domě bydlí takoví klučičci a vždy, když nás vidí, vyplazují na nás jazyk. A nás to tak vytočilo, že jsme je polili vodou. Byli na nás žalovat, ale naštěstí maminka nebyla doma a navíc jsme se potom skamarádili a půjdeme spolu polít ty kluky na druhé straně.

15. ledna

Tatínek nám vyprávěl, že když byl stejně starý jako my, tak se nikdy nenudil, ale já si myslím, že to samé budu říkat svým dětem. Ale je pravda, že když už jste na prázdninách, tak byste se nudit neměli. Když maminka odjela do přístavu, šli jsme s Javierem naproti do servisu. Místní mechanik Buzeta je tak moc hodný, že nám dovolil, abychom mu se vším pomáhali a tak. Potom jsme jeli vyzkoušet auto, které zrovna dával dohromady. Nakonec nám to pěkně šlo a začali jsme na něm pilně pracovat, ale stále bylo jako piano, ani se nehnulo. Než nastal večer, podařilo se nám ho rozběhnout, ale každou chvíli se ozýval výbuch. Vše se opakovalo do té doby, než se setmělo a my museli zavolat do servisu, aby nás odtáhli. Samozřejmě jsme přišli pozdě domů a hned jsme to schytali. Maminka byla tak rozčilená, že mi dala šestnáct pohlavků. A my byli zas tak hladoví a tak ospalí, že já jsem usnul při jídle a vzbudil se s kusem masa v puse.

Javier říká, že v každém případě půjde zítra s Buzetou pro auto, protože když se člověk snaží, má mnohem větší úspěch, než kdyby nedělal nic. Ale já to mám přesně obráceně, snažení mě přestane bavit a zůstanu jen u toho neúspěchu.

Moc by se mi líbilo vidět veliký požár, protože nemám moc velké naděje, že uvidím další ztroskotání. Občas mám chuť zapálit dům, ale přijdou na mě výčitky svědomí a donutí mě na všechno zapomenout.

Já mám výčitky svědomí dřív, než něco provedu, to Javier ne.

Když mě maminka trestá, tak si myslím, že skuteční rodiče jsou hodně odlišní od rodičů z pohádek či obrazů. Mám sto chutí stát se sirotkem, ale jen chvíli poté, co mi vynadají. Jindy mám zase chuť zemřít, aby se naučili, že jsou nespravedliví.

17. ledna

Uteču z domova. Půjdu do světa, abych utekl od nespravedlností života. Půjdu do hor, kde mě nikdo nebude urážet a přehlížet. Můj tatínek je krutý a nesnáší mě. A to jen proto, že jsem jeden jeho oblek dal chudákovi Buzetovi, který má osm dětí. Řekl mi, že jsem vzal něco, co je cizí. Ale to není pravda, protože co je rodičů, je i vaše. Nejdřív jsem se cítil jako zloděj a měl jsem chuť zemřít, ale potom jsem si uvědomil, že jsem měl pravdu já a ne on. Bohatí nevědí, co je to chudoba. Já to vím.

V noci mě Javier probudil, protože jsem brečel. On pak klidně usnul a nechal mě vzhůru. A když jsem byl vzhůru, vzpomněl jsem si na to, jak tenkrát Javier rozbil lampičku, a všichni si mysleli, že jsem to byl já. On nic neřekl a tak potrestali mě. Uvědomil jsem si, že můj bratr na mne taky není hodný. *A i když je moje maminka moc hodná, určitě by jí prospělo, když by viděla, jak ji její syn opouští, protože by ho chtěla ochraňovat před nespravedlností.*

* * *

Odpoledne

Když jsem dopsal do deníku, zvednul jsem se a vyšel s balíčkem, ve kterém jsem měl chleba a svůj deník, na ulici. V ulicích nikdo nebyl, ale teď zrovna nemám lidí rád, tak jsem se cítil šťastný. A tak jsem šel a šel a občas jsem dostal chuť se vrátit. Hory jsou hodně daleko, ale nakonec jsem došel alespoň na kopec. Usnul jsem, a když jsem se probudil, koukal jsem na golf a na fotbal, modří vyhráli třemi góly.

A teď jsem v takovém chudém domečku, pohostili mě dušeným masem a trochou kafe, zaplatil jsem jim svým páskem, ale teď si musím přidržovat kalhoty. Vyprávěl jsem jim, že jsem sirotek a že jsem se ztratil, ale že jdu pomalu domů, protože znám cestu.

Co o mně řekne Javier?

A bude se tatínek kát, že byl nespravedlivý? Chudák maminka, bez svého synáčka. Musí to být strašné být matkou, které zmizí její osmiletý chlapec. Ale tatínka mi líto není, protože je tak nespravedlivý.

Sedím na břehu potůčku a ani nemám chuť se vykoupat, i když je šílené vedro. Je to zvláštní, ale když si můžete dělat, co zrovna chcete, tak se vám to dělat ani nechce. Naopak, kdyby to člověk dělat nesměl, tak by to dělat chtěl.

Občas mám chuť vrátit se domů, protože mám hlad a protože si stále představuji, jak maminka pláče. Ale když si vzpomenu, že mě tatínek potrestá, chuť mě přejde.

Později

Protože už byla skoro noc, chtěl jsem se vrátit domů, ale ztrácel jsem se čím dál víc. A teď jsem doopravdy ztracený, možná navždycky.

Noc je strašná, když jste sami, a navíc musíte stále myslet na to, jak jste stateční, abyste nedostali strach. Nevím, co se mnou bude. Jsem ztracený syn. Obvykle jdou ztracené děti do cirkusu, ale vypadá to, že tady žádné cirkusy nejsou, jen pastviny.

Pravděpodobně budu spát u jedné ženy, která mě pozvala. Jeden nikdy neví, co se může stát, když by usnul na pastvině, kde můžou být divoká zvířata, která vycházejí jen v noci.

18. ledna

Nakonec mě jeden pán, který kolem projížděl, odvezl do Viňi a teď jsem doma. Myslel jsem si, že maminka bude plakat štěstím, až mě uvidí, ale vše bylo nakonec úplně jinak. Přijela s tatínkem ze Zapallaru a ani nevěděla, že jsem se ztratil.

Javier mi vynadal, že jsem se vrátil, když už jsem odešel. Proč jsem se tedy vrátil? A taky mi co chvíli vyhrožuje, že to řekne mamince nebo tatínkovi, a proto musím dělat

vše, co se mu zlíbí. Naše Domitila je hodná, koupila mi zmrzlinu a hodně mě rozmazlovala.

Tatínek mi ze Zapallaru přivezl kornout žvýkaček a mně to bylo všechno líto. Málem jsem se rozplakal, nakonec jsem dal žvýkačky Domitile a už se necítím jako pokrytec. A navíc mi je Domitila co chvíli dává.

A teď si myslím, že měl Javier pravdu, neměl jsem se vracet. Zase se nudím.

20. ledna

Naštěstí prasknul kotel, protože kdyby ne, nevím, co bychom z nudy provedli. Bylo to skvělé. Jako atomová bomba. Domitila omdlela a vařící voda tryskala jako ropa ve filmu. Ale potom propukla hádka mezi Gladys a Domitilou. Naštěstí Gladys odešla. I když ani ne tak naštěstí, protože teď to musí dát celé do pořádku jenom Domitila. A Domitila si myslí, že se Gladys vrátí, aby ji zabila. Tak jsem jí donesl tatínkův revolver, aby se mohla bránit. Ale když jsem si ho prohlížel, vyšla rána a udělala se díra do zdi, a protože je to starý dům, odpadl kus omítky. Nevím, co budu dělat, až přijde tatínek a uvidí to, ale nejlepší bude, když mu povím, co se stalo.

Už jsem se mu vyzpovídal a nebyl to hřích s tím výstřelem.

Když přišel tatínek, zeptal jsem se ho: „Cítil jsi to zemětřesení?“ A on mi řekl, že ne. Já jsem neřekl, že bylo zemětřesení, ale on si nakonec myslel, že ten kousek zdi odpadl díky tomu. A to není lež.

Přišli opravit kotel a ta oprava byla tak drahá, že se maminka a tatínek trochu pohádali. Naštěstí jenom prasknul.

Nemůžu spát při pomyšlení, jak hrozná je chudoba. Chci říct, že existuje nějaký pan Krupiér, kterému zůstává celá tatínkova výplata a často si nechává i maminciny peníze.

A nejpodivnější na tom je, že nikdo nic neudělá, aby ho zavřeli. A vypadá to, že to tak dělá se všemi, protože včera při večeři vyprávěla teta Lala, že mu nechala za měsíc deset tisíc peso. Tetě Emě už sebral osm tisícovek a podobně je to i s ostatními. Musí to být milionář a já si ho představuji jako moc elegantního zloděje s rukavicemi a ve fraku. Ale rodiče mi dělají starosti, stále víc se dohadují kvůli té chudobě. Tatínek se zlobí, protože maminka platí účty nebo kupuje jídlo a maminka se rozčiluje, že tatínek stále chodí za panem Krupiérem a tak se znovu začínají hádat. On říká, že tam jde pro to, co je jeho, ale maminka říká, že tím z něho nakonec vytáhnou ještě víc.

A když se nakonec tatínek rozhodne, že nikam nepůjde, zavolá mamince nějaká její kamarádka a jde s ní ven. Když se maminka uplakaná vrátí, tak naříká nad svojí špatnou povahou, mluví o sobě špatně, apod. A tatínek potom s bouchnutím dveří našťvaně odchází.

Chtěl bych jim v této těžké chvíli pomoci a tak promýšlím, jak něco vydělat. Mám sice dobrý nápad, ale kdoví, jak to dopadne.

22. ledna

Už vím, čemu se říká životní zklamání. Dneska jsem jedno hrozné zažil. Myslím si, že to nejkrutější. Je to jako by vám teplá vodička z hrudi zlehka stoupala až do krku a tam zůstala. Zklamání je velké utrpení.

Včera, když tatínek s maminkou odešli za panem Krupiérem a Javier šel do protějšího domu, oblékl jsem si kalhoty od oleje, ušpinil si obličej a košili a takto ošuňtělý jsem vyrazil. Díval jsem se do nebe, v jedné ruce džbáněk a v druhé cedulku s nápisem *Almužna pro slepečka*. A co chvíli mi tam lidé házeli víc a víc peso a já jsem si je schovával do kapsičky, aniž bych se na ně díval a hmatem jsem je ale přepočítal. Bylo jich asi dvacet, když najednou osoba, co mi tam házela jednadvacáté, mě chytla za ruku a zvolala: „Vždyť to je Papelucho!“

Nechtěl jsem se na ni podívat, protože slepci se dívají do nebe, ale nakonec jsem uviděl, kdo to je. A byla to teta Pepa osobně!

Smála se a ptala se mě, proč žebrám a já jsem nevěděl, co jí mám odpovědět.

„A kolik už máš?“ zeptala se mě.

„Víc než deset peso.“ odpověděl jsem jí.

„A co s nimi budeš dělat?“

„Zaplatím hodně věcí.“ Nechtěl jsem jí říct, že pomáhám mamince a tatínkovi. Nakonec jsem měl takový strach z možného skandálu, že jsem ji požádal, aby to nikomu neříkala.

Ale je jasné, že je to drbna, která šla pomlouvat do domu pana Krupiéra, protože když se maminka vrátila, byla na mne hodně naštvaná a vyčetla mi toho tolik, že jsem ani neměl čas jí vysvětlit, že jsem to dělal pro ni. A tak jsem se místo pochvaly za dobrou věc dočkal zákazu jít zítra ven.

A to jenom proto, že jsem byl tak hodný. To se hodným lidem stává.

23. ledna

Já nevím, jak si představují, že se budete chovat. Podle mne by bylo nejlepší, kdybyste byli nemocní. Nechali by vás zemřít a potom vás nabalzamovali. Asi tak nějak si vás představují.

Potrestaná osoba, která má zaracha, může přečkat dopoledne, aniž by něco dělala, ale když jedni jdou spát a druzí se jdou projít, musí už něco dělat, aby nezemřela nudou.

A proto jsem si otevřel stánek. Navíc vím, že stánek si v ulici Valparaíso otvírají všichni a tak to není hřích.

Otevřel jsem si stánek s takovými věcmi, které již k nikomu neslouží a nepoužívají se. Před naší branku jsem si přinesl stoleček a dal jsem na něj nepotřebné kravaty, rukavičky, jehlice, brože, náramky, které nikdo nenosí, a také dvě tašky. Na ceduli jsem napsal - *Příležitostný prodej*. Většina lidí se mne ptala na cenu, ale nic si nekupovala a jen má-

lokdo, co si něco koupil, mi zaplatil. Nechal jsem peníze na mamčině nočním stolku. Bylo to přesně osmnáct peso. Místo toho, aby mi poděkovala, mi znovu vynadala a žalovala na mne tatínkovi. Ale nepotrestali mě, protože říkají, že to vyjde skoro na stejno.

A když to vyjde skoro na stejno, tak potom můžu jít zítra ven. Je vyčerpávající pracovat pro ostatní, když se mu takhle odplácí.

Už nejsem zklamaný životem. Teď už vím, že když chcete být dobří, jste nakonec za ty špatné. A tak teď zkusím udělat něco špatného, aby to naopak vyšlo jako dobré. Bude to asi složité, protože se neví, jak to dopadne.

Zkusil jsem tedy, jestli něco vyjde správně a povolil jsem na zahradě všechny kohoutky. Domitila mi poděkovala, protože takhle se vše zalilo a ji zalévání nebaví.

25. ledna

Konečně jsem si našel skvělou zábavu.

Vlastním chov malých krabů, slávek, sardinek a dvou mořských hvězdic. O hvězdicích ale nevím, jestli nejsou mrtvé. Sardinky mi dal jeden rybář živé a krabíky a ty ostatní jsem si ulovil sám. A také mám dvě přísavky, které trochu zapáchají.

Každý druh žije v svém lavórku s mořskou vodou, které mám schované pod postelí, aby mi je nevzali.

Až budou mít děti, budu moct prodávat mořské plody a tak se ze mne stane boháč a nebudu muset pracovat.

Domitila, která je takový slídil, už byla v mém pokoji a ptala se: „Co to tady smrdí za svinstvo?“

„Nic necítím,“ řekl jsem.

„Já říkám, že tu máte nějakou zkaženou rybu...“ naléhala.

„U moře jsou vždy cítit ryby a slaná voda,“ řekl jsem jí a tím to skončilo.

Ale odpoledne Javier spustil tu samou.

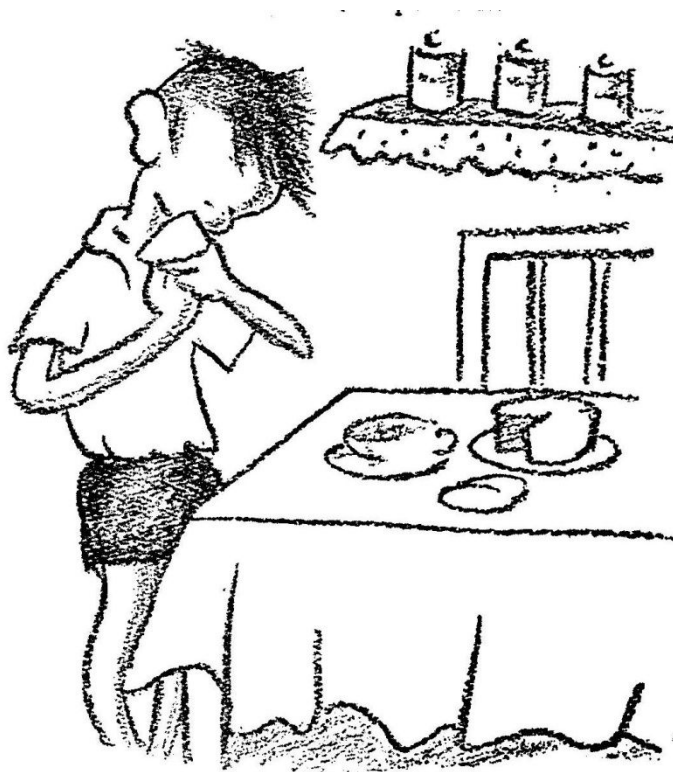
„Já vím, že tady máš něco zkaženého a já to najdu, a až to najdu, tak budu žalovat.“

Naštěstí v tu chvíli zazvonil kluk od sousedů a Javier s ním odešel. Využil jsem tedy příležitosti a vynesl svoji líheň někam, kde nebude tolik slídilů. Schoval jsem ji do šatny, protože tam nikdo nebydlí, a tak to ani nikdo nebude moct cítit.

Ale jeden krab má něco jako nádor a tak ho budu muset operovat, aby mi neumřel.

26. ledna

Nakonec, když jsem operoval mého kraba Manuela, zjistil jsem, že je už mrtvý. Nehýbal se a jako mrtvý byl i cítit. Zemřel, protože měl nádor, chudinka.

Ale to nejhorší přišlo odpoledne, maminka vešla do šatny a ozval se hrozný řev: „Ježišmarjá! Je to tady celé zamořené rybinou!“ a prudce zabouchla dveře. Zavolala Domitilu a pověřila ji, ať vše vynesle. Samozřejmě, že pod klobouky našly celou moji líheň.

Maminka byla tak vzteklá, že řekla, že tyto klobouky se už nedají nosit a hledala mě po celém domě.

Ale já jsem si hrál na neviditelného a tak mne nemohla najít. Vyhubovala Javierovi, který přísahal, že to nebyl. V každém případě jí to ale posloužilo k tomu, že mu vyhubovala, protože prý jsem stejně celý po něm.

Když jste neviditelný, nemůžete jít ani na svačinu a máte strašný hlad. Je třeba si počkat, až Domitila hezky v klidu vypije své tři hrnečky a odejde z kuchyně.

A pak vejdete a sníte vše, co uvidíte. Když uvidíte zákusek k obědu, musíte ho sníst, protože kterákoliv nemoc je menší zlo než hlad. A i když víte, že dostanete vynadáno, nemůžete si pomoci a jíte a jíte, protože se nemůžete nasytit.

A znovu se musíte stát neviditelným, protože víte, že na vás volají i v garáži, aby zjistili, jestli tam jste. Volají vás a volají a nevědí, co si mají myslet. Ale když jste neviditelný a i když je vám líto těch, kteří vás hledají, nemůžete se jen tak objevit, ale musíte zůstat neviditelný. A najednou dostanete strach, že budete muset být neviditelný po celý život. A pak se vám chce spát a cítíte se slabý z toho, že vás znovu uvidí a tak zíváte a zíváte a zíváte...

27. ledna

To, co se stalo, nebyla moje chyba. Já jsem si jen hrál na neviditelného, a protože jsem byl tak dlouho zavřený v kumbále s košťaty a kbelíky, usnul jsem a probudil jsem se až druhý den, když Domitila vyndavala koště, aby zametla.

„Svaté nebe,“ pronikavě zaječela, „on si tady spí, a to už ho hledá skoro policie. Teď už je úplně jasné, že až přijedou, tak vám pán přeláme všechny kosti...“

„Neudělal jsem to naschvál,“ vysvětloval jsem, ale ona byla jak pominutá a nic nechápala. A tak mě nenapadlo nic lepšího, než brečet tak, až jí to obměkčilo srdce.

„Je mi to líto, ty můj chudáčku,“ řekla nakonec, „Ráda bych vás od toho výprasku ochránila. Nejdřív si dejte dobrou snídani a pak spolu vymyslíme, co řekneme pánovi.“

„A co vymyslíme, Domitilo?“

„No, nějakou lež, samozřejmě.“

„Ale budeš to muset říct ty, protože já nelžu.“

„Nebude to poprvé a ani naposledy,“ zasmála se a začala přemýšlet. Domitila, protože má takové malinké kudrlinky na vlasech, vypadá stále jako kdyby byla nervózní. A její ruce mi připomínají mé krabíky, kdyby vyrostly tak, jak jsem chtěl.

„Řeknu mu, že vás zavřel Javier,“ řekla mi s tváří filmové herečky.

„To je křivé nařčení.“

„Ale vy si nepřejete, abychom řekli pravdu.“

„Jasně, že ne.“

„Tak rozdíl mezi lží a křivým nařčením není žádný. Ale jen kdybyste nechtěl, aby potrestali místo vás Javiera...“

„No, bude lepší, když řekneme, že jsi mne zavřela ty,“ řekl jsem.

Chvilí přemýšlela a potom se mne zeptala: „A co za to, že na sebe svalím vinu a řeknu, že jsem vás zamkla?“

„Řekni si, o co chceš.“

„Chci jít dneska v noci ven a vrátit se až ráno, protože mám nějakou neodkladnou záležitost.“

„Řeknu mamince, ať ti to povolí.“

„Nenechá mě odejít přes noc. A navíc musím servírovat večeři a oni jedí tak pozdě...“ vzdychla.

„To s tím jídlem se dá zařídit. Co třeba, kdyby někdo pozval rodiče na večeři?“

„Ovšem. Tak by si ani nevšimli, protože přijdu brzičko.“

„Zařídím, aby je pozvali,“ řekl jsem. Domitila šla nahoru se snídaní a za chvíli mě zavolala maminka k sobě do pokoje. Byla tak milá a tatínek taky. Říkali, že kdybych se ještě někdy ztratil, už by o mně neměli strach. Ale vynadali Domitile a udělali z ní úplného hlupáka. A já jsem musel dělat, že jim dávám za pravdu. Ale nakonec, když vím, že Domitile službu oplatím, tak se nemusím cítit jako mizera nebo někdo takový.

Z obchodu jsem zavolal tetě Lale a zeptal jsem se jí, jestli by nechtěla povečeřet s rodiči. Řekl jsem jí, že vím, že by si to moc přáli, ale stydí se. A také jsem řekl, že nesmí nikomu prozradit, že jsem volal a že jí vše potom vysvětlím. A tak ať zavolá k nám domů.

Teta Lala mi vše slíbila, a když jsem přišel domů, už telefonovala s maminkou. No, a teď, když jsem Domitile službu oplatil, jsme vyrovnaní.

28. ledna

Ačkoliv jsem už pochopil, že když se někdo snaží dělat něco dobrého, tak to dopadne špatně, tak jsem tento poznatek při pomáhání Domitile pozapomněl. A teď jí chce maminka vyhodit, protože už je skoro oběd a ona se ještě nevrátila. Nikdo tady není, aby zametl dům nebo alespoň oloupal brambory. Snídani musela nachystat maminka a tolik u toho vrčela, že se jí málem rozskočila hlava. S Javierem jsme si šli po svém a rozbila se nám lampička na nočním stolečku. Tatínek říká, že jestli Domitulu vyhodíme, zůstaneme celé prázdniny bez služby. Nakonec, když se maminka vrátila z trhu s vajíčky, šunkou a rajčaty, telefonovala Domitila, aby nám oznámila, že včera odpoledne vypadla z autobusu a ještě teď je z toho celá pomatená. Maminka jí to nevěří, ale říká, že je třeba věřit, protože jinak by to mohlo být mnohem horší. A tak jsme společně s Javierem myli s maminkou nádobí a nikdo ani nemohl jít ven, aby dům nezůstal prázdný.

Chudák Domitila přišla strašně unavená, takže musela celé odpoledne spát. Protože nikdo nezvonil, tak jsem ani nemusel otvírat dveře. Nakoukl jsem pouze do ulice, po které právě projížděl Buzeta. Pozval mě, že mě trochu povozí po okolí. Když jsem se vrátil, tak domovní dveře byly otevřené a někdo nás vykradl. Vzali si čajový servis z jídelny.

Maminka byla na Domitilu naštvaná, protože spala a protože nechala otevřené dveře. Nakonec se o vyhazovu ani slovem nezmínila.

10. února

Zítرا vyrážíme na venkov. Mám radost, ve Viňe už byla pěkná otrava. Je jasné, že Javier, který se mohl projíždět na lodičce, si to nemyslí, ale já jsem se ani nenaučil plavat,

protože v moři to není jen tak. A navíc mě potrestali kvůli tomu oblečení. Tatínek byl neoblomný, nechtěl mi koupit víc než dvoje kalhoty a jednu košili, a když se mi ušpinily, nesměl jsem chodit ven. Oni tomu říkají výchova, ale já tomu říkám pěkná otrava. Já si ale myslím, že i oni se nudí a vše jim zde přijde drahé. Chodí hrát ruletu a vždy špatně dopadnou. Rodiče se stále hádají. Hádají se i o časopis nebo o noviny. Chudák tatínek je z našich výdajů nervózní. Budeme muset začít šetřit. A ke všemu, když Domitila odejde, nebudeme mít nikoho na práci, a proto je třeba se vrátit.

Navíc je tento dům pěkně ošklivý a ke všemu není ani náš. A já nerad cizí domy. Škoda, že je zlodějna považována za hřích, ačkoliv je to jediný způsob, jak si vydělat peníze a nenudit se. Už mě nudí inženýři, advokáti, čalouníci i profesoři.

Už zase máme zabalené kufry a maminka je znovu celá nervózní - každou chvíli chodí nové a nové účty. Chudákovi tatínkovi z toho musí být do pláče, protože neví, jak to bude moct všechno zaplatit. Jo, život by byl krásný, kdyby se daly vymazat některé věci či některé dny. Myslím, že rodiče by vymazali tento měsíc a byli by šťastní.

Cestování je úžasné! Ani to balení nakonec nevadí, když se pak může cestovat a jet krajinou a projíždět stanicemi a pozorovat lidi, které už člověk nikdy nespatří.

Zítřka si přivstanu a budu pomáhat uklízet dům. Stanu se tak šetrný, že mi maminka bude muset poděkovat.

13. února

Konečně jsme na venkově. Je skvělé, že můžeme chodit zamazaní a neučesaní! A navíc, je to tak úsporné! Neprodávají zde oplatky a tak za jeden měsíc ušetříme na oplatkách víc než sto peso. Také ovoce a jídlo se neplatí, protože jsme ubytovaní v domě tety Růženy. Rodiče museli rychle odjet a nechali nás na starost tetičce. Moc se nám líbí, že nás hlídá. Neodpovídá nám, když na ni mluvíme a ani se za námi neotočí. Stále jen sedí v křesle, přežvykuje něco, co se nepolyká a myslí na něco, co se neříká. Nevadí jí, když si roztrhneme oblečení, nebo když přijdeme pozdě na svačinu. Moc by se mi

líbilo, kdyby se maminka dlouho zdržela, odpočinula by si od nás a my navíc musíme stihnout spoustu věcí, než se vrátí.

S Javierem jezdíme každý den na koních. Teď je mým nejlepším kamarádem a oba jsme kamarádi Chirgueho. Je zde taky jeden slepý kůň, je mi ho moc líto a dávám mu nažrat z dlaně.

S Javierem jsme si udělali piknik. Každý snědl šest vajíček a jeden meloun. Potom jsme se ráchali v bahně a pak ještě jednou v potůčku. Na koni jsme jeli osmkrát za den a jeli jsme i po silnici a dokonce jsme se svezli i na traktor. Naučili jsme se házet lasem a ovládat krávy. Člověk si musí dát pozor na ocas, protože je nebezpečný pro oči. Také chodíme na statek zalévat. Nepijeme čaj a kraví mléko nám přímo z vědra chutná víc. A teď jsme se ani nevysvlékli do postele, protože ve čtyři hodiny vstáváme a půjdeme s Chiriguem na lov.

Dneska byl úžasný den a myslím, že to byl nejšťastnější den mého života.

15. února

Vypadá to, že se děje něco hrozného. Maminka už čtyřikrát telefonovala. Každé spojení stojí tři pesa, to je tedy dvanáct peso vyhozených do vzduchu - zřejmě se stalo něco vážného. Teta Růženka nemůže telefonovat, protože je hluchá. Pokaždé když maminka volala, nebyli jsme doma. Nakonec přišel telegram: *Jsem zdržena v důsledku nepředvídaných událostí, vrátím se zítra, pusu. V noci se mi zdálo něco divného. Zdálo se mi, že maminku zdrželi muži v uniformách. Byli plní hřebíků, asi tak jako jsou židle v jídelně. A maminka se jim snažila uniknout. A tak jsem kvůli ní založil v domě oheň a události se rozplynuly.*

Chvílemi je mi líto, že se maminka zdržela, ale potom mě napadne, že za to mohl můj sen a rychle na to zapomenu. Řekl jsem Javierovi, že bychom měli za maminkou jít, ale on se začal smát. A jestliže mě nedoprovodí, půjdu ji zachránit sám. Teta Růženka mívá záchvaty a i dnes jeden chudinka očekávala, ale ten nepřišel.

Dneska to bylo ohromné, protože jsme se učili, jak okovat koně a jak rozpálit pec. Také jsme stavěli vodní nádrž a snědli jsme tolik ovoce, že nás potom bolelo břicho.

Jedinou chybičkou, která se vloudila, bylo to, že tetička Růženka, která dosud byla tak hodná, se najednou úplně porouchala. Byla jak vyměněná a navíc se rozčílila.

Svini se narodilo devět selátek, tak jsme si je s Javierem rozdělili, ale tetička nám řekla, že jsou všechna její. Má na nás pífku a říká o nás, že jsme nesnesitelní. A člověku se začne stýskat, obzvláště když o vás říkají, že jste nesnesitelný. Kdyby to tak věděla maminka!

Nevím, jak se nám mohl rozlít náky z veliké pánve. I když jsme to uklidili a čistili, stará služka tety Růženky to našla a příšerně nám vynadala. Hodně to bolí, když člověku vynadají a přitom to nejsou ani vaši rodiče.

16. února

Dneska přestala téct voda a nikdo se nemohl jít umýt. Javiera stále bolí břicho, tak jsem mu připravil pár hroznů a ostružin a zlepšilo se to. Napíšu tatínkovi, aby mi poslal novou pušku. Mohli bychom lovit kachny. A taky mu napíšu o pár kachen, abychom tu pušku mohli využít.

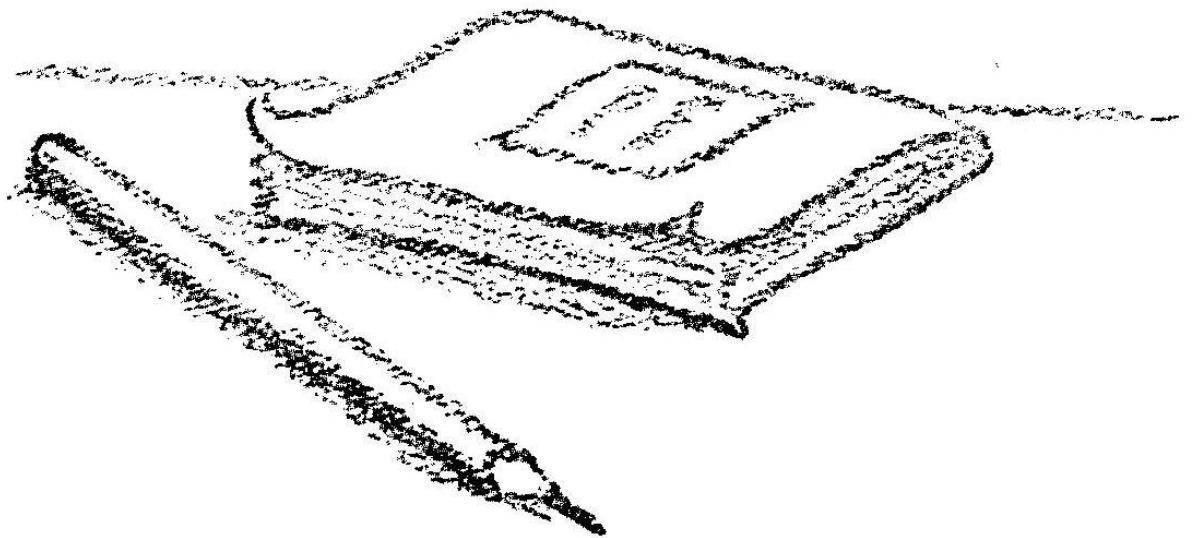
Vypadá to, že i venkov je místo, kde se nic neděje. Nejsou tu nehody, koně se neutrhávají ani neplaší, služebnictvo se nehádá a na to, kolik by se tady toho mohlo dít, se tady zatím vůbec nic neděje.

Od té doby, co maminka přijela, se už vůbec nic nedá dělat. Maminka plete s tetičkou a po nás chce, abychom chodili čistě oblečení, apod. Ona je sama tak znuděná, že chce, abychom se taky nudili.

Když se nudíte, napadají vás různé myšlenky. A mě dneska napadla skvělá věc, jen jsem ji zapomněl. Snad si vzpomenu zítra.

Vypadá to, že bohatí jsou nejhorší lidé na celém světě. Necháávají pracovat chudé jako zvířata a sami si hromadí svoje milióny. Necháávají je zasít dýně, brambory a tak, a pak si jen vezmou peníze, které by měli patřit chudákovi, který vše odpracoval. Bohatý bere peníze chudým a já se stydím za to, že jsem synem bohatého. Dal jsem Sotovi svoji peřinu a teta Růženka s maminkou se rozčílily a chtěly po mně, ať si pro ni dojdu, ale já jsem nešel. Už si na ty tahanice zvykám a nijak mě nezajímají. A když už je ta hádka velká, odcházím k Sotovi, kde na všechno zapomenu.

Jediné, co se za poslední dobu přihodilo, bylo to, že zemřela jedna stařenka a tak jsme se za ni modlili. Zdá se mi ale, že se nikdo nemodlil, všichni o ní jen mluvili a oplakávali ji. A já se pro to před mrtvými stydím. A taky mě Soto poprosil, abych mu zašel do sklepa pro láhev vína, že si dá proti únavě. A tak jsem tam sešel a povedlo se mi rozbít čtyři lahve. Bylo to, jako by se slonovi valila krev z nosu. Celá podlaha červená. Chtěl jsem to uklidit, ale jediné, co mě napadlo, bylo vylízat to jazykem. Potom mě vzali Zúñiga se Sotem do pracovny. Byl jsem tak nemocný, že jsem si musel jít lehnout.

20. února

Už jsem ani neměl chuť psát, protože tady na venkově vás všichni tak kárají, že to bere sílu i na psaní. Javier říká, že je to proto, že se maminka v přítomnosti tetičky nudí jako hlemýžď. Růženka jen plete a plete. Záležitost s lahvemi mi vyčetli už včera a kvůli tomu s tou sklizní bylo taky pěkné pozdvižení. S Javierem jsme si hráli, že pytle brambor jsou hory a skákali jsme po nich. Některé hory se ale rozbily, takže se brambory odkutálely až do jídelny. Ale chyba je v tom, že používají staré pytle.

Včera jsme se tak nudili, že jsme založili velký oheň. Dům se zaplnil kouřem, shořel ostružiník. A navíc začal foukat vítr, tak se oheň nechtěl uhasit. Běželi jsme s Javierem pro vědro vody a všechnu jsme ji na oheň vylili, ale i tak se oheň neuhasil. Přiběhl Soto a Zúñiga s lopatami a spoustou otázek. Hloupé na tom bylo to, že maminka to pozdvižení viděla a že tetička Růženka z toho měla záchvat. A tak nás maminka poslala šupem do postele.

Maminka volala tatínkovi, aby na nás žalovala a chtěla nás poslat zpátky do Santiaga, aniž bychom si užili venkova.

22. února

Nakonec jsme nikam nejeli, protože tatínek nám hledá nové bydlení. Ještě ale nic ne našel, a tak mu dneska na pomoc odjela i maminka. My jsme museli zůstat. Tetička Růženka je naštěstí teď tak nastydlá, že musí zůstat v posteli, a tak tu není taková nuda. Jeli jsme se Zúňigou na koni a u něho doma jsme jedli melouny a kukuřici. Taky jsme se trochu porvali, ale nakonec jsme řídili společně oba dva. Hloupé bylo, že Javier spadl z koně a my si mysleli, že je mrtvý. Ale nic mu nebylo. Jen ztratil vědomí, tak vypadal, že spí. Potom neměl nic víc, než nějaké pohmožděniny.

1. března

Už jsme přestěhovaní do nového. Domu říkají *byt*. A co chvíli tu do něčeho narazíte a je zde přehnaně čisto. Nemůžete se ničeho dotýkat a vlastně ani nemůžete chodit jinak než s rukama v kapsách, abyste náhodou na nic nešáhnul.

Naštěstí se vrátila Domitila a přivezla z venkova čerstvá vejce. Rodiče nám koupili nové oblečení a šli jsme se zapsat do internátní školy. Snad to bude lepší, než život v *bytě*. I když jezdit výtahem je zábavné.

Vypadá to, že se pán nad námi zabil z lásky. Já bych se nezabil ani pro auto s osmi válci. Já vím, že zabít se je ten největší hřích, který se může učinit, protože potom už se další učinit nemůže. Včera jsme byli v kině a celé to bylo o lásce. V rádiu se taky mluví jenom o lásce a polibcích a písničky jsou taky o tom. Předtím to vypadalo úplně jinak, ale teď se vše zbláznilo.

Na toho pána, co se zabil z lásky, se přijela podívat policie a soudci. V novinách se psalo, že zemřel na nečinnost a zároveň ho hodně chválili. Vždycky se mrtví chválí víc než živí.

Potom odnesli mrtvolu. A mě připadá, že se jim rakev nemohla vejít do výtahu a že ho tam museli nacpat vztyčeného.

A Javier onemocněl, má horečku. Musíme chodit po špičkách, abychom tu chudinku malou nezbudili. Víím, že nemá v plánu zemřít, ale je prohnáný a tak dělá, že umírá.

Na každý způsob jsem se skamarádil s Armandem, klukem z pátého patra, který má elektrický vláček a strávil jsem s ním celý den.

3. března

Dneska ráno, když jsem jel dolů dát chleba psům, viděl jsem ženskou, která vypadala jako čarodějnice, a honila psy holí. Byla celá černá a špinavá a její ruce vypadaly jako dva shnilé provazy. Když se psi přiblížili, ona jim pohrozila, a když odběhli, vzala chleba a dala ho do svého vaku.

Mě to tolik vytočilo, že jsem zakřičel: „Jakým právem berete těm psům chleba?“ „Právem hladu,“ odpověděla mi vztekle.

Tak jsem vyjel nahoru výtahem a přinesl jsem jí všechno chleba a sýr, co jsem našel a taky drobné z kuchyně. Víím, že mám dobré srdce, ale nelíbí se mi pomýšlení, že již dobrým jsem. Chci se stát lepším a přestat dělat vše, co se mi zlíbí. Rád bych daroval všechny své věci.

Kuchařka nemohla najít drobné a obvinila Domitilu a tak se spustila hádka. Já jim říkal, že jsem je vzal, ale neposlouchaly mě, protože měly vztek. A teď chce Domitila odejít, ale to nejde, protože je to jediný člověk, který mě má rád, dává mi dobroty a utěšuje mě, když je to potřeba.

15. března

Už jsem na internátu. Ráno nás přivezl tatínek. Bylo tady plno lidí a takový hluk, že se člověku udělalo málem zle.

Do této školy nechodí nikdo, koho bych znal a tak se tu cítím hodně špatně. Otec Karel na všechno kýve hlavou, ale určitě myslí na jiné věci.

Zdejší kluci se před nováčkem tváří sebevědomě, straní se ho a smějí se mu. Javier už dvěma klukům jednu vrazil a už se tolik nesmějí.

Jídlo je tady moc dobré a ložnice veliká. Ale nevím, co budu dělat, až budu hledat svoji postel. Co chvíli přemýšlím, že jsem byl předtím mnohem šťastnější, ale když si zase pomyslím, že porostu, budu velký a vyjdu školu, uklidním se.

Mám nového kamaráda, jmenuje se Robert Ugarte a z autohavárie nemá dva zuby. Taký je nový. Jeho tatínek je veliký milionář. Doma si žije královsky a každý den mu dávají padesát peso. Mají čtyři telefony, čtyři psací stroje a tři auta. Javier, který teď za mnou stále chodí, se stal taky jeho kamarádem.

16. března

Už to tak vypadá, že Ugartovi zuby nevypadly při nehodě, ale jen mu rostou nové. Naštvál jsem se na něj, je to břídil. A ke všemu mi tvrdí, že má dva tatínky a osmnáct sourozenců. A tak jsem se radši skamarádil s Fidelem Ríosem, ten je hodně hubený a všichni se mu za to smějí. Navíc nemá žádného kamaráda, a když jsem se stal jeho kamarádem já, smějí se nám oběma.

Dneska mě bolel žaludek a jakmile jsem si vzpomněl, že to nemůžu říct mamince, začal jsem natahovat. Aby mě to přešlo, slíbil jsem, že budu mlčet a přešlo mě to. Ale nakonec se mi to znovu vrátilo, protože jsem zapomněl, že nesmím mluvit. Tak jsem si uložil, že se nikdy neotočím - a zase mě to přešlo.

Fidel Ríos chodí celou dobu za mnou a už mě tím trochu štve. V každém případě ho poučuji, jak dát někomu pěstí a jak se stát správným chlapem. A vysvětluji mu, že když někdo říká něco, při čem vám stoupá krev do hlavy, tak je třeba mu hned ubalit.

Javier si už taky našel kamaráda, tak se ke mně tolik nepřibližuje. O hodině se nás na něco ptali a já jsem naštěstí odpověděl správně. To se pak člověk cítí náramně dobře.

Na večer se v ložnici strhla rvačka. Jednomu klukovi dali do postele čokoládu a ta se roztekla. A navíc mu vzali pyžamo.

Tak si šel lehnout bez pyžama. Když otcové odešli, vstal jen v trenýrkách a jednu ubalil Souzovi, protože si myslel, že to provedl on. Souzovi přívrženci se pak prali s těma od toho v trenýrkách a strhla se rvačka. Když přišel do ložnice jeden z otců, všichni jsme sice předstírali spánek, ale na to už bylo pozdě. Druhý den nás do jednoho potrestali. Je to legrace, ale když jste na internátu, ani nevádí, že vás potrestají. Cítíte se o něco šťastnější než předtím, ale stýská se vám stejně.

17. března

Dneska ráno jsme byli na mši a kokrhali kohouti. Mše mě úplně uchvátila. Cítil jsem se tak svatý, že jsem slíbil nejíst čokoládu a úplně jsem zapomněl, že je neděle. V neděli jsou návštěvy. Odpoledne přišla maminka a přinesla nám čokolády.

Musel jsem je ochutnat, protože jinak by si maminka myslela, že jsem nemocný. Upustil jsem od svého slibu do té doby, než všechny ty čokolády sním.

Rodiče, kteří přicházejí navštívit své syny, jsou prapodivní. Sestry mají rukavice, kabelky a stuhy ve vlasech. Musí to být pěkně zvláštní - mít sestru. Jsou takové zvědavé a smějí se tomu, čemu by se smát neměly.

Fidel Ríos za mnou dolézal tak dlouho, až jsem se naštvál a zeptal jsem se ho: "Jsi snad můj ocásek, nebo co?" A Ríos ke mně přistoupil a jednu mi vrazil. A i kdyby mi ji nevrátil, stejně bych upadnul. Stál jsem totiž na kraji schodiště tak, že by mě shodila i moucha. A Ríos si teď myslí, že je borec a úplně pozapomněl, že jsem to byl já, kdo ho naučil rozdávat rány.

2. zítřka

Stalo se něco tak strašného, že bude lepší, když si to zapíšu do deníčku, protože bych to rád vyprávěl mamince a mohl bych na to zapomenout.

Už jsme klidně spali, když tu náhle nás probudil hrozný zvuk. Lépe řečeno, probudil mě a Ríose, protože ostatní kluci spali klidně dál. Místnost se najednou ozářila světlem a pak vstoupily stíny duchů a vše smrdělo po síře. Po chvíli se ozval zase ten strašný zvuk. Ríos a já jsme si oba ustrašeni lehli do mé postele. A i když jsme chtěli vzbudit ostatní, neodvážili jsme se ani slézt na zem. Třásla se nám postel a nevěděli jsme, jestli se nám náhodou nezdá nějaká noční můra. Ani jsme nemohli mluvit, protože to se zase vrátila všechna ta světla, duchové, smrad i hluk. A mezitím ostatní klidně spali. Ale najednou se otevřelo okno a vstoupil ohromný mokrý duch. Měl asi tisíc malých nožiček, ty škrábaly o podlahu jako psací stroj a jeho dech byl tak ledový, že jsme si zalezli až pod peřinu. Přes peřinu byla vidět světla. Světlo a ten hluk se skokem přibližovaly a přibližovaly. Zašeptal jsem Ríosovi do ucha: „Tohle je konec světa, modleme se.“

„Modli se ty, já jsem to zapomněl,“ odpověděl mi. A když jsem to slyšel, taky jsem vše zapomněl, dokonce i Otčenáš. A po celou dobu bylo slyšet rány a bylo vidět světla a výbuchy. Chudák Ríos se tak třásl, že jsem se začal třást taky. A do toho všeho se spustil dlouhý a hlasitý nářek, který se z dálky přibližoval jako letadlo. Zavřel jsem oči, zatnul zuby a zakryl si uši. Ríos začal řvát tak, že přehlušil i ten nářek.

Až se konečně probudil Mocho, přišel a rozsvítil světlo v ložnici. Zavřel okno, vytáhl Ríose z mé postele a dal mu na uklidnění nějaké kapky do sklenice s vodou.

„To byla jen bouřka,“ zasmál se jeho podlouhlý žabí obličej. A vypadal, že je o tom velmi přesvědčen. Je ale úplně jasné, že ho probudil až Ríosův křik a že neviděl a ani neslyšel tu hrůzu, která se děla předtím. A navíc vypadal v noční košili jako soudek s nožičkami. Člověk ho viděl a hned zapomněl i na ty duchy. Ale usnout se po tom všem nedá, když jste viděli to, co jste viděli a slyšeli to, co jste slyšeli. Stejně stále čekáte, že se to brzo vrátí a znovu se objeví ti duchové, ta světla, ten studený dech a hlavně ta příšera s tisícem nožiček.

Kdyby jen maminka věděla, co se tu po půlnoci děje.

pondělí 18.

Vypadá to, že ve škole je skupina neviditelných zlodějů. Nevím, jestli jsou zlí nebo ne, ale štvou mě. Ani mě nepozvali, abych s nimi byl také jako zloděj. Teď už vím, co je to být strážníkem nebo *agentem*. Je to pěkná otrava nebýt zlodějem, kterého všichni chtějí nalézt. Jasně je, že není nic lepšího, než dělat tajemné věci. Už mi vzali plnicí pero a knihu, ale o ní si nejsem moc jistý, jestli jsem ji vůbec měl, nebo ne. A to všechno vedlo k tomu, abych je začal hledat. Cariola zřídil jednotku, která bude po zlodějích pátrat. Mě jmenovali záložním důstojníkem, protože se mi ztratilo nejvíc věcí. Lépe řečeno - musel jsem říct, že mi ukradli spoustu věcí, jinak by mne do té jednotky nepřijali. Pověřili mě, abych si nechal na posteli svůj nový svetr, že se uvidí, jestli mi ho někdo ukradne. Ale protože mi ho nikdo nevzal, musel jsem ho schovat za tabuli. A pokaždé, když jsem měl chvíli, šel jsem se tam podívat, abych viděl, jestli tam stále je. A pak tam najednou nebyl. Opravdu mi ho ukradli. Na schůzi jsem to celé partě vyprávěl, a když jsem mluvil, Cariola mi dal pěstí. Řekl mi, že jsem pitomec a šašek a potom mne všichni povalili na břicho. Jsou to pěkní lotrové. Všichni, dokonce i Javier.

Mám sto chutí zemřít.

20. března

Řekl jsem, že mě bolí břicho a mohl jsem zůstat v posteli. Škola už mě pěkně štve a navíc tu jsou všichni pěkní pitomci.

Včera si o mě šeptali a smáli se mi a já jim nemohl dát ani pěstí, protože jich bylo hodně. Mám touhu zabít Cariolu, který za všechno může.

Když jsem vstoupil do ložnice, zjistil jsem, že mi ukradli deník a čtou si ho a smějí se mu. Vyskočil jsem na ně a chtěl jsem jim ho vzít, ale skoro mě zabili. Naštěstí vstoupil do místnosti Mocho a pro tuto chvíli mě uchránil před jistou smrtí.

Jsou to pěkní zbabělci - všichni na jednoho.

I když se na mě Cariola přišel dneska ráno podívat, stejně ho nesnáším a chci ho zabít. Ale hloupé je, že nemůžu jít ke zpovědi, než mě na to přejde chuť.

23. března

Dneska se stalo neštěstí. Cariola spadl z houpačky a zlomil si ruku. Přijela rychlá záchranná služba a odvezla ho. Když odjel, všichni jsme byli ztuhlí jako v zimě - a to bylo teplo.

Nevím proč, ale celou dobu cítím na tom zlomení Cariolovy ruky cosi zvláštního. Lépe řečeno, pociťuji to na své ruce a na Cariolu stále myslím. A už jsem mu i všechno odpustil a ani ho už nechci zabít. Už můžu jít ke zpovědi, protože jsem ho už i přestal nenávidět. Mám ho i trochu rád, ale stačí, když si vzpomenu na to jeho šuškáni a nenávisť je zpět.

Když jsme vešli do kaple, přál jsem si, aby se Cariolovi udělalo líp. Aby jeho maminka jela do Lurd a aby do konce života nejedla žádné sladkosti. To hodná maminka pro svého syna udělá.

Ke zpovědi jdu zítra. Ráno nebudu mít čas zpytovat své svědomí a tak to radši udělám teď.

Za prvé: nesnášel jsem 19 lidí

Za druhé: třikrát denně jsem myslel na to, že někoho zabiju

Za třetí: nechtěl jsem se kát

Za čtvrté: ztratil jsem vlastní vinou nový svetr

Ostatní hříchy jsou stále ty samé co vždycky

Vypadá to, že když jsem si psal deníček, rozlil se mi kalamář do postele. A nevím, co s tím dělat. Namočil jsem peřinu, ale skvrna nezmizela. Tak jsem tedy ten kousek vystříhnul a až přijde maminka, poprosím ji, aby mi přinesla stejný. Otázkou je, jestli přijde dřív než bude prvního, to nám mění peřiny, určitě by si toho všimli.

A tohle všechno se děje, protože vám ukradnou plnicí pero. Ale jelikož jste to nijak nezavinil, nemáte z toho ani žádné větší výčitky.

24. března

Nechápu, proč se mi dějí tak zvláštní věci.

Ve škole kopou hodně hlubokou studnu. O přestávce jsem se na to šel kouknout, protože mi vyprávěli, jak je strašně hluboká. Prostě jsem to musel vidět. Učitelé, kteří stáli na dně, mě pozvali dolů. Spustil jsem se tam po provaze. Zespoda bylo vidět jen nebe a byla tam cítit vlhká zem. Protože nejsem líný, pomáhal jsem učitelům vyndávat zem a kameny. Měl jsem za úkol plnit nádoby hlínou. Byl jsem tak ponořený do práce, že jsem ani na nic jiného nemyslel a to až do doby, kdy jsem spatřil zataženou oblohu a ucítil kručení v břiše. A za chvíli učitelé z té jámy vylezli, oblékli se a obuli a tak jsem i já s nimi odešel.

Bylo šest odpoledne. Byl jsem tam od půl druhé.

Šel jsem rovnou za panem ředitelem a vyprávěl jsem mu, co se přihodilo.

„Už mi oznámili, že jsi se ztratil. Před půl hodinou jsem informoval rodiče.“

„A proč jste mě nehledali, když jste nevěděli, že jsem ve studni,“ namítl jsem.

„Tady jsou, mladíku, profesoři a duchovní. Ne lovečtí psi a už vůbec ne detektivové. A navíc, žák, který nechce studovat a uteče z hodiny, tady nemá co pohledávat. A nakonec, je to pro vaše dobro, my tady nikoho násilím držet nebudeme.“

„Pane řediteli, já chci studovat. Nikdy jsem z hodiny neutekl.“

„To jste mohl říkat ještě včera, ale dnes už ne. Tato škola má své předpisy a předpisy se musí dodržovat. Je mi líto, ale musím ti říct, že jsi vyloučen.“

„Já nechci odejít. Chci být radši potrestaný.“

„Proč nechceš odejít?“

„Protože ne.“

„Promluvíme si s otcem Karlem. Udělám to, protože se mi líbila tvá upřímnost i to, že si mi sám přišel oznámit, co se stalo. A podle toho, co mi o tobě otec Karel řekne, tě tady nechám nebo ne. Ale trestu neunikneš, můj milý.“

Pan ředitel je velký dobrák a otec Karel trochu taky. Odpustil mi vyhazov, ale nebudu mít odpolední přestávku a zůstanu celý týden po škole. A ani mi nenabídlí čaj.

Teď mám napsat deset stránek jedné pitomosti: „Musím si být vědom toho, že povinnost je na prvním místě. Nesmím se plést do věcí, po kterých mi nic není.“

Jestli si otec Karel myslí, že mě ta studna nezajímá, tak to je na největším omylu. Zajímá mě a hodně. Musím na ni stále myslet. Vzpomněl jsem si na Chata Espiñeiru, který byl důstojníkem a z celého světa je mým nejlepším přítelem. Jeden musí vídat své přátele, protože jinak by ani nemohl být dobrým přítelem. Pro přátelství je třeba se obětovat a já se obětuji. A to i když mě zase potrestají.

Už jsem napsal 12 řádků té stejné pitomosti. Začalo se stmívat a den bude pomalu končit a já tady sedím jako přišitý. Je to veliká nespravedlnost být potrestaný, když ani nemáte v úmyslu zlobit. Proto si trochu píši do deníčku, abych si odpočinul, protože už nevidím nic jiného než ten úkol.

Moc bych chtěl, aby byl otec Karel na chvíli klukem a aby si vzpomněl, jaké to je, být v mém věku.

25. března

Byl založen skautský oddíl a já jsem se do něj zapsal, protože mám sto chutí poznávat svět. Hloupé je, že je třeba mít 100 peso na kroj a já nevím, kde je získat.

Dumám, jak získat 100 peso, a proto už nic nepíši.

* * *

Napadlo mě, že budu za peníze psát ostatním domácí úkoly. Už jsem si zvykl psát pořád jednu a tu samou věc dokolečka a navíc můžu využít toho, že zůstávám po škole. Za peso bude domácí úkol a za pět bude napsání nějakého trestu. Takhle jsem už nashromáždil od různých lidí dvacet dva peso. Kromě toho jsem ještě všechnu práci nestihl. Stihl jsem jen jeden úkol a půl trestu Achonda. A jestliže každé odpoledne odpracuji 20 peso, tak za těch pět dnů, které mám do konce trestu, budu mít svých 100 peso. Nemůžu už víc psát, ztrácel bych čas.

* * *

1. dubna

Dneska se na nás přijel podívat tatínek. Javier mu ukázal své dobré známky a tatínek mu dal 100 peso na skautský kroj. Já jsem měl taky docela dobré známky, ale neodvážil jsem se mu je ukázat, a tak mi nedal víc než 10 peso. V každém případě, dneska mi zaplatili 8 peso za moji práci, ale dalších 9 peso mi dluží.

Už mi skončil trest, ale ukázalo se, že se mi zase vrátila touha zajít se podívat na Chata Espiñeiru. Ten mě na chvíli zlákal do studně, a tak mě zase potrestali.

Ve skutečnosti se mi líbí být potrestaný, protože vydělávám a navíc mi Chato Espiñeira slíbil pár kožených sandálů, když mu obstarám klíč od sklepa.

2. dubna

Získání klíče mě stálo hodně námahy. Nemohl jsem ten klíč od sklepa získat, vzal jsem tedy klíč od kaple, která zůstala odemčená. Potom jsem se spustil během oběda do studny. Na oběd jsem přišel trochu pozdě, a proto jsem si musel jít sednout na druhou stranu než obvykle. Takhle jsem mohl mluvit pravdu a odpřísáhnout, že jsem seděl na druhé straně.

Hloupé je, že už mi dluží 12 peso. Nemůžu psát deník, musím pracovat.

3. dubna

Už mi celkem dluží 35 peso. Chatovi Espiñeirovi jsem půjčil 10 peso, které mi dal tatínek a osm mi už zaplatil. Teď mi chybí jen 65 peso, abych měl svých sto.

Včera v noci vykradli kapli a odnesli si stříbrné svícný, dvě vázy a svítilnu, co stála tisíc peso.

Ředitel ztropil kvůli té loupeži takový kravál, že přišli i nějací strážníci, kteří vypadali jako zchudlí rytíři, a prolezli všechny kouty.

Už jsem otrávený z toho, jak mi nikdo neplatí. Počkal jsem si tedy u dveří třídy na Gómeze a chtěl po něm svých 9 peso.

Dopálil se a řekl mi, že jsem špatný kamarád, když si nechám platit za laskavosti. Řekl jsem mu, že to nebyly žádné laskavosti, ale práce. On vybuchl smíchy.

„Abys věděl, nikdo ti ani zaplatit nechce,“ řekl mi. A já dostal takový vztek, že jsem mu ubalil takovou, že mu začala téct krev z nosu.

Otec Karel to viděl a zavřel mě na hanbu. Ptal se mě, proč jsem mu jednu natáhnul, ale

já jsem mu nic neřekl, protože jsem měl vztek. Potom mi Goméz, když mu přestala téct krev z nosu, přišel říct, že jsem velký kabrňák. Nadmul jsem se pýchou a Goméz mi řekl, že až bude moct, tak mi zaplatí a že to nakáže i ostatním.

Teď jsou z nás takoví kamarádi, že si sdělujeme svá tajemství. Gómez se pro mě stal takovým kamarádem jako nikdo jiný, a to je nejlepší ze třídy. Všichni mu podlézají, jen já nemusím.

Jsem velmi spokojený, že se o sebe umím postarat, ne jako Javier, který o peníze prosí.

Občas mám chuť, nechtít po Chatovi Espineirovi (nemá být Espiñeirovi?) vrátit jeho dluh, když je tak chudý, ale občas se i sám polituji, protože pracuji hodiny navíc. Proto budu chtít dluh vrátit. Slíbil mi, že mi ho vrátí v sobotu, a to je zítra.

Mívám chuť vymyslet nějaký převratný vynález. Už mě skoro něco napadá, ale nakonec na to nemám čas. Pro rodiče musí být skvělé mít tak geniální dítě.

4. dubna

Dnes jsem vlezl do studně za Chatem, ale nikdo tam nebyl. A tak jsem hledal stopy. Našel jsem balíček, a když jsem ho rozbil, byly tam ty sandály a dopis od Chata. Písmo se nedalo přečíst a slova byla jakoby zkrácená: *T a dy vám ne chávám to co sem vám slí bil a to co vám dlu ším proto že už tu ne budu prac ovat. Espiñeira*. A co hůř, uvnitř byly nejen sandály, ale ještě klíč od kaple. Šel jsem ho vrátit na místo, ale už to nebylo třeba, protože vyměnili zámek.

S Gómezem jsme stále kamarádi a už mi zaplatil dvě pesa. Nechce mi už ale pomáhat vybírat peníze od ostatních. Říká, že budu mít mnohem větší jistotu, když si nechám platit předem. Už píše stejně lehce jako stroj a navíc mě teď baví psát pořád jedno a to samé. Stojí mě to hodně námahy psát si deník, protože tam je každé slovo jiné.

5. dubna

Dneska byl Gómez se svojí maminkou u zubaře a jako dárek mi přinesl pět petard. Společně jsme vyrobili bombu a potají jsme ji dali v ložnici pod Perézovu postel. Pérez je hodně zženštilý. Když už všichni spali, zapálili jsme ji a ona vybuchla. Chudák Pérez spadl leknutím z postele. Přišel otec Karel a zeptal se nás, kdo to byl. A jelikož nikdo nic neřekl, tak nás potrestal všechny kromě Péreze. Horší pro něho, protože zůstane sám.

Je moc dobré mít zkažené zuby, protože tak musíte s maminkou k zubaři. Abych je měl zkažené, škrábu si je špendlíkem a přikládám si k nim pálivé věci, jako třeba papriku.

A až se mi zkazí, půjdu za otcem a řeknu mu, že musím k zubaři.

Ted' cvičíme Gómezovy blechy. V psí boudě jsme jich chytli osm a schovali jsme je do krabičky od sirek. Na dvorku jednu po druhé cvičíme. Zvláštní je, že když cvičíme jednu, tak ostatní utečou a dost nás pokoušou. Ale Viktorie je už vycvičená a předvádí, co jsme ji naučili. Dáváme jí masíčko a už je pěkně tlustoučká.

Vypadá to, že moje známky za tento měsíc byly tak špatné, že jsem ve studni ztratil žákovskou a teď musím měsíc čekat, než si budu moct koupit novou.

7. dubna

Jsem nemocný a zavřeli mě na ošetřovnu – mám neštovice. Je to stejný mor, jako když vás píchne blecha. Přišel za mnou doktor a s tváří mistra světa mi řekl, že je to tato nemoc. Oslovoval mě „můj kamaráde“ a ptal se mě, jestli mám rád vojáčky. Ale já jsem mu neodpověděl, protože ani nevím, jestli je mám rád.

Dávají mi limonádu a půjčují mi fotoalba s portréty, které jsou všechny stejné. Přišel mě navštívit i pan ředitel a vyprávěl mi jeden zázrak. Ošetřovatel je stále zamračený a mhouří oči, že to vypadá, že se mu za chvíli slepí jako lepidlem. Je to otravné slyšet ostatní, jak si hrají na dvorku...

Na stropě ošetřovny je jeden pavouček a jedna prasklina, která se podobá řece na mapě.

Ošetřovatel mi vyprávěl, že v mé posteli zemřeli tři chlapečci - jeden na peritonitidu, druhý na meningitidu a ten poslední taky na nějakou tu itidu.

Gómez mi v krabičce poslal Viktorii, takže se teď s ní zabavím. Každou chvíli mi utíká a ztrácí se. Dá mi víc práce ji najít, než si s ní hrát.

Říkají, že neštovice jsou epidemie, která skolí všechny ve škole.

Z člověka, který přinese do školy epidemii, se stává najednou důležitá osoba.

Proslýchá se, že dnes začínají Velikonoce a že je třeba přinést oběti. Není větších obětí, než když se nesmíte koupat v moři, nebo nesmíte jít do kina. A navíc přináším oběť, jelikož si špendlíkem propichuji všechny ty pupínky od těch neštovic.

9. dubna

Už jsem se z neštovic vyléčil, ale k dnešnímu dni je v mojí třídě 27 nemocných a jen tři zdraví a těch zbylých pět odjelo na Velikonoce. A tak je teď ošetřovna ložnicí a ložnice je ošetřovnou.

Dnes je popeleční středa. Odpoledne si pro mne přijedou a vrátím se až v úterý. Irribarra říká, že pojedete ve skautském kroji do hor. Já si ale myslím, že tam bude zima jak v psírně a že sníh je pěkná otrava. Už mě štve skauti i všechen ten jejich kroj, který je za sto peso.

Zatímco oni budou mrznout v horách, my s Javierem pojedeme osmdesátkrát výtáhem. Není nic skvělejšího, než ten náš nový byt. Má úžasně velkou terasu a na každém patře žije šest rodin, a tak se můžete každý den skamarádit s jiným klukem. A můžou se házet věci na ulici a trvá dlouho, než dopadnou. A dole nikdo neví, ze kterého patra spadly. A navíc, o Velikonocích by se nikdo neměl bavit, mělo by se rozjímat.

12. dubna

Na bílou sobotu se konečně může dělat, co se komu zlíbí. Včera se staly tři věci:

1. Pán z vedlejšího bytu měl infarkt a říkají, že celý zmodral. Neumím si ho modrého moc představit, ale přijela záchranka. Celá budova se zaplnila lidmi a každou chvíli tady někdo omylem zvonil.
2. Naší nové kuchaře vytekl z nosu asi litr krve, a tak jí museli to krvácení z hlavy zastavit.
3. V celém bloku vypadly pojistky, a tak jsme zůstali potmě. My dva s Javierem jsme toho využili a hráli si po celém domě na neviditelné. Ani výtah nejezdil, a tak byla mnohem větší legrace. Na schodech jsme se sráželi se stařenkami, které únavou těžce oddychovaly, se vzteklými služkami, s rychlonohými atlety, kteří si písкали, stoupali nahoru po čtyřech schodech najednou a při tom do nás naráželi, až se skoro pozabíjeli, sráželi jsme se s kuchařkami, které nesly ohřát jíd-

lo do jiných domů, kde měli plynové sporáky, atd. Jedné jsme vylili polévku, další po té polévce uklouzla a rozbila mísu. A to nejlepší nakonec - ten modrý pán už modrý není, protože ho v té tmě nemohl nikdo vidět.

13. dubna

Má mě ráda paní ze 7. patra, říká mi, že jsem podobný jejímu synovi, který zemřel před třiceti lety. Vždycky, když mě vidí, dává mi sladkosti a zve mě k sobě domů. Vypráví mi o synovi, který byl prý moc inteligentní. Ten na fotce vypadá jako hlupák s ženským krkem. Ukázala mi jeho hračky, ale bylo by mnohem lepší, kdyby mi je dala. Ona je vdova a byl to její jediný syn. Říká mi, že jsem její první radost po třiceti letech. Jsem moc rád, že jsem něčí radost. I když proč zrovna radost téhle paní, která má trochu knírek? Ať už je to jak chce, slíbila mi, že když to maminka dovolí, vezme mě dnes odpoledne do kina. A taky když to dovolí, půjde se za mnou kouknout do školy, protože říká, že když je se mnou, má pocit, že ten její Miguelito žije. Každopádně, při pomyšlení na Miguelita, který by měl mít třicet devět let, mám sto chutí tomu na portrétu jednu natáhnout.

14. dubna

Včera jsem šel do kina s mamičkou Adélou, jak ta paní chce, abych ji oslovoval, a viděli jsme skvělý film. Celou noc se mi zdálo o pirátech a teď vím, že je to můj osud. Budu pirátem severních moří. Tahle paní mi slíbila, že mi do školy přinese loď. Už se tak těším na neděli, ale zatím je teprve pondělí a my zítra musíme zase do internátu.

Ve 3. patře bydlí jeden chlapeček - cizinec, jsou mu čtyři a je kouzelný. V jeho bytě nemají služky, a když jsou jeho rodiče v práci, nechávají ho doma samotného a navíc zamčeného. Ale Ruda je takový ďáblík, že mi pod dveřmi podstrčí klíč a já si odemknu a vejdu. Hrajeme si na spoustu věcí a jíme tolik sušenek, kolik jen chceme. Ruda se celou dobu směje a otvírá šuplíky, ve kterých si všechno prohlížíme. Převlékáme se za piráty

a provádíme pirátoviny. Když se blíží oběd, zamknu ho, klíč mu podstrčím pod dveřmi a nikdo neví, že jsem tam byl.

Vypadá to, že v bytě pod námi žije hypnotizér a má tak kudrnaté vlasy jako naše Domitila. Nechává lidi usnout a i mě zhypnotizoval. Ani jsem si toho nevšimnul, ale on tvrdí, že jsem dělal vše, co on chtěl a mluvil jsem na něj řecky.

Tak jsem zhypnotizoval Rudu, ale musel jsem mu říkat, co má dělat, protože on se ještě neumí nechat zhypnotizovat. Tak či onak, daroval mi foukací harmoniku a snědli jsme celou sklenici marmelády. Ruda byl šťastný. Je moc příjemné dělat jiné šťastnými.

Večer k nám přišla návštěva na večeri a mně se začal viklat zub. Aby si toho nikdo nevšiml, tak jsem si ho musel vytáhnout sám.

15. dubna

Už jsme zase ve škole. Vždy, když po mě chtějí, abych něco napsal na tabuli, vstanou mi vlasy hrůzou na hlavě a navíc se mi rozdrkotají zuby a to i přesto, že už skoro žádné nemám. Taky se hryžu do jazyka a je mi jako při pití magnesiového mléka.

Cifuentes mi řekl, že by se mnou jeho sestra Róza ráda chodila, ale já jsem mu odpověděl, že nemám ženy rád, protože jsou zbabělé. Ať to je jak chce, v neděli, až budou návštěvy, se podívám, jaká je, jestli pěkná nebo ošklivá. Cifuentes říká, že všichni na začátku cítí to samé, ale pak zjistí, že je skvělé chodit s holkami. Já si ale myslím, že až se Cifuentes dozví, že se chci stát pirátem, přejde ho chuť mě se svojí sestrou oženit. Cifuentes mi taky řekl, že se mi Cariola vysmíval. Cifuentes je velká drbna, ale kdyby nebylo pomluv, jeden by ani nevěděl, co si o něm ostatní myslí.

Dneska ráno mi konečně vyšel ten skok a tak nepřestanu skákat, dokud se mi nakonec nepodaří salto mortale.

Javier se už se mnou nebaví, protože říká, že nejsem jeho typ a že ho nudím. Cifuentes tvrdí, že Javier má skvělou holku a že si s ní píše dopisy. Ale já mu nevěřím, protože na to je Javier moc velký chlapák.

Mám takový hlad, že nemůžu ani usnout. K večeři byla ryba a tu já nerad, dal jsem ji radši Gómezovi. Vždycky když je k jídlu ryba, vzpomenu si na tu svoji a nemůžu jíst. A když má člověk hlad, nemůže spát. Co by tomu řekla maminka, kdyby věděla, že její syn nemůže ani hladem usnout.

Zkusím to ještě jednou.

* * *

Už je tomu hodně dlouho, co jsem viděl duchy. Ale právě teď jsem jednoho zase spatřil. Nemůžu to nikomu vyprávět, protože kluci věří jen tomu, co sami vidí a navíc, duchové se všem nezjevují, zjevují se jen těm, kteří na ně věří. Tenhle duch mně nahnal hrůzu, byl to duch osudu. Přiblížil se, pošeptal mi do ucha: „Papelucho, jednou budeš slavný!“ a rozplynul se. Tak jsem se za něj pomodlil tři Otčenáše a požádal jsem ho, aby se vrátil v poledne, protože noc je od toho, aby se spalo.

17. dubna

Včera jsem znovu skvěle skákal a dneska ještě líp. Mám jasné předpoklady, že se stanu mistrem světa v saltu mortale a to je pro nás piráty velká věc. Javier nevěřil, že skáču tak dobře, ale potom, co mě pozoroval, si to zkusil taky. Ale vůbec se mu to nepovedlo. A teď tvrdí, že měl křeč v noze, ale jak já ho znám, tak simuluje.

18. dubna

Dneska mám chuť zemřít a bratr Ciferník říká, že chtít znamená moci, tak asi nejspíš zemřu.

Ráno mi nevyšel žádný ze skoků. Nejhorší na tom není to, že jeden upadne a div se nezabije, ale to, že je pak tak pomlácený, že dál už ani skákat nemůže.

Nechce se mi zemřít, protože stále ještě můžu vyhrát pohár. Ale jestli mi to nevyjde, tak pro mne život nemá cenu. Včera mi všichni říkali *orle* a dnes jsem jen pouhý *žabák*.

19. dubna

Nejsem na sebe pyšný, ale vím, že svoji práci zvládám docela dobře. Řekl mi to Cif s tím, že to otec Karel říkal Pérezovi.

Tento týden jsem byl zase nejlepší ve třídě a znovu jsem dostal jedničku. Je úžasné být skvělý a nebýt na to pyšný. Já opovrhují titulem dokonalosti. Rozdal jsem všechny své věci, protože jimi pohrdám a jsem šťastný, když někoho obdarovávám. Cif po mě chtěl můj svetr a míč, tak je dostal. Pak za mnou chodili další a další, že něco také chtějí, tak jsem rozdal všechno. Necítím se nejlepší, ale Cif říká, že to otcové dnes stále opakují.

Mám sto chutí si jen tak prozpěvovat a věřím, že kdybych se dnes mohl koupat v moři, určitě bych uměl i plavat.

Neděle 20. dubna

Dneska přišla Cifovi návštěva. Představil mi svoji sestru Rózu, která je blondátá a má dva pěkně dlouhé copy. Vypadají jako provazy od houpačky. Taky má hodně pih, malinké oči a chybí jí jeden zub. Byla mi skoro fuk, ani nevím, jestli se mi líbí, nebo ne. Jeli-

kož ale Cif tak moc chtěl, abych si ji všímal, celé odpoledne jsem si s ní povídal.

Přišli za námi maminka s tatínkem a přinesli nám čisté oblečení a bonbóny. Řekl jsem jim, že se mi kazí stolička a že bych měl jít k zubaři, ale maminka mi řekla, aby se mi na ni podívali otcové.

Taky přišla mamička Adéla a přinesla mi tak malou lodičku, že je mi úplně k ničemu. Tak či onak mi slíbila, že mi příště přinese mnohem větší.

Sestra Goméze je ohromná. Má černé pichlavé oči a směje se, jako by ji někdo lechtal. Ale já nemám v plánu s ní chodit, protože už s ní chodí skoro všichni. A taky proto, že si nemyslím, že když je někomu devět let, už by měl mít holku.

Právě prší. A zatím co prší, kape voda z potrubí v ložnici do kbelíku. Nevěřím tomu, že déšť jsou rozpuštěné mraky. Já si myslím, že to jsou pšíkance jiných planet.

21. dubna

Chudáčkovi Cifovi náhle zemřel tatínek. Přijeli si pro něj a ten chudáček byl úplně klidný, protože si myslel, že to byl jenom infarkt. Představuji si, jak asi vypadá plačící Róza, celá v černém. Moc mě to bolí. Nemyslím, že bych si jí nějak všímal, ale když pomyslím na chudáčka Cifa, který je teď bez tatínka, neodvážím se mu odmítnout.

Jak asi vypadají duše? Napadá mě, že jako taková bílá věcička ve tvaru Austrálie. Každý však musí mít nějakou jinou duši. Chci říct, že duše otce Karla musí být hodně nafouknutá, duše otce Lynna růžově měkoučká a duše Reyese asi bude mít dolíčky.

Kde je duše Cifova tatínka? A tak jsem vymyslel jednu modlitbu: „Bůh tě osvobodí, duše pana Cifuentese.“

Věřím, že mi ten pán musí být velmi vděčný.

22. dubna

Už zase nemůžu spát a čekám, až přijde duch. Všichni už spí. Tři kluci chrápou jako medvědi. Moje lampička svítí, protože v ní mám novou baterku, ale nemám co psát. A tak tedy budu přemýšlet.

* * *

Promýšlel jsem to a sestavil si životní plán. Doufám, že ho budu schopen splnit.

V 16 letech odmaturuji a prodám všechny svoje ceny a ocenění, abych si mohl koupit karavelu.

Ale ještě předtím se v 10 letech stanu mistrem světa v saltech mortale a budu skákat pro dobro chudých. V letních měsících budu „lidský orel“ a budu dobře placený. Ty peníze si schovám na nákup karavely.

Na karavele budu pirátem a objedu celý svět a v 17 letech se ožením. Budu mít nejšťastnějšího syna pod sluncem, protože se mnou bude cestovat. A v 18 letech budu kázat evangelium mezi divochy, kde zemřu jako mučedník. Zřejmě zemřu mezi 20 a 30 lety, to se ještě uvidí.

* * *

Zrovna když jsem zhasnul světlo, vrátil se duch. Nevím proč, ale myslím, že to byla duše Cifova tatínka. Začal jsem se klepat, ale ne strachem, spíše z toho, jak jsem byl nervózní. Tak jsem rozsvítil lampičku, duch se rozpustil, ale když jsem ji zhasnul, zase se objevil. Teď tohle dopíšu a budu spát s rozsvícenou lampičkou, i když se tím vybije baterka.

25. dubna

Včera jsem nemohl psát, protože se stalo neštěstí. Zrovna když se mi povedl úžasný skok, ZLOMIL JSEM SI NOHU. Ani si nepamatuji, co se stalo. Když jsem se probudil celý

bolavý v posteli, vyprávěli mi, že jsem omdlel. Přijela pro mne záchranka, operovali mě a tak.

Hned po tom, co mi tohle vyprávěli, jsem se rozplakal. Plakal jsem a plakal, protože jsem si myslel, že ta zlomená noha není moje, lépe řečeno, že už ji ani nemám.

Uklidnil jsem se, až když jsem zjistil, že ji mám stále připevněnou, ale hlavně proto, že mě začala nesnesitelně bolet.

Všichni mě teď mají velice rádi. Tatínek mi koupil skautský kroj, který jsem již ani nepotřeboval. Ale teď mám o to větší chuť se uzdravit a začít jezdit na výpravy.

Hodně myslím na Artura Prata, oba dva jsme zariskovali a netušili, co se může stát. On však zemřel a já žiji dál. Ale kdyby se mi ten stav s nohou zkomplikoval, není vyloučeno, že bych také ještě mohl zemřít. Já ale nechci zemřít, aniž bych jel na hory ve svém skautském kroji a s čutorou, která je z pravého hliníku, což je velmi tenký kov.

Zpočátku, když zazvonil telefon, maminka odpovídala smutným hlasem: „Je doma. Chudáček. Ano, moc ho to bolí. Nejméně jeden měsíc. Byl hodně statečný. Řekni X ať mu přijde dělat společnost. Děkuji. Všechny vás objímám,“ a zavěsila. A teď již odpovídá: „Už je mu mnohem lépe, děkuji. Nebylo to nic vážného. Zabaví se samotinký. Na viděnou.“ A mě to štve, protože ona přece nemůže vědět, jaké je to mít zlomenou nohu a ani netuší, jak je namáhavé zabavit se samotinký.

26. dubna

Dneska se maminka vyspala do růžova a darovala mi knížku. Měl jsem sto chutí si ji přečíst, ale jelikož mi řekla, že se mnou bude celý den, tak jsem ji odložil stranou, i když jsem po ní stále pokukoval. Maminka si vzala k sobě telefon, který má hrozně dlouhou šňůru a volala asi 18 lidem. Začal jsem si potají číst, protože takhle mě její společnost zrovna moc nebavila. Potom mi odešla koupit sladkosti a vrátila se s velkým balíčkem. Myslel jsem si, že to jsou plněné pusinky, ale byly to koblihy, a ty mi lezou krkem. Když odešla z pokoje, využil jsem toho a strčil jsem tři do postele. Ale potom se vrátila a řek-

la mi, že mi bude vyprávět pohádku, ale místo vyprávění mi stříhala nehty a česala vlasy dozadu. A zrovna když jsme se tomuhle věnovali, tak přišla teta Lala a posadila se u nohou mojí postele. Strašně jsem vykřiknul. Nakonec se sedla do křesla a celé odpoledne vyprávěla o hrozných nesmyslech, o kloboucích, o kamarádkách, o punčochách, o služkách. A já jsem se těšil, až si budu moct číst svoji knihu. Nakonec se teta Lala rozloučila a přišla Domi s jídlem.

27. dubna

Ta knížka, co mi přinesla maminka, je skvělá, je o dobrodružství v pralese. Veliká škoda, že piráti nežijí v pralese, ale každopádně pirátem budu v létě a dobrodruhem v zimě.

Maminka Miguelita za mnou přišla a přinesla mi jablečné želé. Bylo tak dobré, že jsem ho celé snědl a teď ho nesnáším. Abych se zabavil, vymyslel jsem si hru: moje postel je svět, zmačkaná peřina jsou hory, mouchy obři a moje prsty jsem já a moji čtyři synové. Obcházíme svět a jsme nerozdělitelní. Jediné, co v mém světě chybělo, byla trocha moře. To jsem získal díky Domi, která mi přinesla škopek s vodou, ale dopadlo to tak, že byla bouřka a moře se vylilo, převalilo se přes hory a namočilo mi sádru. A byl zase kravál.

Maminka volala panu doktorovi, který mi vynadal a řekl mi, že to může mít následky. Ale já stejně nevím, co to znamená. V každém případě mi zakázal na to šahat. Nohu mi nechal bez sádry, aby uschla. Mám ji úplně zmrzlou a hodně mě bolí. Doufám, že to jsou ty následky.

28. dubna

Ta včerejší hra byla pěkná otrava. Dneska jsem vymyslel jinou a mnohem zábavnější. Hru na záhady. Můj pokoj je království, moje postel je skrýš příšery a já jsem příšera. Z pusy mi šlehají plameny a z očí blesky a nikdo se mě nemůže dotknout. Zabíjím je-
nom pohledem všechny, které se mi zachce. Už jsem takhle zabil naši Domitilu, když mi přišla uklidit v pokoji. Všechno pak uklidila její duše.

* * *

Tahle hra ale byla taky pěkně nudná. Naštěstí mi společnost přišla dělat maminka. Mluvili jsme o hodně věcech a odpovídala na mé otázky. Ale i přesto dopoledne vůbec neutíkalo. Je to nějaké dlouhé dopoledne. Nikdo si nedovede představit, jak se zdá být dlouhé...

* * *

Dneska mě měl přijít navštívit Gómez. Nechal jsem si přinést hračky, svoji čturu a všechno. Koupili nám i zmrzlinu a sladkosti. Peřinu jsem si úplně uhladil a zmrzlina byla na stole, na kterém byl i ubrus.

Viděl jsem, jak zmrzlina taje a začíná klouzat po talíři, zmenšovala se a zmenšovala, ale Gómez stále nikde. Ani jsem si nedal svačinu, protože jsem na něj stále čekal.

Potom vešla maminka, a když viděla tu uhlazenou peřinu, ty vyskládané hračky a úplně rozteklou zmrzlinu, řekla: „Chudáčku!“ - a já jsem se začal topit v slzách. Plakal jsem a plakal, že jsem takový chudáček.

Tatínek mi dal 50 peso, abych si něco koupil. A teď mám mnohem větší chuť vstát...

29. dubna

Dneska jsem konečně vstal a přikázali mi postavit se na tu ztuhlou nohou. Když jsem udělal pár kroků, najednou vtrhnul Gómez a já jsem zčervenal jako rajče. Maminka mě posadila a nechala nás o samotě. Gómeze nezajímalo nic jiného, než ta moje noha a taky se ptal, jestli budu kulhat. Až do teď mě to ani nenapadlo, ale od té chvíle, co odešel Gómez, na to musím stále myslet. Ale moc mi na tom nezáleží, protože piráti mají skoro vždycky místo nohy kůl. Jelikož je ředitelské volno, Javier má taky prázdniny. Ale Javier šel do kina a pozval i Gómeze, který nechtěl jít, protože byl se mnou. Je to dobrý kamarád.

Maminka Miguelita mi poslala nějakou jeho knížku, abych si ji přečetl, ale je hodně tlustá.

30. dubna

Dneska jsem sjel výtahem dolů. Na ulici bylo takové světlo, že mě z něj úplně přecházely oči. Abych mohl nastoupit do auta, musel mě podepřít šofér s tak tlustým krkem, že vypadal jak zarostlý soudek. A taky smrděl jako továrna. Byl to taxikář a náš známý, tak to nevyšlo draho. Byli jsme se projet do parku a kouknout na horskou dráhu. Měl jsem sto chutí vystoupit. Jak mám těch 50 peso, tak až mi sundají sádku, všechny je tam utratím.

Když jsme přijeli domů, přišel mě navštívit otec Karel a přinesl mi knížku z knihovny. Ale má tak malá písmenka, že se nedá číst.

Pán odnaproti zase zmodral. Okolo svačiny to vypadalo, že zemřel. Slyšeli jsme nářek, výkřiky a pobíhání. Pak najednou nic a bylo ticho. Ticho je mnohem horší než hluk.

Nyní už můžu všude chodit, ale jen pomaloučku. Moc se mi líbí, že kulhám, protože lidé se na mne dívají a litují mě.

1. května

Dnes je svátek práce, a tak se nepracuje. Nepracuje se a ani se nepohřbívá, proto toho modrého pána pohřbí až zítra. Poprosil jsem kluka, co přinesl tři věnce, aby mě nechal odnést ten poslední a tak jsem konečně mohl vidět byt mrtvého. Páchlo to tam po zvadlých kytkách a lidé byli ve smutečném. Když jsem vstoupil s věncem a svojí kulhavou nohou, jeden pán mi ho sebral z rukou a dal mi pět peso. Pán měl hodně červený nos, znamení, že hodně plakal. V bytě toho mrtvého bylo podobných osob mnohem víc.

Ten kluk od věnců na mne čekal venku a chtěl po mě spropitné.

„Dej mi čtyři peso a já ti ho dám,“ řekl jsem mu.

„Proč bych vám měl dávat čtyři peso? Těch pět je mých.“

„Ne, jsou moje. Já jsem přinesl věnec. A navíc, ty čtyři pesy jsou za moji chromou nohu.“

„Tohle nemůžete vědět. Věnec jsem přinesl já, a tak je spropitné moje.“

„Já ho tedy půjdu dovnitř najít, ty ho tam doneseš a uvidíme, jestli ti dají 5 peso,“ řekl jsem mu.

Začali jsme se dohodovat a někdo nám přikázal, ať jsme zticha. Tak jsme vešli do našeho bytu, abychom se mohli hádat dál. Pak jsme se začali šťouchat, chytli jsme se a já jsem upadl na zem. Nemohl jsem se postavit a ten opičák mi těch pět peso sebral. Ale to mi zaplatí. Až ponese další věnec, podrazím mu nohy tatínkovou holí.

* * *

Nakonec to dopadlo tak, že už se ten kluk nevrátil, ale přišel jiný a s tím jsem se skamarádil. U nás v kuchyni jsme si spolu dali čaj. Pracuje v zahradnictví, které se jmenuje *Lilium* a má to vyšité zlatým písmem na kšiltovce. Má 8 sourozenců a já jsem je všechny pozval zítra na svačinu, protože je mi doma samotnému smutno. Kluk se jmenuje Hyacint Soto a jeho tatínek je šéfem odborů. Myslím si, že je to velký kavalír, protože jeho oblek je novější než můj. Slíbil mi, že mi přinese kilo cementu a nově narozené myšičky, které má.

2. května

Dneska byl skvělý den.

Maminka s tatínkem si na celý den vyšli. Zůstal jsem doma jen s naší Domi, když tu najednou dorazili moji hosté - 8 Sotů. Šest chlapců a jen dvě holky. Holky měly navlhčené vlasy a kapesník v ruce. Kluci se jmenovali: Hyacint, Urbano, Segundo, Efren, Sokrates a Juditas, který byl nejmladší.

Naštěstí Domi měla schovaný kastrol od oběda a právě připravovala zákusek, který jsme snědli hned jak ho měla hotový a pak jsme si dali mléko, míchaná vejíčka a taky chleba s máslem a marmeládou. Ale pořád jsme měli hlad.

V našem malém bytě bylo složité si hrát. Rozdělili jsme se do všech pokojů a taky jsme si hráli ve výtahu. Když jsme v něm byli všichni, tak byl úplně narvaný. Na začátku Juditas plakal, ale potom se smál, jako kdyby ho někdo lechtal.

Dělali jsme velký hluk a ani jsme neslyšeli, že si někdo přivolal výtah. Vyvrcholilo to tím, že nějací čtyři pánové, kteří mačkali zvonek v jiném patře, se dopálili, najednou otevřeli výtahové dveře a my se zastavili mezi patry, namačkaní jak sardinky. Zpočátku jsme se strašně lekli, holky křičely a Jacinto si dokonce myslel, že tam zemřeme. Nakonec přišel jeden z těch pánů, kteří si přivolávali výtah, řekl nám, že na nás bude žalovat majiteli domu a jestliže nezalezeme zpět domů, přijde nás nakopat do zadku. Pán vypadal jak běsnící býk a byl celý rudý. Zavolal na toho druhého, který zavřel dveře a přivolal nás do svého patra. Musel se ale s námi vrátit nahoru, protože s tou sádrou nemůžu chodit po schodech.

Po tomto všem jsme si hráli na školu a užívali si to. Pak jsme sjeli dolů k panu Hypnotizátorovi a ten nás všechny zhypnotizoval. Na všechny Sotovic padla taková únava, že už museli domů. A já se bojím, že usnuli někde cestou v autobuse a že přejeli zastávku. Ať přejeli či nepřejeli, dohodli jsme se, že přijdou zítra na oběd.

3. května

Sotovic přišli na oběd a přinesli mi cement a myšky. Ale jedna nám utekla dveřmi a schovala se v pokoji toho modrého pána. Způsobila tam takový povyk a ohromné rány, že jsme dostali strach a ani jsme se tam neodvážili zaklepat, abychom se po ní poptali.

A když jsme pustili další myšku, naše Domi vykřikla a vyskočila na myčku, zlomila si podpatek, ten spadl dolů ke sklenicím, které se tam myly, uvolnil uzávěr vody a vytopila se kuchyň. Domi se pořezala od těch sklenic, že jí začala tryskat krev, stejně tak jako ta voda z toho uzávěru. A voda i krev tryskaly, myš i Sotovic utíkali.

Potom Hyacint Soto vyrobil obvaz a zastavil Domi krvácení. Mezitím Urbano s Efrémem chytili myšku a aby už neutekla, schovali jsme ji do sklenice od marmelády. Ale všeo-

becně to tam vypadalo jak v bazénu, klouzali jsme se po vodě a dva Sotovic spadli a namočili se.

A když Domitile přestala téct krev, zjistili jsme, co je potřeba na opravu myčky. Domi vyslala Hyacinta pro údržbáře, který je její veliký kamarád. Ten za chvíli přišel, ale ještě než opravil uzávěr, tak ji lépe ošetřil.

A když právě opravoval uzávěr, dorazili rodiče a teta Lala s manželem na oběd. Tatínek měl vztek, ale teta Lala se tak smála, že se Sotovi radši rozhodli odejít. Nejhorší na tom bylo, že ta myš zůstala uzavřená ve sklenici a tak ji teď musím schovat, protože ten kravál zatím ještě neskončil.

Řekli mi, že se zítra můžu vrátit na internát, protože když můžu dělat takovouhle neplechu, můžu taky chodit do školy. Důležité je, aby do mě nestrkali, protože když má člověk nohu v sádře, je pěkný průšvih, když upadne, protože by se již nemusel postavit.

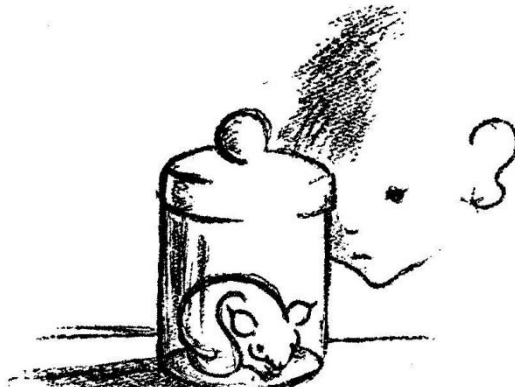
A jinak je mi jedno, že se vracím do školy, doma už je pěkná otrava.

Potrestají vás po celotýdenním pobytu v posteli, kdy jste nic neudělal. A ani je přitom nenapadne, že to byly nehody, ne uličnictví.

4. května

Když jsem přišel do školy, přivítali mě všichni kluci. Myslím si, že takhle nějak to musí vypadat u dopravní nehody, kolik jich tam bylo. Ti nejmenší na mě koukali nejvíc, sahalí na mne a jeden opičák z první třídy i zachrochtal.

Ale za chvíli je to přešlo, protože se mi začali posmívat, že nemůžu hrát ani fotbal a ani už nejsem mistr ve skoku, protože tím je nyní Urquieta, který teď skáče až do padnutí.

Já jsem si přinesl nějaké lahvičky s mastmi a mezi nimi byla i sklenice s myškou. Když všichni spali, vytáhl jsem ji, abych ji mohl dát najíst. Tím jsem zase u kluků stoupnul v ceně a musím ji každému půjčovat, protože jinak by to na mě řekli. Běhali jsme s ní po ložnici a pak jsme s ní hráli něco jako fotbal, posílali si ji ze strany na stranu. Ne-
skončilo to špatně a ani nás nenačapali. Dokonce jsme se i potichu smáli. A já jsem se naučil běhat po jedné noze.

Pak jsme ji dali do sklenice a zavřeli kusem hadru, aby měla vzduch a mohla dýchat. Schoval jsem ji do nočního stolku. A zítra budeme vstávat už v šest hodin, abychom si s ní mohli hrát a večer to samé.

5. května

Je to ale pitomec ten Urquieta, že mi udělal takovou opičárnu. Hned jak mi sundají sádku, stanu se opět šampionem ve skocích, a to jen proto, abych mu to oplatil.

Urquieta mi ukradl myšku, strčil si ji do kapsy a vzal ji do jídelny, kde mu při obědě utekla.

Chudinka malá začala lézt po sutaně otce Karla, ten odskočil a myška tou ránou skoro ohluchla, ale pořád běžela dál. Mocho ji začal pronásledovat a zabil ji koštětem. Úplně jsme ztichli a mě to bylo tak šíleně líto, že jsem ani nemohl poobědvat. Potom jsem vyházel celý odpadkový koš, jen abych ji našel. Kdyby nebyla celá od krve, nabalzamoval bych ji, ale teď ji raději pohřbím na zahradě. Je mi to moc líto, dostal jsem ji jako

dárek a ona zemřela. Byla předtím u Sotů tak šťastná. Napsal bych o tom Jacintovi, ale nemám jeho adresu.

5. května

Dnes večer, když jsme šli spát, jsem pod polštářem našel papírek, na kterém bylo: *Přijď dnes v noci do tělocvičny. Jedná se o záležitost, která tě bude zajímat. Nic nezkoumej a přijď potichu. Čekám na tebe v 11.* Papírek nebyl podepsaný, byl vytržený z kteréhokoliv sešitu a písmo bylo tiskací. Měl jsem pocit, že když nepůjdu, budou si o mně myslet, že jsem srab a navíc jsem si myslel, že stejný papírek dostali všichni, ale jelikož bylo zakázáno o tom mluvit, nikdo nic neprozradil. Pravdou je, že jsem měl strach vyjít i z ložnice, když všichni vypadali, že spí. Ale nakonec jsem vstal, oblékl jsem si kalhoty a bundu a došel jsem k tělocvičně. Nikdo tam nebyl, tak jsem tam docela dlouho čekal a uhlazoval jsem si zježené vlasy. Nakonec mi došlo, že je to lest a vrátil jsem do ložnice. Když jsem vešel, spatřil jsem ve své posteli tři kluky. Četli si v mém deníku, ale já jsem dostal takový vztek, že jsem ani nepostřehl, kdo to byl. Ale viděl jsem Urquietu, jak zalezl k sobě, protože spí hned vedle mě.

Šel jsem k němu, abych mu natloukl, ale dělal, že spí a spí. A i když jsem s ním lomcoval a třásl, stejně se nevzbudil, a tak jsem mu nemohl oplatit to, co by si zasloužil. Ko-neckonců se mi to jen nezdálo, že si četli můj deník. Byl pohozený na posteli, otevřený a měl ohnuté listy. To, co mi udělali, je pěkná ničemnost a zítra jim to oplatím. Nejdřív ale musím najít toho, kdo mi napsal ten papírek, protože nejspíše to bude ten, který to celé vymyslel.

6. května

Vyprávěl jsem Gómezovi, co se v noci přihodilo a napadlo ho, že abychom viníka potrestali, budeme vydávat časopis psaný tiskacím písmem, ale nikomu se ani slovem nezmíníme o tom, co se stalo.

O přestávce jsme náš nápad prozradili a dopadlo to výborně. Všichni chtějí do časopisu přispívat. Gómez jim řekl, aby každý přinesl vtip či povídku, že nejlepší ohodnotí dvěma peso. Když bude časopis jen jeden, nebude se prodávat a bude se za 20 centů půjčovat, takže vyděláme spoustu peněz. Tak nám tedy zítra mají donést povídky a vtipy a my pak budeme porovnávat písmo a hned budeme vědět, kdo to byl.

6. května

Časopis je skvělý. Jmenuje se Vtipáلكov, je v něm asi šedesát vtipů a dvě povídky. Ne-prodává se, ale půjčuje se za 40 centů. A aby ho nikdo nevzal, čte se před firmou, a firma to jsme my dva s Gómezem. Dneska odpoledne jsme vydělali 12 peso - a vydělali bychom ještě mnohem víc, ale nebyl čas. Takže zítra vyděláme dvojnásobek. Už dál nic nepíši, protože kvůli tomu časopisu jsem neměl čas si udělat úkoly.

7. května

Teď všichni chtějí, abychom časopis vydávali každý den, takže už na nic nezbyvá čas. Gómez má na starosti vybírání a přidělování peněz a já mám na starosti vybírání příspěvků a dávání časopisu dohromady, ale hlavně sleduji, kdo si právě čte. Vtipáلكov č.2 má mnohem víc vtipů, protože se zapojili ještě kluci z šestky a všichni z pětky. Mám tolik práce, že jsem ještě neměl čas, abych porovnával písmo a už mě ani nezajímá, kdo mě nedávno tak převezl.

8. května

Otec Karel nám zabavil Vtipáلكov č. 3, protože ten blb Uriqueta ho vzal do jídelny a zapomněl na židli. Tak si ho otec nechal zavolat a vyptával se ho a ten žvanil všechno vykecal. A co hůř, zrovna v tomhle čísle byly skoro všechny vtipy o otci Karlovi.

Museli jsme s Gómezem za panem ředitelem. Ten na nás čekal s časopisem na stole. Měl moc vážný výraz a zeptal se nás, jestli jsme to my, co vydáváme časopis.

„Ano, otče,“ sborově jsme mu odpověděli.

„A to vy píšete vše, co je uvnitř?“

„Ne, otče.“

„Můžete mi tedy říct, kdo má tu odvahu dělat si legraci z otce Karla?“

„Ne, otče.“

„Tak v tomto případě, za všechno nesete zodpovědnost a budete muset podstoupit trest.“

„My nic nepíšeme.“ řekl Gómez.

„Vy jste to přijali do svého časopisu, tak za to nesete zodpovědnost.“

„Ale to nebyl záměr,“ řekl Gómez.

„A co byl tedy záměr?“ zeptal se pan ředitel.

„Díky písmu odhalit, kdo tady tomu poslal anonym,“ řekl Gómez a šťouchnul do mne.

„A objevili jste to?“

„Ne, pane. Měli jsme tolik práce s časopisem, že jsme úplně zapomněli to porovnávat.“

„Takže, když si to shrneme, vydáváte časopis, abyste odhalili anonym a zadarmo publikujete urážky na profesory.“

„Zadarmo ne, otče, za peníze.“

„Jak za peníze?“

„Za každý vtíp dáváme jedno peso.“

„Takže navíc ještě platíte tomu, kdo uráží.“

„Ano, pane.“

„Ne, pane.“

„Už to ukončeme. Zůstanete celý týden po škole a ani v neděli nikam nesmíte. A jestli vás uvidím s dalším časopisem, vyloučím vás ze školy.“

Když jsme vycházeli, Gómez se na mě obořil: „Proč si neřekl, že to byl Urquieta, kdo napsal ten užvýkaný vtíp? Nedostali bychom trest. A navíc jsem měl jít v neděli na vycházku.“

„A proč si to neřekl ty?“ odvětil jsem mu.

Trošku jsme se hádali, ale když jsme vyšli, obstoupili nás kluci, protože chtěli vědět, co se dělo u ředitele. Někteří se nám posmívali za to, že jsme potrestaní a další nám řekli, že jsme kabrňáci. Ale my dva jsme měli takový vztek, že jsme šli rovnou porovnávat vtipy z prvního čísla Vtipálkova s mým lístečkem a objevili jsme, že to byl Urquieta. Dostali jsme ještě větší vztek, že jsme za něho potrestaní. Šel jsem rovnou za ním, stoupl jsem si před něj a na celý dvorek jsem zahulákal.

„Chraň se! Tahle je za ten anonym,“ a vlepil jsem mu jednu facku. Když se narovnal, řekl jsem mu „Tahle je za to, že jsi mi ukradl deník,“ vrazil jsem mu další a když to vypadalo, že mi jednu vrátí, vlepil jsem mu třetí, „A tahle je za to, že nás s Gómezem potrestali.“

Urquieta spadl na zem a zrovna v té chvíli, kdy nastala mela, se objevil otec Karel. Kluci Urquietu zvedli a začali křičet: „Teď je řada na tobě!“. Začali běhat jako při honičce a padat při tom na zem. A tak Urquieta zůstal na zemi pouze jako jeden z hráčů a nemohl mě obvinít.

Později mně v jídelně řekl: „Zřejmě si teď myslíš, že jsi borec, co? Ale ten, kdo mi něco provede, ten si to odpyká. Máš to u mne schované. Těch svých třech facek budeš pěkně litovat.“

Ale já se ho nebojím.

11. května

Urquieta mi nakonec znovu ukradl deník a po celé tři dny jsem ho nemohl najít. Lépe řečeno, kdybych ho býval nenašel, zůstal by dosud schovaný. Byl schovaný v knihovně mezi knížkami, a kdyby mi Cariola nevyzvonil kde je, asi by byl již navždy ztracený.

Podle toho co říká Cariola, Urquietu nejvíc štve, že mě nemůže zmlátit, protože mám nohu v sádře a taky proto, že i když Urquieta dobře skočí, Cariola mu řekne, že kdybych byl zdravý, tak bych skočil líp. Ale mě už stejně vůbec neláká být šampionem, protože mám dojem, že je mnohem lepší mít vlastní cirkus a sjezdit s ním celý svět. Gómez bude krotitelem šelem a já budu drezírovat koně a budu umět žonglovat s láhvemi a talíři

a cvičit na visuté hrazdě. Ale jelikož to kvůli sádře nemůžu zkoušet (to s tou hrazdou), učím se s talíři. Pomocník z kuchyně mi je půjčuje, a protože jsou z barvené mosazi, tak nevadí, když spadnou. Vyhazují je tak vysoko, že se dotýkají stropu. Ale je mnohem lepší to dělat s těmi z porcelánu, a tak jsem napsal mamince, aby mi zítra tři přinesla.

12. května

Nehledě na vše, Urquieta chce taky do našeho cirkusu. Když zrovna není vzteklý, dovede být docela vtipný a je to komediant. A tak jsme ho přijali jako klauna. Teď jsme dobří kamarádi a on za mnou všude chodí. Ale i tak si svůj deník schovávám, kdyby dostal chuť mi ho znovu vzít. Mám ho schovaný v umývárkách nad skříňkami za potrubím, které vede do nádrže. Tam také píši, ale musím být rychlý a velmi stručný. Nemůžu se rozepisovat tolik, jako dřív.

Maminka mi včera donesla talíře, ale když jsem s nimi cvičil, hned se mi tři rozbily. Nevadí, ale znamená to, že musím daleko víc cvičit s těmi školními.

13. května

Včera, zrovna jsme s Gómezem v kuchyni trénovali to naše žonglování, jsme spatřili nějakou hlavu, která oknem nakukovala dovnitř. Byl to jakýsi pobuda a chtěl po nás almužnu. Tak jsme mu dali, co jsme našli a on nás požádal o svolení přespát pod naší střechou, protože spí venku a noci jsou už hodně chladné. Bylo nám ho s Gómezem líto, a tak jsme mu otevřeli sklep, aby tam mohl spát a ten chudáček si tam lehnul na pytle a usnul, jako když ho do vody hodí.

Za malou chvíli někdo zazvonil. Byli to strážníci. Přišli sem hledat nějakého ZLOČINCE, kterému říkají „*El Chato*“, a který již zabil dvě nebo dvanáct osob. Samozřejmě, že jim Mocho ve dveřích řekl, že tady nikdo takový není, ale oni naléhali a naléhali, že ho sem viděli vběhnout, až se vecpali a prohledali celou školu. S Gómezem jsme se modlili, aby nevešli do sklepa, protože nám bylo toho kajícího a nuzně vyhlížejícího hladového zlo-

čince líto. Naštěstí tam nevlezli a celí spokojení odjeli. Ale teď s Gómezem nevíme co dělat, když víme, že máme ve sklepě zavřeného opravdového zločince. I když jsme ho tam zamkli, tak až zítra půjde kuchař Mocho dolů pro brambory, nejspíš ho El Chato zabije. A tak ho musíme upozornit, aby šel ozbrojený.

14. května

Dneska brzo ráno jsme zašli za kuchařem Mochem a řekli mu: „Co byste dělal, kdybyste se potkal s tím zločincem, El Chatem?“

„Předal bych ho strážníkům.“

„Jasně, ale co předtím?“

„Jak - co předtím?“

„Jako kdyby byl někde ukrytý ve škole a vy byste se s ním setkal tváří v tvář. A kdyby měl u sebe obří nůž, co byste dělal?“

„Předpokládám, že bych začal utíkat. V tom jsem dobrý.“

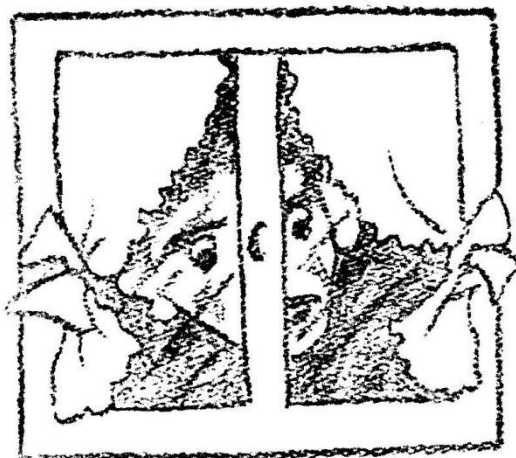
„Ale lepší by bylo, kdybyste měl pistoli, ne?“

„No, nejlepší by bylo se s ním nepotkat.“

„Ale já si myslím, že se s ním potkáte,“ řekl vystrašený Gómez.

„Ale, proč si tohle myslíte?“

Navzájem jsme si s Gómezem pohlédli do očí a pak jsme Mochovi prozradili vše, co se stalo. Mocho se strašně dopálil a zahodil košík, který nesl. Pak nás chytil za ruce a od-táhl za panem ředitelem. Ale ten byl naštěstí pryč a tak nás vlekl za otcem Anselmem, který byl tak strašně hodný, že se ani neobtěžoval nám dát trest, jen zavolal strážníky a čekali jsme, než přijedou.

Vítězoslavně přijeli i s poručíkem. Sklep byl zamčený. A jelikož ani já ani Gómez jsme neslyšeli školní zvonek, šli jsme za nimi. Potichu se připlížili až tam, rychle rozrazili dveře a zakřičeli: „Ruce vzhůru,“ ale nikdo se ani nepohnul.

A tak do všech rohů začali svítit takovou ohromnou svítilnou, ale nikdo tam nebyl. Poručík, trochu dopálený, se vracel k otci Anselmovi, když v tu chvíli jiný strážník našel na zemi nějaký balíček a zakřičel: „Poručíku!“ a balíček mu předal. Poručík si vytáhnul kapesník, a aniž by se balíčku třeba jen dotknul, otevřel ho. V balíčku byl nůž, krabice nepoužitých nábojů a spousta šperků.

Další strážník pak vykřikl: „Tudyma utekl!“ a ukázal na okénko, které bylo skoro zakryté pytli s bramborami. A to okénko vedlo do ulice...

A teď jsme konečně byli s Gómezem už po druhé šťastni, že utekl, jelikož jsme si čím dál tím víc přáli, aby ho nechytli.

15. května

A teď už celá škola ví, jak to s tím El Chatem bylo. Půlka kluků říká, že jsme s Gómezem pěkní idioti, zatímco ta druhá říká, že nejsme. Ale mezi tou půlkou, co říká, že jsme, je také Urquieta, který se opět snaží o hádku.

Dneska o přestávce za mnou přiběhl a řekl: „Jednu ti dlužím! Ty si myslíš, že to tak zůstane, když ti nemůžu jednu vlepit, protože kulháš?“

„Za dva týdny mi sundají sádru,“ odpověděl jsem mu.

„Už čekám celý týden a nemám chuť čekat dál.“

„A co tedy uděláš?“

„Měl bys velký vztek, kdybych ti ukradl tvůj deník?“ zeptal se mě.

„Veliký. Ale teď už ho tak brzo nenajdeš,“ odpověděl jsem mu.

„To už nech na mně. Chtěl bych vědět, co tě víc naštvě, jestli to, že si ostatní přečtou tvůj deník, nebo rána pěstí.“

„Tak či tak, stejně ho nenajdeš,“ odpověděl jsem.

„Uvidíme. Myslíš si, že jsi hodně schopný, ale já taky nejsem žádný hlupák.“

„Ale žádná tvoje schopnost ti nepomůže v tom ho najít,“ řekl jsem mu a odešel jsem.

Ale za chvíli za mnou dolezl.

„Co budeš dělat, až ho nenajdeš?“ zeptal se mě.

„Vrazím ti další facku.“

„A když to nebudu já, kdo ti ho vezme?“

„Nikoho jiného kromě tebe ale můj deník nezajímá.“

„A ty si myslíš, že když máš sádru, tak ti nikdo nemůže jednu vrazit? Já taky můžu dostat vztek!“

„To je to, co chci. Ty mi namlátíš, já ti to vrátím, ale necháš můj deník na pokoji.“

„Tohle říkáš, jen proto, že víš, že potrestají toho, kdo nařeže kulhavému. Už vím, co udělám.“

Poté se mi odpoledne s dalšími kluky kvůli mému deníku posmíval a křičel na mě.

„Dneska v noci se pobavíme u tvých tajností.“

S Gómezem jsme dál cvičili naše vystoupení s lahvemi na chodbě a pak jsem si na chvíli odskočil tohle sepsat.

A v tu samou chvíli se otevřely dveře do umývárky a vykoukla Urquietova hlava: „Piš hodně, abych se pak mohl víc smát!“ a odběhl. Ale zrovna když odběhl, zazvonilo na

oběd a já jsem nemohl udělat nic jiného, než schovat deník na to samé místo, i když tentokrát už naposledy.

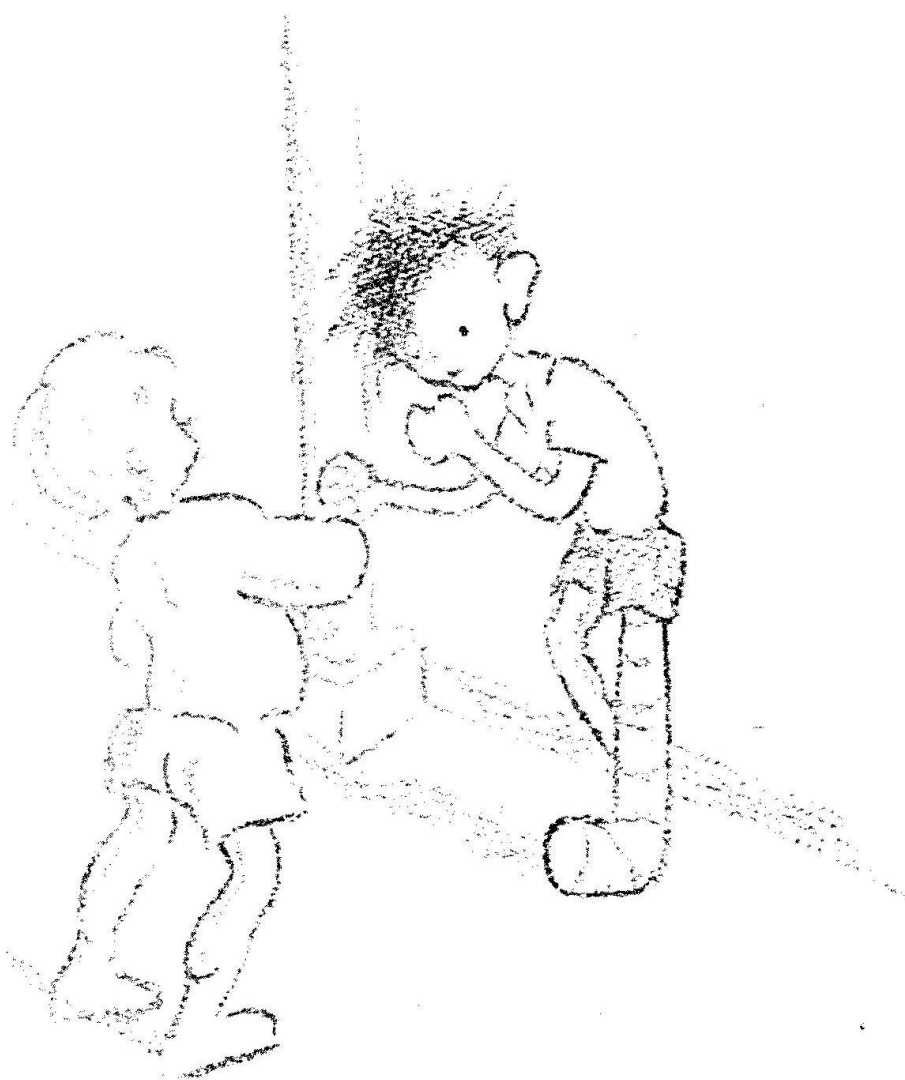
15. května

V noci mě vzbudil výstřel a hned pak další. Rozsvítil jsem lampičku, ale nikdo se ani nepohnul. Pak jsem uslyšel výkřik: „Doprava, doprava!“ Vyskočil jsem z postele a šel jsem probudit Gómeze. On už byl ale probuzený, jen se nehýbal, protože se bál. A najednou se ozvala další rána a to už jsem to nevydržel, natáhnul si kalhoty a vyběhl ven. Gómez a Triviño, to je nový kluk, vyběhli za mnou na zahradu. Ale u branky nás zastavil strážník a přikázal nám, abychom se vrátili do ložnice, protože bychom mohli jednu schytat. Hledali Chata, který se vrátil zpět okénkem do sklepa. Jelikož předpokládali, že se pro svůj balíček vrátí, tak se už od brzkého rána schovali ve škole. Když Chata vešel do sklepa, zařvali: „Ruce vzhůru!“, ale on jim utekl do zahrady a tam se schovával. Povídali jsme si se strážníkem, a když přišel otec Josef, vytahal nás za uši a poslal spát. Je jasné, že jsem nemohl usnout. Tak jsme si s Gómezem potichu povídali, dokud celá akce neskončila. A jelikož ani potom jsem nemohl spát, tak jsem slezl z postele a hledal svůj deník, který ale nebyl tam, kde jsem ho schoval. Našel jsem ho až v Urquietově posteli pod polštářem. Tím mě hrozně naštvál, a kdyby nespál, tak bych mu jednu ubalil.

Ale jelikož už teď opravdu nevím, kam ho mám schovat, tak ho zatím strčím pod matraci.

16. května

Vypadá to, že včera v zahradě chytli chudáka Chata. Trefili ho kulkou do nohy a pak ho odnesli. Byl jsem se podívat po té krvi, ale ta se zřejmě při zalévání spláchla. Všichni tři - mě, Gómeze a Triviña potrestali, nechali nás po škole a museli jsme opisovat celé dlouhé stránky. Občas mívám chuť z této školy utéct, ale až mi sundají sádru.

Urquieta má na mne ještě větší vztek, protože jsem mu vyfouknul svůj deník a dneska mi řekl: „Až ti ho příště ukradnu, hodím ho do smetí a už ho nikdy mít nebudeš.“

„No, ale teď už ho nikdy nenajdeš,“ odpověděl jsem mu. Teď už vím, že jestli si ho budu dál schovávat v posteli, vezme mi ho. A tak jsem si ho dal za tričko na záda, ale dost mě pak otravoval a čas od času mi jednu vrazil do zad a říkal, že mám hrb. Tak si všichni přišli šáhnout na můj hrb a Urquieta taky a řekl, že je to ten můj pitomý deník, ale že je to naposledy, co ho mám, protože zítra už bude ve smetí. A teď když jdu spát, vím, že on jen dělá, že spí a že až usnu, tak mi ho vezme, aby mi ho vyhodil. Když si na to vzpomenu, je mi moc líto, že skončí v koši, a než abych měl vztek, tak se budu snažit být celou noc vzhůru...

poznámka:

tento deník se našel na skládce a přečetl si ho nějaký pobuda a nabídl ho tomuto nakladatelství k tisku.

Závěr

Cílem mé diplomové práce s názvem *Překlad Papelucha, díla Marcely Paz* byl, jak sám název vypovídá, samotný překlad knihy nejvýznamnější chilské autorky pro děti.

Práci předcházela emailová a posléze i osobní komunikace s potomky spisovatelky, nastudování všech dvanácti knih o Papeluchovi a seznámení s chilskou dětskou literaturou jako takovou. To vše prohloubilo můj zájem a pocit, že práce by mohla být něčím užitečná.

Jak je již zmíněno v úvodu, na prosbu dědiců jsem se rozhodla ustoupit od původního záměru věnovat se Papeluchovi jako fenoménu a začala jsem celou knihu překládat. V překládání samotném jsem nováček, tudíž bylo pro mne velmi důležité se zasvětit i do této problematiky – jednat načíst potřebnou teoretickou literaturu, ale zároveň se stát znovu po letech čtenářem literatury pro děti. Tudíž pro mne práce znamenala celkově velmi přínosnou činnost, která velmi rozšířila mé vlastní obzory a v mnohém mě poučila.

Při překladu jsem narazila na několik překážek, se kterými jsem byla nucena se vyrovnat, ty jsem se pokusila vysvětlit v části, která se věnuje komentáři překladu. Podařilo se mi rozluštit některé záhady nejen za pomoci výkladových a dvojjazyčných slovníků či vyhledávačů, ale velmi jsem ocenila spolupráci Pauly Claro a nových chilských přátel. Práce tedy byla pro mne velmi přínosná i v tom, že jsem měla jedinečnou možnost seznámit se s novými lidmi.

Při vypracování překladu jsem si oblíbenou chilskou postavičku oblíbila a zároveň se rozhodla, že se budu i nadále věnovat původnímu záměru – zkoumat jeho fenomén v chilské společnosti. Kniha je poutavá svými příběhy a historkami, ale leckdy ji dle mého názoru ruší Papeluchovo filozofování a zároveň určité zdůrazňování sociálních problémů. Ráda bych se dozvěděla, jak na tuto skutečnost reagují dnešní chilské děti, tuto možnost zřejmě získám díky spolupráci s chilskou dětskou organizací Manque Chile.

Rodina Claro má nemalý zájem na vydání *Papelucha* v českém jazyce, již kontaktovali česká nakladatelství, která se zabývají dětskou knihou. Já sama jsem ale k tomu kroku dnes již poněkud skeptická, přeci jen je na stylu knihy dobře poznat, že se jedná o kni-

hu psanou dospělou autorkou, který se velmi snaží přizpůsobit dětskému světu a bohužel se jí to dle mého názoru ne vždy úplně daří a čtenář najednou neví, co si má myslet. Ale nepochybně má kniha své kvality, když je i po více než šedesáti letech stále vydávána a překládána do nových jazyků.

Použitá literatura a prameny

Bajger, Kryštof. 2003. *Idiomatické vazby španělsko české.* Ostrava : Impex, 2003. ISBN 80-86035-25-5.

Cerrillo, Pedro a García Padrino, Jaime. 1992. *Literatura infantil y enseñanza de la literatura.* Cuenca : Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, 1992. Pedro CERRILLO, Jaime García PADRINO.

Cruzat, Virginia. 1992. *Marcela Paz- Un Mundo Incógnito.* Santiago de Chile : Editorial Universitaria, 1992. ISBN 956-11-0803-7.

Čermák, František a Hronka, Jiří. 1983. *Slovník české frazeologie a idiomatiky, přirovnání.* Praha : Academia, 1983.

Čermák, František, Hronek, Jiří a Machač, Jaroslav. 1988. *Slovník české frazeologie a idiomatiky, výrazy neslovesné.* Praha : Academia, 1988.

Dubský, Josef a kol. 1999. *Velký česko-španělský slovník; Díl druhý (P - Ž).* Praha : LEDA Academia, 1999. ISBN 80-85927-22-5.

— . 1996. *Velký česko-španělský slovník; díl první (A - O).* Praha : LEDA Academia, 1996. ISBN 80-85927-21-7.

— . 1999. *Velký španělsko-český slovník; Díl druhý (I - Z).* Praha : Academia, 1999. ISBN 80-200-0485-8.

— . 1999. *Velký španělsko-český slovník; Díl první (A - H).* Praha : Academia, 1999. ISBN 80-200-0484-X.

Gosciny, René. 1985. *Mikulášovy patálie.* Praha : Albatros, 1985.

Chalupa, Jiří. 2008. *Španělsko-český česko-španělský slovník.* Praha : FIN PUBLISHING, 2008. ISBN 978-80-86002-86-6.

Karpetský, Dušan. 2001. *Malý labyrint literatury.* Praha : Albatros, 2001. ISBN 80-00-00972-2.

Knittlová, Dagmar. 2000. *K teorii i praxi překladau.* Olomouc : Univerzita Palackého, 2000. ISBN 80-244-0143-6.

— . 1995. *Teorie překladau.* Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-459-8 .

Krijtová, Olga. 1996. *Pozvání k překladačské praxi : kapitoly o překládání beletrie.* Praha : Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-215-X.

Levý, Jiří. 1998. *Teorie překladau.* Praha : Ivo Železný, 1998. ISBN 80-237-3539-X.

Lingren, Astrid. 1986. *Děti z Bullerbynu*. Praha : Albatros, 1986.

Paz, Marcela. 2002. *Mi hermano hippie, por Papelucho*. Santiago de Chile : Editorial Universitaria , 2002. ISNB 956-11-1192-6.

— **2007.** *Papelucho*. Santiago de Chile : Ediciones Marcela Paz S.A., 2007. ISNB 978-956-8646-00-4.

— **2006.** *Papelucho*. Santiago de Chile : Copesa Editorial, 2006. ISBN 9567300690, (edición bilingüe)

— **1980.** *Papelucho casi huérfano*. Santiago de Chile : Editorial Universitaria, 1980.

— **1993.** *Papelucho detective*. Santiago de Chile : Editorial Universitaria, 1993. ISBN 956-11-0358-2.

— **2002.** *Papelucho en la clínica*. Santiago de Chile : Editorial Universitaria, 2002. ISNB 956-11-1188-8.

— **1999.** *Papelucho en vacaciones*. Santiago de Chile : Editorial Universitaria, 1999. ISNB 956-11-1189-6.

— **1983.** *Papelucho historiador*. Santiago de Chile : Editorial Universitaria, 1983.

— **2001.** *Papelucho misionero*. Santiago de Chile : Editorial Universitaria, 2001. ISBN 956-11-1193-4.

— **1992.** *Papelucho perdido*. Santiago de Chile : Editorial Universitaria, 1992.

— **2003.** *Papelucho y el marciano*. Santiago de Chile : Editorial Sudamericana, 2003. ISNB 956-262-196-7.

— **1994.** *Papelucho: mi hermana Ji*. Santiago de Chile : Editorial Universitaria, 1994. ISBN 956-11-0329-2.

— **2002.** *soy dix-leso? por Papelucho*. Santiago de Chile : Editorial Universitaria, 2002. ISBN 956-11-1196-9.

Peña Muñoz, Manuel. 1982. *Historia de la literatura infantil chilena*. Santiago : Editorial Andres Bello, 1982.

— Memoria chilena. [Online] [Citace: 15. listopad 2008.]

Petráček, Věra a Kraus, Jiří. 2000. *Akademický slovník cizích slov*. Praha : Academia, 2000. ISBN 80-200-067-9.

Poláček, Karel. 1966. *Bylo nás pět*. Praha : Československý spisovatel, 1966.

Quentin, Willson. 1996. *Velká kniha o klasických automobilech*. Bratislava : TIMY, spol. s. r. o., 1996. ISNB 80-88799-34-1.

Svozilová, Naďa, Prouzová, Hana a Jirsová, Anna. 2005. *Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení*. Praha : Academia, 2005. ISBN 80-200-1310-5.

Internetové stránky

Real Academia Española. [Online] <http://rae.es>.

Memoria chilena. [Online] <http://www.memoriachilena.cl>

1995. Un genial aventurero: once títulos dan forma a la saga de este inolvidable personaje infantil. *Memoria chilena*. [Online] 16. červenec 1995. [Citace: 20. prosince 2008.] http://www.memoriachilena.cl/temas/documento_detalle.asp?id=MC0006034.

Vega, P. 1982. De niña metepatas a Premio Nacional de Literatura. *Memoria chilena*. [Online] 12. září 1982. [Citace: 22. prosince 2008.] http://www.memoriachilena.cl/temas/documento_detalle.asp?id=MC0006031.

Internetová jazyková příručka. *Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR v. v. i.* [Online] 2008. [Citace: 10. leden 2009.] <http://prirucka.ujc.cas.cz>.

Papelucho a Marťan. *Filmový festival Zlín 2008*. [Online] [Citace: 18. listopad 2008.] <http://www.zlifest.cz/katalog.php?akce=show&id=1294&referer=http%3A%2F%2Fwww.zlifest.cz%2Fprogram.php%3Fden%3D20080603>

Velký lékařský slovník. *Velký lékařský slovník*. [Online] 2008. [Citace: 10. leden 2009.] <http://lekarske.slovniky.cz/>.

Archivo Ediciones Marcela Paz S. A.

(soukromý archiv a materiály dědiců autorských práv)

Algunas historias alrededor de Papelucho y la familia. Santiago de Chile : Archivo Ediciones Marcela Paz S. A.

Cronología de Ester Huneus. Santiago de Chile : Archivo Ediciones Marcela Paz S. A.

Datos importantes para conocimiento de todos. Santiago de Chile : Archivo Ediciones Marcela Paz S. A.

Historia de las historias de Papelucho. Santiago de Chile : Archivo Ediciones Marcela Paz S. A.

Rozhovor s Paulou Claro Hunees

(dcera spisovatelky Marcely Paz)

Hunees, Paula Claro. Santiago de Chile, 14. duben 2008.

Přilohy

En una carta escrita por Marcela Paz en 1969 da ella cuenta de detalles de su vida

Estimados amigos:

Como no existe una biografía de Marcela Paz, y ya que Uds. tan gentilmente la solicitan, con mucho gusto trataré de complacerlos con el siguiente resumen:

Ester Huneus Salas, hoy Marcela Paz nació en Santiago de Chile en los remotos años de 1903 el día 29 de febrero, y desde muy chica sintió la necesidad de escribir y ... escribir. Cuando la casa estaba en silencio y los hermanos dormían, se sentaba en su cama y llenaba cuadernos y cuadernos con cuentos y novelas que iban creciendo con ella. Nunca los leía. A medida que fue creciendo quiso ensayar su suerte y comenzó a mandar sus cuentos a revistas, editoriales, diarios, etc., con diferentes seudónimos, guardando su secreto. Muchas veces fueron ignorados, pero también poco a poco los vió aparecer en revistas y diarios. ¡Imagínense su entusiasmo! Y así, un buen día, se atrevió a darle a leer a un buen crítico (Alone) una colección de cuentos inéditos. Y fue él quien la estimuló a publicarlos. Así apareció el primer libro: "Tiempo, papel y lápiz".- Poco después otra colección de cuentos, "Soy colorina", obtuvo el premio "Club Hípico" y el premio "Andes".

Marcela Paz se casó con José Luis Claro, tuvo cinco hijos y aunque siempre anduvo escribiendo, no publicó hasta 1947, en que Papelucho fue premiado en un Concurso Rapanui. Ese Papelucho la arrastró a continuar la deliciosa tarea de escribir, y así fueron saliendo "La vuelta de Sebastián" (novela), "A pesar de mi tía" (novela), "Papelucho casi huérfano", "Papelucho historiador", "Papelucho detective", "Papelucho en la sínica"... y "Caramelos de luz", una colección de cuentos para niños muy chicos. El Papelucho tiene dos ediciones en francés y está traducido al ruso y al japonés.

Sobre Marcela Paz puedo agregarles poco más: sus hijos crecieron, se han casado y hay una docena de nietos. Ahora es viuda y viejita, pero todavía goza escribiendo, especialmente para los niños. De viajes ha realizado pocos (para lo mucho que goza con ellos) pero estuvo tres veces en Argentina (la última hace dos años invitada a un congreso de escritores de Mendoza). Es gran admiradora de los escritores argentinos, de los ingleses, de los nórdicos. Estuvo dos veces en Europa (vivió en París mientras estaba soltera algunos meses) y conoce Estados Unidos, México, Canadá, Venezuela...

Aparte de escribir ha tenido otros hobbies: escultura, cerámica, tallados en marfil, madera, esmalte y decoración. Hoy día sus manos solo usan palillos para tejerles a los nietos. Pero ninguno le ha dado mayor felicidad que escribir...

Espero que esto sirva como base de biografía y que entre los amigos de Papelucho haya muchos escritores que gocen escribiendo.

Marcela Paz

Cariñosamente

Dílo Marcely Paz

- 1933** Tiempo, papel y lápiz
- 1935** Soy colorina, diario de vida
- 1947** Papelucho
- 1950** La vuelta de Sebastián
- 1952** Papelucho casi huérfano
- 1954** Caramelos de luz
- 1954** Papelucho historiador
- 1956** Papelucho detective
- 1958** A pesar de mi tía
- 1958** Papelucho en la clínica
- 1960** Papelucho perdido
- 1964** Papelucho, mi hermana Ji
- 1966** Papelucho misionero
- 1968** Papelucho y el marciano
- 1971** Papelucho: mi hermano hippie
- 1972** Papelucho en vacaciones
- 1974** Cuentos para cantar
- 1975** Muselina Perez Soto
- 1974** Papelucho: "Soy dixeleso?"
- 1976** Los pecosos
- 1978** Perico trepa por Chile
- 1981** El soldadito rojo
- 1981** Los secretos de Catita

Antologie

- 1967** Cuentos chilenos; Sepúlveda Fidel
- 1970** Antología del cuento chileno; Minguéz Sendéz, José Miguel
- 1978** Mujeres chilenas cuentan; Reyes Chela
- 1982** Nuestros cuentos ; Morel Alicia
- 1985** Antología del cuento chileno; Lafourcade Enrique

Vydání Papelucha

Papelucho

1947 Editorial Rapa-Nui, Septiembre - 1ª Edición.

Tapa dura color

Ilustraciones de Yola Huneus blanco y negro

10.000 ejemplares

1949 Editorial Ercilla 2ª Edición

Tapa blanda

Ilustraciones de Yola Huneus blanco y negro

5.000 ejemplares

1951 Editorial del Pacífico Diciembre 3ª Edición

Colección "El terrible dragón", diciembre

Tapa blanda colores, nuevo formato (ejemplar único Marcela Claro)

Ilustraciones originales de Yola de la primera edición desaparecen algunas

8.000 ejemplares

1952 Editorial del Pacífico 4ª Edición

Colección "El terrible dragón", diciembre,

Tapa blanda colores, nuevo formato (ejemplar único Marcela Claro)

Ilustraciones originales de Yola de la primera edición desaparecen algunas.

3.000 ejemplares

1954 Editorial del Pacífico 5ª. Edición

10.000 ejemplares

1955 Editorial . del Pacífico 6ª. Edición

6.000 ejemplares

1956 Editorial del Pacífico 7ª Edición

10.000 ejemplares

1957 Editorial Pomaire Noviembre, 8ª Edición

Tapa blanda, tamaño bolsillo grande (propiedad de Marcela Claro, ejemplar único)

10.000 ejemplares

1958 Editorial Pomaire 9ª Edición

5.000 ejemplares

1959 Editorial Pomaire 10ª Edición

5.000 ejemplares

1960, Editorial Pomaire 11ª Edición

Edición tapa dura, empastada conjunto con "Papelucho casi huérfano" y "Papelucho historiador"

Impreso en España, 1960,, Diciembre, tapa dura, formato 1957

5.000 ejemplares

1961 Editorial Pomaire 12ª Edición

5.000 ejemplares

1962 Editorial Pomaire 12ª Edición

8.000 ejemplares

1963 Editorial Pomaire 13ª Edición

10.000 ejemplares

1964 Editorial Pomaire 14ª Edición

15.000 ejemplares

1965 Editorial Pomaire 15ª Edición

20.000 ejemplares

1966 Editorial Pomaire 16ª Edición

8.000

1967 Editorial Pomaire 17ª Edición

8.000 ejemplares

1968 Editorial Pomaire 18ª Edición

5.000 ejemplares

1969 Editorial Pomaire 19ª Edición

5.000 ejemplares

1970 Editorial Pomaire

tapa dura, grande, de lujo, impreso en España, ilustración de portada autor desconocido.

3.000 ejemplares

1971 Editorial Pomaire

14.000 ejemplares

1972 Editorial Pomaire

1.200 ejemplares

1973 Editorial Pomaire, 18ª Edición

impresa en España, portada e ilustraciones de Marcela Claro H. , falsamente dice allí Yola. (libro propiedad de Marcela Claro)

5.000 ejemplares

1973 Editorial Universitaria

Edición de Mauricio Amster (39a) portada de Marcela Claro H. Lleva al final un texto invitando a los niños a escribir su diario.

10.000 ejemplares

1974 Idem

9.212 ejemplares

1975 Idem

3.050 ejemplares

1976 Idem

6.152 ejemplares

1977 Idem

6.012 ejemplares

1978 Idem

5.931 ejemplares

1979 Idem

8.551 ejemplares

1980 Idem

8.165 ejemplares

1981 Idem

10.179 ejemplares

1982 Idem

12.170 ejemplares

1982 Edición gigante de Editorial Universitaria, con ocasión del Premio Nacional de Literatura. Portada de Marcela Claro H.

1.000 ejemplares

1983 Editorial Universitaria, edición de Mauricio Amster (39a) portada de Marcela Claro H. Lleva al final un texto invitando a los niños a escribir su diario.

15.000 ejemplares

1984

15.000 ejemplares

1985

15.890 ejemplares

1986

19.290 ejemplares

1987

19.149 ejemplares

1988

20.107 ejemplares

1989

20.883 ejemplares

1990

24.697 ejemplares

1995 Editorial Universitaria

edición grande tapa blanda, ilustraciones de Yola y colores de Marta Carrasco

1995 Editorial Universitaria

edición de lujo de los mismos en 3 tomos, tapa dura, con 4 novelas cada uno,

1997 Editorial Universitaria

edición especial (10.000 ejemplares) para el aniversario 50 años de Papelucho, ilustraciones de Yola, blanco y negro.

2000 Editorial Universitaria

edición Premios Nacionales, junto con Soy Colorida, sin ilustraciones, prólogo de Ana María Larraín

2002 Copesa

edición didáctica para quiosco, ilustraciones en colores de Duendes del Sur Producciones / Creatrío

2003

Random House, nuevas ilustraciones de Alex Pelayo

2006

Papelucho en Braille, editado por Ediciones Antares 2005 Ltda. Viña del Mar, setiembre 2006

2006

edición bilingüe para quioscos, Copesa

Genial Aventurero

Dopis od Pauly

Abstrakt

Diplomová práce s názvem *Překlad Papelucha- díla Marcely Paz*, je věnovaná překladu knihy *Papelucho*. *Papelucho* je nejznámější chilská dětská kniha a patří do série dvanácti knih a osmiletém chlapci Papeluchovi, který žije s rodiči a sourozenci v Santiagu. Autorka Marcela Paz (Ester Huneeus de Claro) celý svůj život věnovala tvorbě pro děti, také stala se první prezidentkou chilské sekce IBBY.

Diplomová práce se v první části věnuje popisu literatury pro děti a mládež v Chile v první polovině dvacátého století do okamžiku prvního vydání *Papelucha* v roce 1947, seznamuje čtenáře s nejdůležitějšími autory tohoto období jako je například Alicia Morel. Autorka Marcela Paz je představena v krátké biografii a v přílohách je možno si přečíst její krátký životopis napsaný autorkou v šedesátých letech, následuje popis *Papelucha*, který se zaměřuje na jeho zařazení do kontextu dětské literatury a seznamuje s jeho významem v Chile. V komentáři k překladu je věnován prostor problematice a vysvětlení obtížných pasáží ať už lingvisticky či kulturně. Poslední část diplomové práce je tvořena samotným překladem *Papelucha* a je doplněna originálními ilustracemi od Yolandy Hunees, sestry Marcely Paz.

Abstract

The thesis named *Translation of Papelucho - novel by Marcela Paz* has as its main subject the translation of Papelucho. Papelucho is one of the best known Chilean children's books. It is a part of a twelve volume series about an eight year old boy Papelucho who lives with his parents and siblings in Santiago. The author Marcela Paz (Ester Huneeus de Claro) dedicated her entire life to writing for children. She was also the first president of the Chilean section of IBBA.

In the first part, the thesis concentrates on children's literature in Chile in the first half of the 20th century until 1947 when Papelucho was published for the first time. In this part the most important authors of the time, such as Alicia Morel, are introduced. Marcela Paz is presented in a short biography and in the appendix it is possible to read her autobiography from the 1960's. The second part of the thesis consists of a description of Papelucho, its place in the context of children's literature and its significance for the Chilean cultural landscape. Description and explanation of linguistically and culturally difficult parts of the text is included in the commentary on the translation. The last part of the thesis is the translation of Papelucho itself illustrated by original artwork by Yolanda Huneeus, the sister of the author.